

ROLAND DYENS'İN
***NİHT AND DAY* ALBÜMÜYLE**
GİTAR MÜZİĞİNE GETİRDİĞİ YENİ TEKNİKLER
Yüksek Lisans Tezi
Eyüp Mert AKYÜZ
Eskişehir, 2021

**ROLAND DYENS'İN *NIGHT AND DAY* ALBÜMÜYLE
GİTAR MÜZİĞİNE GETİRDİĞİ YENİ TEKNİKLER**

Eyüp Mert AKYÜZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Müzik Ana Sanat Dalı
Danışman: Doç. Emre ÜNLENEN**

**Eskişehir
Anadolu Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü
Mayıs, 2021**

ÖZET

ROLAND DYENS'İN *NIGHT AND DAY* ALBÜMÜYLE GİTAR MÜZİĞİNE GETİRDİĞİ YENİ TEKNİKLER

Eyüp Mert AKYÜZ

Müzik Ana Sanat Dalı
Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mayıs, 2021

Danışman: Doç. Emre ÜNLENEN

Roland Dyens, yazdığı eserler, düzenlemeler ve müzikal yaklaşımlarıyla 20. yüzyıl gitar müziğinde iz bırakmış bir gitarist ve bestecidir. Caz, tango, latin ve klasik batı müzikleri gibi birçok farklı türde müziğin teknik ve kültürel bilgisine hâkim olan gitarist besteci, doğaçlama teknikleriyle dikkat çekmektedir. Birçok farklı türden müziği gitara düzenleyen Dyens, kullandığı yenilikçi teknikler ve müzikal ifadelerle gitarın renk paletini genişletmiştir. Bu çalışma, bestecinin caz eserlerini klasik gitara düzenlediği *Night and Day* albümü ile klasik gitar müziğine getirdiği yeni teknikleri ve bu tekniklerin yorumlanması üzerine önerilerden oluşturulmuştur. Çalışmanın ilk bölümünde gitarın gelişiminde etkisi olan ve Dyens'in de etkilendiği gitaristler hakkında bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde Roland Dyens'in özgeçmişi, müzikal özellikleri, düzenlemeleri ve *Night and Day* albümü hakkında genel bilgiler yer almaktadır. Üçüncü bölüm, *Night and Day* albümünde bulunan 10 eserin düzenlemelerinin teknik ve form analizlerinden oluşmaktadır. Caz müziği eserlerini klasik gitara aktaran Dyens'in, bu çalışmayla gitar repertuvarına kazandırdığı yeni tekniklerin incelenmesi, tekniklerin kullanım amaçları ve yöntemleri konusunda detaylı bilgiye ulaşılması bu tezin araştırma problemini oluşturur. Bu araştırmanın aynı zamanda Roland Dyens'in eserlerini ve düzenlemelerini çalmak isteyen gitaristlere yol gösterici olması hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Gitar, Roland Dyens, *Night and Day*, Analiz

ABSTRACT

THE NEW TECHNIQUES ROLAND DYENS BRINGS TO GUITAR MUSIC WITH *NIGHT AND DAY* ALBUM

Eyüp Mert AKYÜZ

Department of Music
Anadolu University, Institute of Fine Arts, May, 2021

Supervisor: Assoc. Prof. Emre ÜNLENEN

Roland Dyens is a guitarist and composer who left a mark in 20th century guitar music with his works, arrangements and musical approaches. The guitarist-composer who has mastered the technical and cultural knowledge of many different types of music such as jazz, tango, latin and classical western music draws attention with his improvisation techniques. Organizing different types of music into guitar repertory, Dyens aimed to expand the guitar's color palette with innovative techniques and musical expressions. This study is composed of suggestions on technical and musical analysis and interpretation of the techniques that are used in the *Night and Day* album in which the composer arranged his jazz works to classical guitar. In the first part of the study, information about the guitarists who had an impact on the development of the guitar and whom Dyens was also influenced by were given. In the second part, there is general information about Roland Dyens' background, musical features, arrangements, and *Night and Day* album. The third part consists of technical and structural analysis of the arrangements of 10 works in the album *Night and Day*. The main purpose of this study is to examine the new techniques in the guitar repertory which are gained by Dyens who arranged the jazz music works to the classical guitar, and to obtain detailed information about their usage purposes and methods. This research is also aimed to guide guitarists who wants to play the works and arrangements by Roland Dyens.

Keywords: Guitar, Roland Dyens, *Night and Day*, Analysis

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı gerçekleştirirken, bilgi birikimi ve fikirleriyle beni yönlendiren, yenilikçi bakış açısıyla çalışmanın her aşamasında yardımcı olan, pandemi döneminde pozitif yaklaşımlarıyla desteğini esirgemeyen değerli tez danışmanım ve sevgili ağabeyim Sayın Doç. Emre Ünlünen'e; ülkemizde ve dünyada yaptığı çalışmalarıyla bana ve birçok gitariste örnek olan Sayın Prof. Dr. Tolgahan Çoğulu'ya; pozitif düşünceleriyle beni her daim motive eden Sayın Prof. Lilian Maria Tonella Tüzün'e ve bu zor süreçte karşılaştığım bürokratik sorunlara içtenlikle çözüm üreten bölüm başkanımız Sayın Prof. Serla Balkarlı'ya en içten teşekkürlerimi sunarım. Tez yazım sürecinin tüm zorluklarını aşmama, yanımda olarak destek veren sevgili İrem Dekeli'ye ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Son olarak eğitim hayatım boyunca hiçbir zaman eksikliğini hissetmediğim sevgili anneme şükranlarımı sunmayı bir borç bilirim.

Eyüp Mert Akyüz

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Eyüp Mert AKYÜZ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BAŞLIK SAYFASI	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR	iiv
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
GÖRSELLER DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİTAR MÜZİĞİNE GENEL BİR BAKIŞ	3
1.1. Francisco Tarrega ve Tarrega Okulu	5
1.2. Miguel Llobet	7
1.3. Andres Segovia ve 20. yüzyıl Gitar Müziğine Etkisi	8
1.4. Emilio Pujol	9
1.5. Alberto Ponce	11

İKİNCİ BÖLÜM

2. ROLAND DYENS VE <i>NIGHT AND DAY</i> ALBÜMÜ	12
2.1. Roland Dyens'in Özgeçmişi ve Eserleri	12
2.2. Dyens'in Müzikal Dili ve Aranjmanları	15
2.3. <i>Night and Day</i> Albümü	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. <i>NIGHT AND DAY</i> ALBÜMÜ'NDE BULUNAN ESERLERİN ANALİZLERİ	18
3.1. <i>All of Me</i>	18
3.2. <i>Bluesette</i>	25
3.3. <i>Night and Day</i>	34
3.4. <i>Misty</i>	43
3.5. <i>All the Things You Are</i>	52
3.6. <i>Over the Rainbow</i>	58

3.7. Take the “A” Train	67
3.8. I Love Paris	77
3.9. A Night in Tunisia	85
3.10. Polkadots and Moonbeams	96
3.11. Night and Day Albümünde Kullanılan Teknikler	106
3.11.1. Pulp (plp.) tekniğinin farklı kullanım amaçları	106
3.11.2. Unghia (ungh.) tekniği	107
3.11.3. Dedillo	108
3.11.4. Tapping tekniği	109
3.11.5. T.R. tekniği	109
3.11.6. Portamento ve Glissando ayrımı	110
3.11.7. Gitarın perküsyon amaçlı kullanımı	111
3.11.8. Susturma işaretleri	112
3.11.9. Pozisyon geçişleri sırasında sürtünme sesinin engellenmesi	113
3.11.10. Slap tekniği	113
3.11.11. Doğuşkanların kullanım çeşitleri	114
SONUÇ	116
KAYNAKÇA	118
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLULAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. Roland Dyens, <i>All of Me</i> , Eserin Genel Formu	19
Tablo 3.2. Roland Dyens, <i>Bluesette</i> , Eserin Genel Formu.....	26
Tablo 3.3. Roland Dyens, <i>Night and Day</i> , Eserin Genel Formu.....	36
Tablo 3.4. Roland Dyens, <i>Misty</i> , Eserin Genel Formu	45
Tablo 3.5. Roland Dyens, <i>All the Things You Are</i> , Eserin Genel Formu.....	53
Tablo 3.6. Roland Dyens, <i>Over the Rainbow</i> , Eserin Genel Formu	60
Tablo 3.7. Roland Dyens, <i>Take the “A” Train</i> , Eserin Genel Formu.....	68
Tablo 3.8. Roland Dyens, <i>I Love Paris</i> , Eserin Genel Formu	79
Tablo 3.9. Roland Dyens, <i>A Night in Tunisia</i> , Eserin Genel Formu.....	87
Tablo 3.10. <i>Polkadots and Moonbeams</i> düzenlemesinin form analizi	98

GÖRSELLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Görsel 1.1. Francisco Tarrega	5
Görsel 1.2. Miguel Llobet	7
Görsel 1.3. Andres Segovia.....	8
Görsel 1.4. Emilio Pujol.....	9
Görsel 1.5. Alberto Ponce	11
Görsel 2.1. Roland Dyens	12
Görsel 3.1. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – orijinal notası	19
Görsel 3.2. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 1.ve 4. ölçüler arası	20
Görsel 3.3. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 5.ve 8. ölçüler arası	20
Görsel 3.4. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 9.ve 15. ölçüler arası	21
Görsel 3.5. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 16.ve 18. ölçüler arası	21
Görsel 3.6. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 22. ve 24. ölçüler arası	22
Görsel 3.7. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 25. ve 27. ölçüler arası	22
Görsel 3.8. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 37. ve 42. ölçüler arası	22
Görsel 3.9. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 76. ve 80. ölçüler arası	23
Görsel 3.10. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 86. ve 88. ölçüler arası	23
Görsel 3.11. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 91. ve 93. ölçüler arası	24
Görsel 3.12. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 109. ve 121. ölçüler arası	24
Görsel 3.13. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – orijinal eserin notası	25
Görsel 3.14. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 13. ve 22. ölçüler arası	27
Görsel 3.15. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 33. ve 35. ölçüler arası	27
Görsel 3.16. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 39. ve 45. ölçüler arası	28
Görsel 3.17. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 71. ve 73. ölçüler arası	28
Görsel 3.18. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 74. ve 76. ölçüler arası	28
Görsel 3.19. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 77. ve 85. ölçüler arası	29

Görsel 3.20. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 89. ve 95. ölçüler arası	29
Görsel 3.21. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 105. ve 110. ölçüler arası	30
Görsel 3.22. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 114. ve 117. ölçüler arası	30
Görsel 3.23. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 133. ve 135. ölçüler arası	30
Görsel 3.24. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 140. ve 142. ölçüler arası	31
Görsel 3.25. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 152. ve 155. ölçüler arası	31
Görsel 3.26. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 159. ve 180. ölçüler arası	32
Görsel 3.27. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 221. ve 229. ölçüler arası	33
Görsel 3.28. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 238. ve 248. ölçüler arası	34
Görsel 3.29. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – eserin orijinal notası	35
Görsel 3.30. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 1. ve 6. ölçüler arası	37
Görsel 3.31. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 15. ve 22. ölçüler arası	37
Görsel 3.32. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 23. ve 24. ölçüler arası	38
Görsel 3.33. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 29. ve 31. ölçüler arası	38
Görsel 3.34. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 33. ve 37. ölçüler arası	39
Görsel 3.35. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 50. ve 51. ölçüler arası	39
Görsel 3.36. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 50. ve 51. ölçüler arası	40
Görsel 3.37. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 70. ve 71. ölçüler arası	40
Görsel 3.38. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 76. ve 85. ölçüler arası	41
Görsel 3.39. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 76. ve 85. ölçüler arası	41
Görsel 3.40. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 96. ve 103. ölçüler arası	42
Görsel 3.41. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 110. ve 115. ölçüler arası	43
Görsel 3.42. Roland Dyens – <i>Misty</i> – eserin orijinal notası.....	44
Görsel 3.43. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 1. ve 4. ölçüler arası.....	46
Görsel 3.44. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 5. ve 6. ölçüler arası.....	46
Görsel 3.45. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 11. ve 12. ölçüler arası.....	47
Görsel 3.46. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 21. ve 22. ölçüler arası.....	47

Görsel 3.47. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 27. ve 30. ölçüler arası	47
Görsel 3.48. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 35. ve 39. ölçüler arası	48
Görsel 3.49. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 40. ölçü.....	49
Görsel 3.50. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 43. ölçü.....	49
Görsel 3.51. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 50. ve 51. ölçüler arası	50
Görsel 3.52. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 61. ve 65. ölçüler arası	50
Görsel 3.53. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 66. ve 69. ölçüler arası	51
Görsel 3.54. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 91. ve 96. ölçüler arası	51
Görsel 3.55. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 99. ve 100. ölçüler arası	52
Görsel 3.56. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – Eserin orijinal notası.....	52
Görsel 3.57. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 1. ve 5. ölçüler arası	54
Görsel 3.58. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 21. ve 23. ölçüler arası	54
Görsel 3.59. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 24. ve 26. ölçüler arası	54
Görsel 3.60. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 27. ve 32. ölçüler arası	55
Görsel 3.61. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 39. ve 46. ölçüler arası	56
Görsel 3.62. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 73. ve 79. ölçüler arası	57
Görsel 3.63. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 107. ve 120. ölçüler arası	58
Görsel 3.64. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – eserin orijinal notası.....	59
Görsel 3.65. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 1. ve 4. ölçüler arası.....	60
Görsel 3.66. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 9. ve 12. ölçüler arası.....	61
Görsel 3.67. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 21. ve 23. ölçüler arası.....	61
Görsel 3.68. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 29. ve 30. ölçüler arası.....	61
Görsel 3.69. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 37. ve 41. ölçüler arası.....	62
Görsel 3.70. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 42. ve 46. ölçüler arası.....	62
Görsel 3.71. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 53. ve 66. ölçüler arası.....	63
Görsel 3.72. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 61. ve 62. ölçüler arası.....	63
Görsel 3.73. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 69. ve 71. ölçüler arası.....	64

Görsel 3.74. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 78. ve 80. ölçüler arası.....	64
Görsel 3.75. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 87. ve 90. ölçüler arası.....	65
Görsel 3.76. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 95. ve 98. ölçüler arası.....	65
Görsel 3.77. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 101. ve 105. ölçüler arası.....	66
Görsel 3.78. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 111. ve 112. ölçüler arası.....	66
Görsel 3.79. Roland Dyens – <i>Over the Rainbow</i> – 111. ve 112. ölçüler arası.....	67
Görsel 3.80. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – eserin orijinal notası	67
Görsel 3.81. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 1. ve 4. ölçüler arası.....	69
Görsel 3.82. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 5. ve 10. ölçüler arası.....	70
Görsel 3.83. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 20. ve 31. ölçüler arası.....	70
Görsel 3.84. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 35. ve 48. ölçüler arası.....	71
Görsel 3.85. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 52. ve 60. ölçüler arası.....	72
Görsel 3.86. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 61. ve 66. ölçüler arası.....	72
Görsel 3.87. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 61. ve 66. ölçüler arası.....	73
Görsel 3.88. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 74. ve 79. ölçüler arası.....	73
Görsel 3.89. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 83. ve 88. ölçüler arası.....	74
Görsel 3.90. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 89. ve 90. ölçüler arası.....	74
Görsel 3.91. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 91. ve 95. ölçüler arası.....	75
Görsel 3.92. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 99. ve 107. ölçüler arası.....	76
Görsel 3.93. Roland Dyens – <i>Take the “A” Train</i> – 132. ve 146. ölçüler arası.....	77
Görsel 3.94. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – eserin orijinal notası	78
Görsel 3.95. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 1. ve 8. ölçüler arası	79
Görsel 3.96. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 9.ölçü ve Son Clave 2/3 ritmik örneği	80
Görsel 3.97. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 13. ve 14. ölçüler arası	80
Görsel 3.98. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 21. ve 22. ölçüler arası	80
Görsel 3.99. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 49. ve 52. ölçüler arası	81
Görsel 3.100. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 57. ve 59. ölçüler arası	81

Görsel 3.101. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 65. ve 66. ölçüler arası	82
Görsel 3.102. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 71. ve 73. ölçüler arası	82
Görsel 3.103. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 75. ve 77. ölçüler arası	83
Görsel 3.104. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 97. ve 101. ölçüler arası	84
Görsel 3.105. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 104. ve 105. ölçüler arası	85
Görsel 3.106. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – eserin orijinal notası	86
Görsel 3.107. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 1. ve 9. ölçüler arası	88
Görsel 3.108. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 14. ve 16. ölçüler arası	88
Görsel 3.109. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 22. ve 24. ölçüler arası	89
Görsel 3.110. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 28. ve 30. ölçüler arası	89
Görsel 3.111. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 43. ve 47. ölçüler arası	89
Görsel 3.112. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 54. ve 56. ölçüler arası	90
Görsel 3.113. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 60. ve 65. ölçüler arası	90
Görsel 3.114. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 72. ve 79. ölçüler arası	91
Görsel 3.115. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 92. ve 100. ölçüler arası	92
Görsel 3.116. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 101. ve 106. ölçüler arası	93
Görsel 3.117. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 109. ve 112. ölçüler arası	93
Görsel 3.118. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 117. ve 118. ölçüler arası	94
Görsel 3.119. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 125. ve 130. ölçüler arası	94
Görsel 3.120. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 149. ve 154. ölçüler arası	95
Görsel 3.121. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 158. ve 159. ölçüler arası	95
Görsel 3.122. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 166. ve 168. ölçüler arası	96
Görsel 3.123. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – eserin orijinal notası	97
Görsel 3.124. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 1. ve 4. ölçüler arası	98
Görsel 3.125. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 1. ve 4. ölçüler arası	99
Görsel 3.126. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 11. ve 14. ölçüler arası ..	99
Görsel 3.127. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 25. ve 28. ölçüler arası	100

Görsel 3.128. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 27. ve 32. ölçüler arası	101
Görsel 3.129. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 35. ve 38. ölçüler arası	102
Görsel 3.130. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 59. ölçü.....	102
Görsel 3.131. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 60. ve 62. ölçüler arası	103
Görsel 3.132. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 63. ölçü.....	103
Görsel 3.133. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 66. ve 69. ölçüler arası	104
Görsel 3.134. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 72. ve 73. ölçüler arası	104
Görsel 3.135. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 82. ve 85. ölçüler arası	105
Görsel 3.136. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 88. ve 90. ölçüler arası	105
Görsel 3.137. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 94. ve 96. ölçüler arası	106
Görsel 3.138. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 5. ve 6. ölçü arası, plp. tekniği.....	106
Görsel 3.139. Roland Dyens – <i>Misty</i> – 51. ölçü, plp. Tekniği.....	107
Görsel 3.140. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 117. ve 118. ölçüler arası, plp. tekniği	107
Görsel 3.141. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 40. ve 41. ölçüler arası, ungh. tekniği	107
Görsel 3.142. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 36. ve 37. ölçüler arası ungh. Tekniği	108
Görsel 3.143. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 13. ve 14. ölçüler arası, ungh. tekniği	108
Görsel 3.144. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 96. ve 97. ölçüler arası, dedillo tekniği	108
Görsel 3.145. Roland Dyens – <i>Take the ‘A’ Train</i> – 93. ve 95. ölçüler arası, dedillo tekniği	108
Görsel 3.146. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 25. ve 26. ölçüler arası, tapping tekniği	109
Görsel 3.147. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 28. ve 30. ölçüler arası, tapping tekniği	109
Görsel 3.148. Roland Dyens – <i>Bluesette</i> – 13. ve 15. ölçüler arası, T.R. tekniği	110
Görsel 3.149. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 103. ölçü, T.R. tekniği	110

Görsel 3.150. Roland Dyens – <i>All of Me</i> – 40. ve 45. ölçüler arası, portamento.....	110
Görsel 3.151. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 64. ve 65. ölçüler arası, glissando	111
Görsel 3.152. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 1. ve 16. ölçüler arası, perküsyon amaçlı kullanım.....	112
Görsel 3.153. Roland Dyens – <i>Take the ‘A’ Train</i> – 5. ve 7. ölçüler arası.....	113
Görsel 3.154. Roland Dyens – <i>I Love Paris</i> – 9. ve 10. ölçüler arası	113
Görsel 3.155. Roland Dyens – <i>All the Things You Are</i> – 94. ve 96. ölçüler arası	113
Görsel 3.156. Roland Dyens – <i>A Night in Tunisia</i> – 137. ve 139. ölçüler arası	114
Görsel 3.157. Roland Dyens – <i>Polkadots and Moonbeams</i> – 63. ölçü.....	114
Görsel 3.158. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 10. ve 12. ölçüler arası	114
Görsel 3.159. Roland Dyens – <i>Night and Day</i> – 23. ve 24. ölçüler arası	115

GİRİŞ

Roland Dyens, gitarist, besteci ve eğitimci özellikleriyle 20. yüzyıl gitar müziğinin önde gelen isimlerinden kabul edilmektedir. Besteci 20. yüzyılın özellikle ikinci yarısından sonra teknik ve tınısal çeşitlilik açısından büyük gelişme kat etmiş olan gitar müziğine solo gitar, oda müziği, gitar konçertosu ve farklı müzik türlerinde düzenlemeleriyle önemli katkılar sağlamıştır.

Bu çalışmanın genel amacı, bestecinin popüler caz eserlerini gitara düzenlediği *Night and Day* albümünde kullandığı teknikleri inceleyerek gitar müziğine yaptığı katkının ortaya konulmasını kolaylaştırmaktır. Yapılan literatür taramasında bestecinin bu albümü üzerinde yapılmış, kapsamlı incelemelerin yapıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bestecinin gitar müziği alanında farklı müzik türleri üzerinde çalışmalar yaptığı ve caz müziğine hakimiyeti göz önüne alındığında, caz müziği düzenlemelerinde kullandığı tekniklerin ve form özelliklerinin irdelenmesi tezin odaklandığı ana konu olarak görülebilir. Bu nedenle çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış ve betimlemeye dayalı analizlere yer verilmiştir.

Dyens'in eserlerinde bulunan tekniklerin kullanım yöntemlerinin ve amaçlarının saptanması için yararlanılan başlıca analiz yöntemi, bestecinin müzikal özellikleri ve bakış açısı irdelenerek seçilmiştir. Bestecinin eserleri gitara aktarırken uyguladığı yöntemler ve çalgının renk paletini kullanım stili göz önünde bulundurularak, eserlerin form analizlerine yer verilmiş, kullanılan tematik ve tınısal elementlerin uygulama ve yazım yöntemlerine dair betimlemeler yapılmıştır. Yapılan form analizleri sayesinde bestecinin düzenleme stili hakkında genel bilgilere ulaşılması ve kullandığı tekniklerin yapısal ölçütteki görevlerinin saptanması amaçlanmaktadır.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde 20. yüzyılda gitar repertuvarının gelişimine kısaca değinilmiştir. Andreas Segovia'nın önderliğinde gitar müziğinde gerçekleşen önemli değişimler gitar müziğinde yeni-romantik üslubun temsilcileri olarak görülebilecek gitarist bestecilerin katkılarıyla geliştirilmiştir. 1950 sonrası Roland Dyens'in de içlerinde bulunduğu modern gitar müziği bestecileri orkestrasyon, teknik kullanımlar ve farklı müzik türlerinin repertuvara dahil edilmesi alanlarında yaptıkları çalışmalarla gitarın renk kapasitesini genişletmeyi hedeflemişlerdir. Süreç hakkında genel bilgi verilerek 20. yüzyıl boyunca klasik gitar alanında önemli eserler veren Roland Dyens'in bu gelişimdeki rolü hakkında fikir

oluşturulması amaçlanmaktadır. Roland Dyens'in müziğindeki eklektik öğelerin ortaya çıkarılabilmesi için Dyens'in eğitim aldığı ekollün bestecileri başlıca odak noktası olarak belirlenmiştir.

İkinci bölümde, Roland Dyens'im genel öz geçmişi farklı kaynaklardan derlenerek, bestecinin müziğine etki eden müzik türleri ile müziğinin genel özelliklerine değinilmektedir. Bestecinin düzenlemeleri hakkında genel bilgi verilmiş ve analiz edilmiş olan *Night and Day* albümü incelenmektedir.

Üçüncü bölümde, bestecinin *Night and Day* albümünün tamamının detaylı form analizleri yapılmakta, kullanılan teknikler, orijinal eserlerdeki orkestrasyonların düzenlemeye aktarılma yöntemleri, notasyonda belirtilen müzikal ifadelerin anlamları incelenmektedir. Bölümün sonunda, kullanılan teknikler listelenmiş, açıklanmış ve albümde bulunan örneklerine yer verilmektedir.

Eserlerin ayrıntılı incelemelerine ve oluşum sürecine yönelik önermelere yer verilmiş olan bu çalışma sayesinde, analiz edilen eserleri çalacak müzisyenlere kolaylık sağlanması hedeflenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİTAR MÜZİĞİNE GENEL BİR BAKIŞ

18. yüzyılda ortaya çıkan romantik gitar, çalış teknikleri ve akort düzeni bakımından günümüzde kullanılan modern gitarla benzer özelliklere sahiptir. Öncesinde, gitarın atası olarak kabul edilen vihuela¹, lavta ve barok gitar gibi çalgılar bulunmaktadır. Barok gitar ve vihuela çift tel sistemli çalgılarken aynı dönemde var olan çift ve tek tel sistemli lavtalar bölgesel olarak değişkenlik göstermektedir. Bu dönemin çalgılarının akort düzenleri buldukları bölgeye ve çalan kişiye göre oluşturulmuştur. Modern gitardan fiziksel olarak daha küçük boyutlara sahip olan romantik gitar ses yüksekliği bakımından günümüz gitarına göre daha kısıtlı imkanlara sahiptir. Romantik gitarlarda günümüz standart akort sistemlerinin kullanıldığı söylenebilir. Çalgının kısıtlı özellikleri nedeniyle, bu dönemin genel müzik türleri olan opera ve senfonik eserlerde kullanılmamış olan gitar, daha çok küçük sahnelerde ve ev konserlerinde yer almıştır (Ünlener, 2017, s. 3).

Romantik gitar repertuarının büyük bölümü Mauro Giuliani, Fernando Sor, Dionisio Aguado, Fernando Carulli, Matteo Carcassi, Luigi Legnani, Anton Diabelli, Napoleon Coste Mertz ve Johann Kaspar gibi gitarist besteciler tarafından oluşturulmuştur. Andres Segovia, Mauro Giuliani ve Fernando Sor'un haricindeki diğer bestecileri gerçek birer besteci olarak tanımlanamayacağını belirtmektedir ([http-6](http://6)). Segovia'nın bu düşüncesinin sebebi bu dönemdeki gitarist bestecilerin eserlerinin kendi teknik kapasiteleriyle sınırlı kalmış olması, müzikal olarak basit duyulması ve o dönemde senfonik müzikte kullanılan piyano ve yaylı çalgılarla kıyaslandığında gitarın polifonik yapısının kısıtlı imkanlara sahip olması olarak görülebilir (Ünlener, 2017, s. 4). Giuliani ve Sor'un gitar dışında klasik müziğin farklı alanlarında da çalışmalar yapmış olmalarının etkisiyle eserlerindeki form, doku ve orkestrasyon teknikleri diğer gitarist bestecilerin eserlerinden ayrılmaktadır.

Boyutları ve ses yüksekliği açısından günümüz modern gitarına en yakın prototip olan Torres gitar, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İspanyol gitaristler tarafından

¹ Şekli itibari ile gitara benzeyen 15. ve 16. yüzyılda İspanya'da kullanılmış olan, genellikle 5 ya da 6 çift telli İspanyol halk çalgısı.

kullanılmaya başlanmıştır. Bu dönem gitarist bestecileri arasında Daniel Fortea, Miguel Llobet, Francisco Tarrega, ve Julian Arcas gibi isimler yer almaktadır (http-1).

Torres gitarın fiziksel yapısı, bu dönemde eserlerde teknik ve müzikal açıdan gelişime olanak sağlamıştır. Dyens'in müzikal gelişimini gözlemlemek için bestecinin müzikal soyağacının irdelenmesi gerekmektedir. Farklı müzik türlerindeki eserler üzerinde yaptığı çok sayıda düzenleme, bestelediği özgün eserler, pedagojik çalışmalar ve teknik yenilikler konusundaki kazanımlarıyla Dyens'in hocası aracılığıyla İspanyol ekolünün bir parçası olduğu söylenebilir. Bu bağlamda İspanyol ekolünün başlıca ismi Julian Arcas, onun öğrencisi Francisco Tarrega, onun öğrencisi Miguel Llobet ve Emilio Pujol, 19. yüzyılın son yıllarında ve 20. yüzyılda gitar müziğinin gelişimine katkı sağlamışlardır ve Tarrega ekolü olarak adlandırılan bir yaklaşımın temsilcileri olmuşlardır. Özellikle ABA form özellikli kısa eserlerden oluşturulan özgür repertuvarları, pedagojik eseleri ve farklı müzik türlerinden müziklerin gitara düzenlenmesiyle oluşturulan repertuvar bu ekolün gitar dünyasına bıraktığı en büyük miras olarak görülebilir. Roland Dyens'in hocası Alberto Ponce'nin de Emilio Pujol'un öğrencisi olduğu düşünüldüğünde, Dyens'in eserlerinde ortaya koyduğu form özellikleri ve düzenleme müziği üzerine tutkusu bu ekol ile ortaklık göstermektedir. İspanyol ekolünden bahsederken Tarrega ekolüyle aynı dönemde ancak bu ekolden bağımsız olarak 20. yüzyıl gitar müziğine katkıları bulunan Andreas Segovia'nın bu alanda gerçekleştirdiği amaçlarına değinmek gerekmektedir. Segovia, gitarın uluslararası ölçekte gelişiminde önemli bir rol oynamış ve dolaylı olarak Dyens'in farklı kültürel elementleri barındıran çok yönlü müziğinin oluşumuna zemin oluşturmuştur.

1.1. Francisco Tarrega ve Terrega Okulu



Görsel 1.1. *Francisco Tarrega* (http-20)

Gitar müziğinin önde gelen isimlerinden biri olan olan Francisco Tarrega, 1852 yılında İspanya'nın Castellón kentinde dünyaya gelmiştir. Küçük yaşta müziğe olan ilgisini fark eden babası, yerel bir kafede piyanist olan Eugene Ruiz ile müzik çalışmalarına başlamasına olanak sağlamıştır. Sonrasında, Castellón'da dönemin en iyi icracılarından biri olan Manuel González ile gitar eğitimi alan Tarrega, 1874 senesinde Madrid Konservatuarı'na girmeye hak kazanmıştır. Burada, Miguel Galiana ile piyano ve José Gainza ile müzik teorisi alanlarında çalışma imkânı bulmuştur. Bu süre boyunca gitar çalmayı sürdüren Tarrega, konservatuvarın müdürü olan Emilio Arrieta'nın teşvikiyle konserler vermeye başlamıştır (Ko, 2009, s.18-20).

Eserleri genellikle ABA formunda ve dönemin etkisiyle ulusalcılık akımını benimseyen İspanyol müziği etkisindedir. Bestecinin Polka, Vals, Gavot, Mazurka gibi eserlerinde kullandığı dans formlarının dışında bestelediği 35 Prelude ve Fantezi formunda yapıtlarıyla Chopin'in eserlerinde sıkça kullandığı müzikal formlara eserlerinde yer verdiği görülebilir (Ünlenen, 2017, s.19). Tarrega'nın yaklaşık 78 tane solo gitar eseri, 120 tane solo gitar için düzenlemesi ve 21 tane gitar ikilisi için düzenlemesi bulunmaktadır.

Düzenlemelerini yaparken orijinal eserin notasyonda belirtilen özelliklerini bire bir yansıtmaya özen gösteren besteci, klavyedeki pozisyonları müzikte yansıtılmak istenen etkiye göre belirlemiş ve yaylı çalgılarda olduğu gibi notasyona aktarmıştır. Çalgının boş tellerini kullanmaktansa farklı pozisyonları tercih eden besteci, düzenlemelerini rezonans ve ton kalitesini göz önünde bulundurarak yapmıştır (Wade, 2001, s.97). Tarrega'nın düzenlemelere yaklaşımı, ayrıntılı müzikal ifadeleri ve teknik kullanımları göz önüne alındığında dönemi açısından yenilikçi olduğu söylenebilir.

Tarrega, Ludwig van Beethoven, Hector Berlioz, Robert Schuman, George Frederic Handel, Gioacchino Rossini, Joseph Haydn, Frédéric Chopin, Richard Wagner, Giuseppe Verdi, Franz Schubert ve Wolfgang Amadeus Mozart gibi bestecilerin eserlerinin solo gitar için düzenlemelerini yapmıştır. Johann Sebastian Bach'ın eserlerini gitar için düzenleyen ilk bestecinin de Tarrega olduğu düşünülmektedir (Wade, 2001, s.98).

Tarrega, geliştirdiği pedagojik metotlar ve çalışmalar ile *Tarrega Okulu* adlı ekolü oluşturmuştur. Torres gitarlarıyla birlikte ton kalitesi gelişen çalgı, farklı teknik ve müzikal arayışları beraberinde getirmiştir. Tarrega, sağ ve sol el teknikleri, oturuş ve çalış pozisyonları, doğuşkan seslerin kullanımı, tremolo ve sol ile yapılan legato teknikleri gibi birçok alanda pedagojik çalışma metotları geliştirmiştir. Gitarı tırnaksız çalmayı tercih eden Tarrega, bu sayede daha yumuşak bir ton elde edilebileceğini düşünmüştür. 20. yüzyılın önde gelen gitaristlerini yetiştirmiş olan bestecinin öğrencileri arasında, Miguel Llobet, Emilio Pujol, Maria Rita Brondi ve Josefina Robledo gibi isimler yer almaktadır (<http-1>). Tarrega Okulu incelendiğinde ortaya çıkarılmış pedagojik çalışmalar ve ABA formlarında küçük yapıya sahip, gitarın armonik yapısına uygun tonlarda (mi minör, mi majör, la minör, la majör, sol majör vb.) yazılmış eserler dikkat çekmektedir.

1.2. Miguel Llobet



Görsel 1.2. Miguel Llobet (<http-21>)

1878 yılında Barselona’da doğan Katalan gitarist besteci Llobet, müzik eğitimine küçük yaşta keman ve piyano çalarak başlamıştır. Llobet’in 1889 senesinde İspanyol gitarist Antonio Jimenez Manjon’in (1866-1919) verdiği resital sayesinde gitara olan merakı artmış ve 1892’de Tarrega’nın öğrencisi olmuştur. 9 sene sonra İspanya’nın birçok yerinde konserler vermeye başlayan gitarist besteci, 1904 yılında Paris, Amerika ve Avrupa’da konserler vererek kısa sürede tanınan bir gitarist olmuştur (Phillips, 2002, s. 10).

Birçok ülkede konserler veren Llobet, Tarrega Okulunu dünya çapında tanınmasında önemli bir rol oynamıştır (Purcell, 2004, s. 1). Bu bağlamda Llobet’in, Segovia’yla paralel olarak gitarın günümüzde popüler bir çalgı olmasını sağladığı söylenebilir. Llobet, 1925 ve 1929 yılları arasında gitarın ilk analog ses kaydını alan gitarist olarak bilinmektedir (<http-2>).

Llobet, konser hayatının yanı sıra bestelediği eserleriyle gitar literatürüne katkı sağlamıştır. Bestecinin kısa formlarda ve gitarın armonik yapısına uygun tonlarda yazdığı eserlerinde genel olarak Tarrega Okulunun etkileri görülmekle birlikte, Llobet’in eserlerinin teknik açıdan daha zorlayıcı ve dönemine göre ileri düzeyde olduğu söylenebilir. Genel olarak Llobet’in eserlerine bakıldığında, Tarrega’nın pedagojik olarak

gelişimini sağladığı armonik seslerin kullanımı ve sol elde legato çalımı gibi tekniklerin ileri düzeyde sunulduğu gözlemlenmektedir.

1.3. Andres Segovia ve 20. yüzyıl Gitar Müziğine Etkisi



Görsel 1.3. Andres Segovia (http-22)

1893 yılında doğan İspanyol asıllı Segovia, gitarın gelişiminde 20. yüzyılın en önemli figürü olarak kabul edilir (Ünlünen, 2017, s. 6). Gitarın teknik kapasitesinin artırılarak klasik müzik sahnelerinde etkin rol almasını sağlayan Segovia, çalgının folklorik ve eşlik amaçlı kullanımından sıyrılarak konser çalgısına dönüşmesine öncülük etmiştir.

Genç yaşta konserler vermeye başlayan Segovia'nın, kısa süre Llobet'le çalışmış olmasına karşın gitar çalmayı büyük ölçüde kendi kendine geliştirdiği bilinmektedir (Phillips, 2002, s. 12). Segovia, orijinal gitar eserlerini çalmak konusunda yaşadığı teknik problemlerden yola çıkarak, o dönemde daha gelişkin olan piyano repertuarındaki pedagojik kaynakların çalışma prensiplerini gitara uyarlamıştır. (http-3). Amerika, Rusya, İspanya, Avrupa, Japonya ve Latin Amerika'da gerçekleştirdiği turnelerle hayatı boyunca konser vermeyi sürdürmüş olan gitarist, genç gitaristlerin eğitimi ve gitarın dinleyici kitlesinin genişlemesi konusunda çalışmalar yapmıştır. (http-4).

Segovia, gitarın flamenko etkisinden kurtulduğu, klasik müzik sahnelerinde yer aldığı, besteciler tarafından solo, oda müziği ve orkestra eserleri içeren gelişkin repertuarları bulunan ve konservatuvarların eğitim sistemleri içerisinde öğretilen bir

enstrüman olması için tasarladığı dört maddelik gelişim planını hayata geçirmeyi başarmıştır (http-5). Segovia'nın gerçekleştirmeyi başardığı gelişim planı, gitarın dünya çapında tanınmasına ve böylelikle 20. yüzyıl modern gitar repertuvarının oluşmasına olanak sağlamıştır. Repertuvardaki gelişim sayesinde besteciler tarafından ortaya çıkan tınısal arayışlar, gitarın teknik ve müzikal kapasitesinin gelişimine yol açmıştır.

1920 sonrasında hızla gelişen gitar repertuvarı, 20. yüzyılda klasik batı müziği enstrümanları arasındaki yerini almış ve farklı üsluptaki eserlerle yöresel bir çalgı olmaktan çıkmıştır. 1950 sonrasında Leo Brouwer, Nikita Koshkin, Dusan Bogdanovic, Sergio Assad, Stephan Goss ve Roland Dyens gibi yeni nesil gitarist besteciler ortaya çıkmıştır. Farklı milliyetlerden gelen bu bestecilerden her biri gitarın teknik sınırlarını zorlamış ve yenilikçi teknikler barındıran eserler bestelemişlerdir. Brouwer Afro-Küban ritim kalıplarını, Koshkin Rus müzik ekolünün form ve tonal yapılarını, Bogdanovic Balkan müziğinin poliritim materyallerini, gezdiği ülkelerden etkilenen Carlo Domeniconi Türk ve Japon ezgilerini kullanarak farklı kültürlerle gitar müziğinin repertuvar gelişimine katkı sağlamışlardır (Ünlener, 2018). İkinci gitarist besteciler kuşağının önemli bir figürü olan Roland Dyens de latin, popüler ve caz müzik gibi birden fazla müzik tarzını bir araya getirerek farklı müzik türlerinden teknik ve tınısal elementlerin klasik gitara aktarımını sağlamıştır.

1.4. Emilio Pujol



Görsel 1.4. *Emilio Pujol* (http-23)

1886 yılında İspanya'da doğan Katalan gitarist Emilio Pujol, Tarrega'nın oluşturduğu okulun devamcısı olarak kabul edilir (Wade, 2001, s.108). Gençlik yıllarında bandurria² çalarak müzik hayatına başlayan Pujol, Barselona Konservatuvarına girerek 1902'den 1909'a kadar Tarrega'nın öğrencisi olmuştur. Güney Amerika, İngiltere ve İspanya'da verdiği konserler ile ünlenen gitarist, aktif bir konser hayatına sahip olmuştur. Pujol, aynı dönemde yaşadığı sağ elde tırnak kullanan Andres Segovia'nın aksine Tarrega geleneğini devam ettirerek gitarı tırnaksız çalmıştır (http-39).

1945 yılında Barselona Konservatuvarı'nda vihuel ve gitar dersleri vermeye başlayan besteci gitarist, 1946-1949 yılları arasında Lisbon Konservatuvarı'nda çalışmalarını sürdürmüştür. 1953-1963 yılları arasında Siena'da bulunan Chigiana Akademi'de vihuelanın yanında eski müzik üzerine dersler vermiştir. Besteci, Alberto Ponce, Hopkinson Smith ve Hector Garcia gibi alanında başarılı öğrenciler yetiştirmiştir. Pujol, yaşamı boyunca Tarrega'nın ekolünü devam ettirerek çeşitli konserler vermiş pedagojik metotlar ve eserler yazmıştır (Wade, 2010, s. 4). 125'ten fazla yayımlanan solo gitar eseri olan bestecinin, 1927 yılından itibaren oluşturmaya başladığı *Bibliothèque de Musique Ancienne et Moderne Pour Guitare* albümünde yer alan, 300'den fazla solo gitar ve oda müziği düzenlemesi bulunmaktadır. Pujol'un gitar müziğine en büyük katkısı, dört ciltten oluşan *Escuela Razonada de la Guitarra, Basada en los Principios de la Técnica de Tárrega* adlı çalışması olarak görülebilir. Bu çalışmada, I. ve II. ciltlerde Tarrega'nın öğretilerinden, III. ve IV. ciltlerde ise kendi eğitim metodundan bahsedilmektedir.

² İspanyol halk müziğinde kullanılan mandolin benzeri telli çalgı.

1.5. Alberto Ponce



Görsel 1.5. Alberto Ponce (<http-24>)

1935 Yılında doğan İspanyol gitarist Alberto Ponce, ilk müzik eğitimine babasıyla başlamış ve küçük yaşta Barselona Belediye Konservatuvarına girerek eğitimine burada devam etmiştir. Onur derecesi ile mezun olan Ponce, Emilio Pujol'un tavsiyesiyle Lisbon Konservatuvarı'na girmiştir. 1962 yılında Fransız ulusal televizyon kanalı olan ORTF (*Office de Radiodiffusion-Télévision Française*) tarafından organize edilen *Concorse de Guitar* yarışmasında birincilik ödülü kazanmıştır. Ponce, aynı sene Paris'te *Ecole Normale de Musique*'de gitar bölümünde ders vermeye başlamıştır. Çok sayıda başarılı gitaristin eğitmenliğini yapmış olan Ponce'un öğrencileri arasında Maurice Ohana, Arnaud Dumond ve Roland Dyens gibi başarılı müzisyenler yer almaktadır (Summerfield, 2002, s. 228). Alberto Ponce hakkında yapılan literatür taramaları sonucunda, daha detaylı bir kaynağa ulaşılamamıştır. Bunun nedeni olarak Ponce'nin konser kariyerinden çok eğitmenliğe yönelmiş olması düşünülebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. ROLAND DYENS VE *NIGHT AND DAY* ALBÜMÜ

Bu bölümde Roland Dyens'in çeşitli kaynaklardan derlenerek oluşturulan özgeçmişine değinilecek, bestecinin solo ve düzenleme eserlerinde benimsediği müzikal dilinden bahsedilecektir. Dyens'in düzenlemelere yaklaşımı ve araştırmanın temelini oluşturan *Night and Day* albümü hakkında genel bilgilere yer verilecektir.

2.1. Roland Dyens'in Özgeçmişi ve Eserleri



Görsel 2.1. Roland Dyens (http-25)

Fransız gitarist Roland Dyens 19 Ekim 1955'te Tunus'ta doğmuştur. 1961 yılında ailesi ile Fransa'ya taşınmış ve hayatının geri kalanını burada geçirmiştir. Dyens çocukluk yıllarını, Duarte'yle 24 Temmuz 2014'te gerçekleştirdiği röportajında, büyükannesinin şirketinde müzik dinleyerek geçirdiğini söylemektedir. Röportajda ayrıca o dönemde popüler olan Fransız şarkıcı ve gitarist Marie-Josée Neuville'nin gitar çalışmasının, kendisi üzerinde büyük bir etki bıraktığından bahsetmektedir. Klasik gitar çalışmalarına 9 yaşında Robert Maison ile başlayan gitarist, 13 yaşına geldiğinde *L'École Normale de Musique de Paris* müzik okuluna girerek, İspanyol asıllı dönemin önemli gitar eğitmeni Alberto Ponce (1935-2019) ile gitar eğitimi, Fransız besteci ve orkestra şefi Désiré

Dondeyne (1921-2015) ile de bestecilik eğitimi almaya başlamıştır. 1976'da *L'École Normale de Musique de Paris*'in gitar ve kompozisyon bölümlerinden birincilik ile mezun olmuştur.

Dyens, mezun olduktan 4 sene sonra yayımlanan, solo gitar için bestelediği *Trois Suadades* adlı eseri ile kariyerinde yükselmeye başlamıştır. 3 kısa bölümden oluşan eserde, besteci blues ve latin müziğinin çeşitli ritmik, melodik kalıpları ile klasik gitar müziğini ustaca harmanlamıştır. Eser bestecinin eklektik özellikteki müzik dilinin ilk örneklerindedir. 25 yaşında Yehudi Menuhin ödülüne ödül programına kabul edilen besteci, bundan 8 sene sonra 1988 yılında Fransız Gitarist Dergisi tarafından yayınlanan, bütün müzik stillerinde Yaşayan En İyi 100 Gitaristler listesine seçilmiştir. Tıpkı Nikita Koshin'in Usher Waltz ile ünlenmesine benzer şekilde, Dyens'in 1985 yılında Henry Lemoine tarafından yayımlanan ikinci eseri *Tango en Skaï* kısa sürede herkes tarafından tanınmasına katlı sağlamıştır. Eser, Dyens'in konser doğaçlamalarından biriyken, yoğun ilgi gördüğü için notaya aktarılmıştır. Yapıtın ismindeki *Skaï* Felemenkçede sokak ağzında ucuz, taklit, sahte anlamına gelmektedir. Bestecinin esere *Tango en Skaï* ismini vermesi, tango müziğinin ucuz bir imitasyonu ya da onun bir karikatürü olarak görmüş olmasıdır ([http-7](http://7)). 1986 yılında bestelediği *Libra Sonatina* üç bölümlü ilk büyük çaplı gitar eseri olarak görülmektedir.

Dyens'in 1987 yılında Brezilyalı besteci Heitor Villa-Lobos (1887-1959)'un müzikal dilini, kendi eşsiz tekniği ve müzikal anlayışıyla birleştirerek bestelediği *Hommage à Villa-Lobos*, Heitor Villa-Lobos anısına yapılan Uluslararası *Citta di Alessandria* Yarışması'nda özel ödül *Disque de L'Academie Charles-Cros*'da (1987) ise büyük ödül almış ve Dyens'in kariyerine büyük ölçüde katkı sağlamıştır.

1990'da yayımlanan ve Dyens'in de kariyerinin en önemli noktası olarak görülebilecek, *Chanson Franceise* albümü 27 ayrı Popüler Fransız şarkısından oluşmaktadır. Emre Ünlener'in *Gitarın Ustaları* adlı radyo programının (2019) 11. bölümünde bahsedildiği gibi '27 ayrı Popüler Fransız şarkısının gitarın 3.5 oktavlık kısıtlı alanına aktarıldığı ama özgünlüklerinden pek de bir şey kaybetmeden Dyens'in büyümlü müzik anlayışıyla yoğurulduğu bu düzenlemeler günümüzde pek çok gitaristin repertuarında yer alıyor.' Dyens düzenlediği eserlerin özgünlüğünü bozmadan klasik gitara aktarmak için enstrümanın teknik sınırlarını zorlamış ve yeni teknikler geliştirmiştir.

Bestecinin 1997 yılında bestelediği ilk konçertosu gitar ve yaylı çalgılar orkestrası için yazılan *Concerto Metis*'tir. Besteci melez anlamına gelen bu kelimeyle kendi çok kültürlü müzik stilini yansıttığı eserini ünlü Fransız gitarist Ida Presti'ye adanmıştır (http-8).

1988-2000 yılları arasında Paris'te caz ve rock müzikleri üzerine eğitim veren *I'Ecole* adlı kurumda klasik gitar yorumculuğu, aranjörlük, armoni ve emprovizasyon üzerine dersler veren Dyens, 2000 yılında hocası Alberto Ponce'ın emekli olmasının ardından ülkenin en prestijli okulu olan *Conseatoire National Supérieur de Musique de Paris* gitar bölümünde profesör olarak ders vermeye başlamış ve ölümüne kadar kariyerine burada devam etmiştir.

Konservatuvardaki eğitmenlik misyonunun dışında uluslararası platformda aktif olarak konserler veren besteci ABD, Brezilya Almanya, İngiltere, İsviçre, Endonezya, Fransa, Belçika ve Türkiye gibi pek çok ülkede konserler ve ustalık sınıfları vermiştir. Besteci, 2008 yılında Çankaya Belediyesi ve Bilkent Üniversitesinin iş birliğiyle düzenlenen etkinlik ve 2013'te Bilkent Üniversitesi'nde gerçekleşen Türkiye Gitar Buluşması kapsamında konserler ve ustalık sınıfları vermiştir.

Dünya çapındaki birçok yarışmada jüri üyesi olarak yer alan besteci, *Les Cahiers de la Guitare* (Fransa), *Gitarre & Laute* (Almanya), *Guit'art* (İtalya) and *Gitary Swiat* (Polonya) gibi dergilerde gitarist ve besteci kimliğiyle yer almıştır. Gitar için ustaca düzenlenmiş aranjmanları ve bestelerinden oluşan çok çeşitli konser repertuarına sahip olan bestecinin müziği latin müziği, Fransız şansonları, tango ve daha birçok popüler müziğin bir arada kullanıldığı eklektik bir dile sahiptir.

Bestecinin ikiyüzün üzerinde solo, oda müziği, yaylı dörtlü ve gitar için, orkestra ve gitar için yazdığı eseri bulunmaktadır. Dyens farklı türde müzikleri kapsayan 12 solo gitar albümü yayınlamıştır. Albümleri, gitar repertuarının önde gelen bestecilerinden Heitor Villa-Lobos, Fernando Sor ve Joaquin Rodrigo gibi isimlerin eserlerinin yanı sıra kendi besteleri ve düzenlemelerinden oluşmaktadır. Besteci Frederic Chopin, Eric Satie, Maurice Ravel gibi klasik müzik bestecilerinin yanı sıra standart caz repertuarından Django Reinhardt ve Thelonius Monk gibi bestecilerin birçok farklı türde eserlerinin gitar için düzenlemelerini yapmıştır. Dyens'in *Libra Sonatine*, *Songe Capricorne* ve *Tango en Skai* gibi gitar literatüründe iz bırakmış birçok eserinin yanı sıra *Les 100 de Roland Dyens* isimli pedagojik kitabı bulunmaktadır. Roland Dyens'in yorumcu ve besteci kimliği birbiriyle bağlantılı gelişim göstermiştir.

2.2. Dyens'in Müzikal Dili ve Aranjmanları

Kendine has bir müzikal dili olan Dyens, müziğini klasik müzik, Fransız popüler şarkıları, caz, latin ve popüler müzik gibi pek çok müzik türlerini ustaca harmanlayarak oluşturduğu söylenebilir. *Night and Day* albümündeki *A Night in Tunisia* düzenlemesinde kullandığı etnik motifler içeren perküsyon girişi, *A Felicidade* düzenlemesinde kullandığı keskin latin ritimleri, *La Javanaise* adlı Fransız şarkısı düzenlemesindeki popüler müzik özellikleri barındıran armonik ve ritmik öğeler Dyens'in farklı müzik türlerini yansıtmak konusundaki becerisine örnek olarak gösterilebilir. 2005 yılında Michelle Birch ile yaptığı röportajda kendi müzikal anlayışını Brezilyalı konser müzisyenlerine benzeten besteci, herhangi bir müzikal sınıra bağlı kalmadan klasik ve popüler müziğin birçok türünü kendi müziğine dahil ederek bestecilik dilini zenginleştirildiğinden bahsetmektedir (Birch, 2005).

Müziğinde gitar tekniklerini çalgının renk paletini zenginleştirmek için kullanan bestecinin, en önemli özelliği eserlerindeki tınsal çeşitlilik olduğu söylenebilir. Farklı ses renklerini kimi zaman orkestrasyonu kimi zaman da çalgının tınsal çeşitliliğini genişletmek için kullanan Dyens'in müziği, farklı görevdeki materyelleri kullandığı katmanlardan oluşturmuştur. Besteci 2000 yılında Michelle Birch ile yaptığı röportajda bu konudaki fikrini şu şekilde ifade etmiştir:

Gitar çok özel bir çalgıdır ve bir ressamın oğlu olarak en büyük özelliğinin çok renkli olması diyebilirim. [Gitarın renk üretme sürecinde] Tırnakla ve etle çalınarak elde edilen tınının yanı sıra tele dokunduğumuz nokta (tuşeye ya da köprüye yakın) ve parmaklarımızın tele değdiği açı ile oluşturulan düzinelerce kombinasyonumuz var. Bu renk skalasını kullanmamak ve önemini anlamamak gitarın doğasının anlaşılmadığını gösterir (Birch, 2000, s. 14).

Dyens'in müziğinin en ayırt edici özelliklerinden biri de notasyonda tınsal ve teknik ifadelerin ayrıntılı açıklamalarına yer vermiş olmasıdır. Düzenlediği eserlerin özgünlüğünü korumayı amaçlayan besteci, sadece notasyonu değil aynı zamanda eserlerde kullanılan orkestrasyonu ve tınsal çeşitliliği de gitara aktarmayı amaçlamıştır. Besteci, tempo, dinamikler, artikülasyonlar, doğuşkanlar, glisandolar, teknikler ve kullanılan efektler konusunda notasyonda alışıla gelmişin dışında ifadeler kullanmış ve yorumcuyu kendi yaratmak istediği etki doğrultusunda yönlendirmektedir. Dyens müziğindeki teknikleri eserin zorluk kapasitesini arttırmak için değil, ortaya çıkarmak istediği ifadelerin tınsal olarak gitardaki yansımalarını bulmak amacıyla kullanmıştır. Michelle Birch ile yaptığı röportajında düzenleme yapmak ve bestecilik arasındaki temel farkın düzenlenen eserlerin var olan yapılarının oluşturduğu sınırlar olduğunu

belirtmiştir. Besteci, eserleri düzenlerken karşılaştığı zorluklara çözüm geliştirmenin kendisine özgürlük alanı oluşturduğunu ifade etmiştir. Gerek özgün gerekse düzenleme eserlerinin pek çoğunun girişinde eser içerisinde kullandığı yenilikçi teknikleri kendi anlatımıyla açıkladığı sözlükler oluşturmuştur.

Dyens 1998 senesinde Cooper’la yaptığı başka bir röportajında, gitar için yapılan düzenlemelerdeki zorluğu, çalışmanın orijinal özünün, gitarın altı teliyle sınırlandırılmış alanına yeniden yerleştirilmesi olduğunu dile getirmiştir. Besteci düzenlemelerinde, coğrafi ve kültürel özellikleri iyi tanımanın, sağlam bir armonik bilgiye sahip olmanın ve eserin ruhuyla sürekli temas halinde olma endişesini taşımanın karşılaştığı sınırları ve zayıflıkları pek çok yeni niteliğe dönüştürdüğünü ifade etmiştir (Cooper, 1998, s. 1).

Dyens, 2009 yılında Prof. Dr. Tolgahan Çoğulu ile yaptığı röpotajında düzenleme yaparken gitarın coğrafyasının çok iyi bilinmesi gerektiği fikrini, şu şekilde açıklamıştır:

Kısaca söylemek gerekirse gitarın coğrafyası, popüler müzisyenlerin ve caz müzisyenlerinin gitarın sol tarafında tüm bildikleridir. Sol el bilgisi; pozisyonlardan, armoniden, ihtiyacı duyulan armonik notaların yerlerinden, akor yürüyüşlerinden vb. oluşur. Tek bir cümle ile söylersem: kendiliğinden olmanın (spontan) ve becerinin aynı anda ve birlikte olması. Örneğin arkadaşlarla gidilen bir lokantadaki yemekten sonra ilk defa duyduğunuz bir şarkıya eşlik etmek zorunda kaldığınız durum. Bu coğrafya bilgisi çoğu zaman birçok klasik müzisyende bulunmuyor. Ama bu bilgi; klasik müzisyenlere büyük bir katkı sağlar hatta klasik müziği daha iyi çalmalarını sağlar. Nasıl öğrenileceği konusu çok basit: Öncelikle birçok basit şarkıya eşlik etmeye çalışın, sonra daha zor şarkıları deneyin. Bu sürecin başlangıcında kendinizi bilgisiz hissederseniz bile, “kendiliğinden olma becerisi” bir gün doğal bir hale gelecektir (Çoğulu, 2009 s. 1)

Dyens’in düzenlemeleri incelendiğinde birçok farklı müzik türünün yansıması göze çarpmaktadır. Bu müzik türlerini sadece tematik motif olarak kullanmamış olan besteci, müziklerin kültürel özelliklerini kendi eserlerine aktarma becerisiyle dünya müzikleri konusundaki bilgisini ve hakimiyetini gözler önüne sermektedir. Gitarın teknik, akustik ve fiziksel yapısını iyi tanıyan besteci, kültürel materyallerin gitardaki tınsal karşılıklarının bulunmasında yaratıcı yöntemler geliştirmiştir. Dyens’in düzenlemeleri arasında Fransız şarkılarını düzenlediği *Chansons Françaises Vol. 1* ve *Chansons Françaises Vol. 2* albümleri, Chopin ve latin eserlerine yer verdiği sevdiği eserlerin düzenlemelerinden oluşan *Mes arrangements à l’amiable*, caz eserlerini düzenlediği *Night and Day* albümü ve Astor Piazzola’nın eserlerinin bulunduğu *The Last Tango* albümü yer almaktadır.

2.3. *Night and Day* Albümü

Roland Dyens, 10 farklı caz standardından oluşan *Night and Day* albümünü 2003 yılında kaydetmiştir. Besteci, *Chansons Françaises* albümünde de olduğu gibi bu albümde de eserlerin seçilmiş kayıtlarını kendi müzikal fikirleriyle birleştirerek notasyona aktarmıştır. Dyens, piyano notasyonundan birebir gitara düzenlediği Ravel ve Chopin gibi bestecilerin eserlerinin aksine, caz standartları düzenlemelerinde besteci kimliğini ön plana çıkarmıştır. Bu düzenlemelerdeki orijinal armonik yapıları koruyarak yaratılmış olan doğaçlama bölmeleri dikkat çekmektedir. Dyens 2009 yılında Guilherme Vincens ile yaptığı röportajında düzenlemeler hakkındaki bestecilik yaklaşımın şu şekilde anlatmaktadır:

Eserlerin, birçok sebepten ötürü kütleleşmiş kayıtlarından etkilenmemek ve melodilerini en basit yapılarıyla görmek için *Real Book*³'lerinden yararlanarak 13 düzenleme yaptım fakat sadece 10 tanesini kaydettim. Albümdeki eserlerin orijinal kaynaklarından yararlanıp kendi gizli tarifimi ekledim (Vincens, 2009, s. 60-61).

Genellikle düzenlediği eserlerin ilk kayıtlarının melodik hatlarını en sade biçimleriyle notaya dökmüş olan besteci yaptığı doğaçlamaya dayalı tematik, ritmik, armonik ve melodik çeşitlemelerle kendine has yöntemler geliştirerek eserlere yeni kimlikler kazandırmıştır.

Dyens, *GHA* kayıt şirketi tarafından 2003 yılında yayımlanan *Night and Day* albümünün notasyonunu 2005 yılında yayımlamıştır (Vincens, 2009, s. 60). Bestecinin notasyonu albüm çıktıktan iki sene sonra yayımladığı göz önünde bulundurulduğunda, kayıtlarda uyguladığı teknik ve müzikal ayrıntıları notasyona aktarmak için detaylı bir çalışma yaptığı söylenebilir.

³ Caz standartlarının bir arada bulunduğu derleme kitap

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. *NIGHT AND DAY* ALBÜMÜ'NDE BULUNAN ESERLERİN ANALİZLERİ

Bu bölümde Roland Dyens'in *Night and Day* albümünde solo gitar için düzenlediği caz şarkılarının bestecileri ve yorumcuları hakkında bilgilere yer verilecektir. Eserlerin tablo biçiminde gösterilen form analizlerin ayrıntılı açıklamalarının yanı sıra kullanılan tekniklere ve bu tekniklerin kullanım amaçlarına değinilecektir.

3.1. *All of Me*

All of Me, 1931'de Amerika Birleşik Devletleri Detroit kentinde doğmuş şarkı yazarları Seymour Simons ve Gerald Marks tarafından bestelenmiştir. Eser aynı sene içerisinde Fransız şarkıcı Belle Baker tarafından radyoda seslendirilmiştir ve kısa süre içerisinde popüler olmuştur. Aralık 1931'de eser Paul Whiteman ve Orkestrası eşliğinde vokalist Mildred Bailey tarafından ilk kez kayda alınmıştır. Eser sonrasında, Louis Armstrong ve Frank Sinatra gibi ünlü isimler tarafından da sıkça seslendirilmiştir ([http-9](#)),([http-10](#)).

16.

ALL OF ME - SIMONE & GARSB

A

Cmaj7 E7

A7 D-

E7 A-

D7 D-7 G7

B

Cmaj7 E7

A7 D-

F F- Cmaj7 E-7 A7

D-7 G7 C6 (E♭ D-7 G7)

FIVE

Görsel 3.1. Roland Dyens – All of Me – orijinal notası (http-26)

Eser bestecinin tematik materyallerden yararlanarak doğaçlama üslupta bestelediği 12 ölçümlük bir giriş bölümünden sonra, ABA yapısıyla 3 bölmeli bir formda sunulmuştur. Aşağıdaki şemada da görüleceği üzere, A bölümü I. temanın çeşitlemelerle geliştirilen dört tekrarından oluşmuştur. La majör tonunda sunulan B bölümü, I. temadan alınmış motiflerle geliştirilmiş doğaçlama hattından meydana gelmiştir. A¹ bölümünde ise temayı tekrar duyuran besteci, koda bölümünde giriş bölümündeki müzikal materyalleri kullanarak eseri sonlandırmıştır.

Tablo 3.1. Roland Dyens, All of Me, Eserin Genel Formu

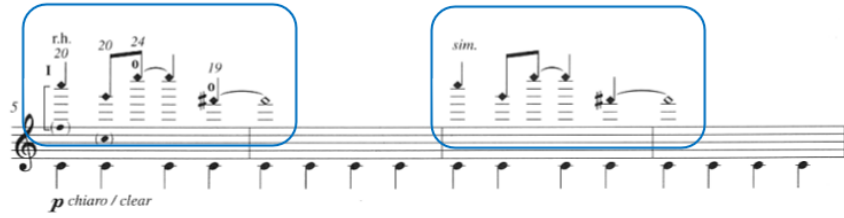
A					B	A ¹
Giriş	I. Tema	I. Tema Çeşitleme	I. Tema	I. Tema Çeşitleme	Birinci Fikir	I. Tema Çeşitleme
(1-12)	(13-28)	(29-44)	(45-60)	(61-76)	(77-92)	(193-106)
						Koda (107-121)

Roland Dyens, eseri orijinal temposunda swing⁴ ritminde düzenlemiştir. İlk olarak yapıtın başındaki giriş bölümünde 4 ölçü boyunca tekrar eden Do3⁵ notası ile *pianissimo* başlayan minimal bir bas hattı oluşturulmuştur. Nüanslarla genişleyip daralan bu tek sesli hat ile eserin genel ritmik devinimi sağlamıştır.



Görsel 3.2. Roland Dyens – *All of Me* – 1.ve 4. ölçüler arası (Dyens, 2003)

5. ve 12. ölçüler arasında eserin ana temasını oluşturan motif doğuşkanlarla iki ölçülük kalıplar halinde sunulmuş ve bas partisinde devam eden Do3 ritmik pedalı üzerinde eş zamanlı kullanılmıştır.



Görsel 3.3. Roland Dyens – *All of Me* – 5.ve 8. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 12. ölçünün son vuruşundaki Sol2 notasından Do3 notasına glissando eşliğinde ulaşmayı tercih etmiştir. Bu sayede kontrbas çalgısının tınsal özelliği taklit edilerek renk çeşitliliği sağlanmıştır. Eserin A bölümü dörder ölçülük simetrik dört eşit cümlecikten oluşmaktadır. Bestecinin, armonik açıdan eserin orijinaline sadık kaldığı düşünülebilir. Eserin özgün melodik yapısında sadık kalarak düzenlemeyi tercih eden besteci, swing ritminde arpejlerden oluşan eşlik partisiiyle melodik hattı desteklemiştir.

⁴1930- 1940 yılları arasında Amerika'da gelişen caz müzik türüdür. Swing sekizlik ritmi, aynı uzunlukta olmayan iki sekizlik notanın dörtlük bota değerindeki üçlemenin 1. ve 3. notalarına gelecek şekilde birinci notanın ikinci notanın değerinden iki kat uzun çalınması anlamına gelmektedir (http-36).

⁵Bu çalışmada bilimsel nota yükseklik değerleri Acoustical Society of America tarafından 1939 yılında belirlenen sistemle açıklanmaktadır. Piyano'da orta Do "C4" yani 4. oktav Do olarak kabul edilmektedir. Buna göre Mi2, 2. oktav Mi notasını yani gitarın en kalın telini temsil etmektedir.

14. ölçüdeki geniş üçlemeye karşı sekizlik birimlerden oluşan poliritmik⁶ motif örnek gösterilebilir.



Görsel 3.4. Roland Dyens – All of Me – 9.ve 15. ölçüler arası (Dyens, 2003)

16. ölçüde yatay çizgi üzerinde bulunan dikey çizgilerden oluşan sembol ile Dyens, altıncı teldeki pozisyon geçişleri sırasında oluşan sürtünme sesinin önlenmesini istemiştir. I. temanın ilk cümlesinde arpejlerden oluşturulmuş olan eşlik partisi, 17. ve 22. ölçüler arasında akorlardan meydana gelmiş ve bas hattında hareketli yapı oluşturulmuştur.



Görsel 3.5. Roland Dyens – All of Me – 16.ve 18. ölçüler arası (Dyens, 2003)

24. ölçüde işaretlenmiş sembol ile besteci, 23. ölçünün bas partisinde bulunan Mi2 sesinin, sonrasından gelen La2 sesi çalındığında susturulmasını ve bu sayede seslerin birbirine karışmasını engellemeyi amaçlamıştır.

⁶ poliritim, farklı ritim kalıplarının eş zamanlı kullanımı (http-37).



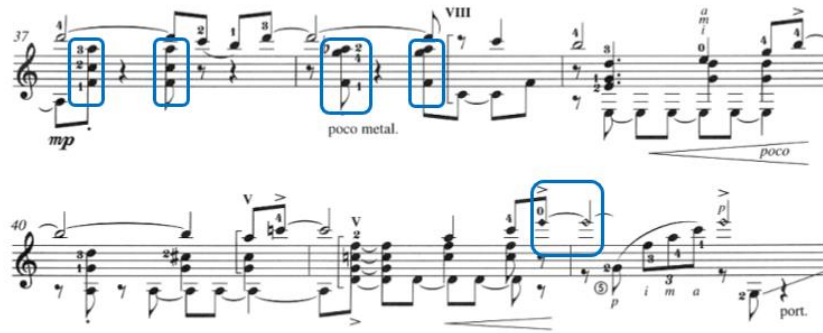
Görsel 3.6. Roland Dyens – *All of Me* – 22. ve 24. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Bestecinin 25. ve 26 ölçülerde eşlik partisinde doğaçlama temelli hattı, üçleme ve senkop ritimlerle melodinin sakin yapısına hareket katarak devinimi arttırmıştır.



Görsel 3.7. Roland Dyens – *All of Me* – 25. ve 27. ölçüler arası (Dyens, 2003)

37. ölçüde I. temanın sonunu değiştirerek sunan Dyens, eşlik partisinde ölçünün güçsüz zamanlarına akorlarla caz orkestrasında bulunan bakır nefesli çalgıların eşlik hatlarını taklit etmeyi amaçladığı düşünülebilir. 41. ölçünün son vuruşunda yer alan Mi5 sesinde doğuşkan kullanan besteci, bu sayede melodi devamlılığını korurken aynı anda eşlik partisindeki hareketliliğini sürdürmeyi amaçlamıştır.



Görsel 3.8. Roland Dyens – *All of Me* – 37. ve 42. ölçüler arası (Dyens, 2003)

A bölümündeki I. temayı eserin orijinalinde olduğu gibi birebir tekrarlayan ve sonrasında tekrar çeşitlemeyle sunan Dyens, 77. ölçüde I. tema üzerinde La majör tonunda yapılan doğaçlamalardan oluşturduğu B bölümüne bağlanmıştır. Bu bölümde

besteci, eserin orijinalinde yer alan doğaçlama kısmı yerine melodi hattının varyasyon içerikli eşlik partisiiyle çeşitlendirildiği kısa bir bölme bestelemiştir. 77. ölçüde ani nüans değişikliğiyle gelen akorlarla başlayan melodi hattı, caz orkestrasında bulunan bakır nefeslilerin partilerini anımsatmaktadır. Besteci, 79. ölçüde melodide bulunan yapıyı esneterek eşlik hattını üçlemelerle çeşitlendirmiştir.

The image shows a musical score for Roland Dyens' 'All of Me'. The top staff is measure 76, marked 'cf. lexique 2' and 'gliss. lento'. A red bracket labeled 'B Bölmesi' spans measures 76-78. The bottom staff is measure 79, marked 'IV' and '3'. Dynamics include 'pp sub.', 'mf', 'sf', 'pp sub. secco quasi niente', and 'mp dolce'.

Görsel 3.9. Roland Dyens – All of Me – 76. ve 80. ölçüler arası (Dyens, 2003)

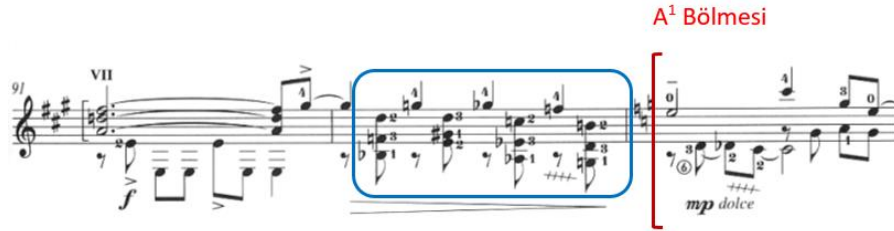
87. ölçüdeki Si4 doğuşkan sesinin sağ elde çalınmasını isteyen besteci, bu sayede teknik olarak pozisyonun el vermediği genişlikte oktav çalımını mümkün hale getirmiş ve gitarın ses üretim kapasitesini genişletmiştir. Dyens, 88. ölçüde renk çeşitliliğini amacıyla, eşlik partisinde p⁷ parmağının et kısmıyla çalınması anlamına gelen *plp* tekniğinin kullanılmasını istemiştir. Bu sayede caz gitarın tınısal özelliğinin taklit edilmesi amaçlanmıştır.

The image shows a musical score for Roland Dyens' 'All of Me'. The top staff is measure 86, marked 'molto'. The bottom staff is measure 88, marked 'p sub. plp.'. A blue box highlights the right hand (r.h.) fingering '1 2' and another blue box highlights the 'plp. / flesh' technique.

Görsel 3.10. Roland Dyens – All of Me – 86. ve 88. ölçüler arası (Dyens, 2003)

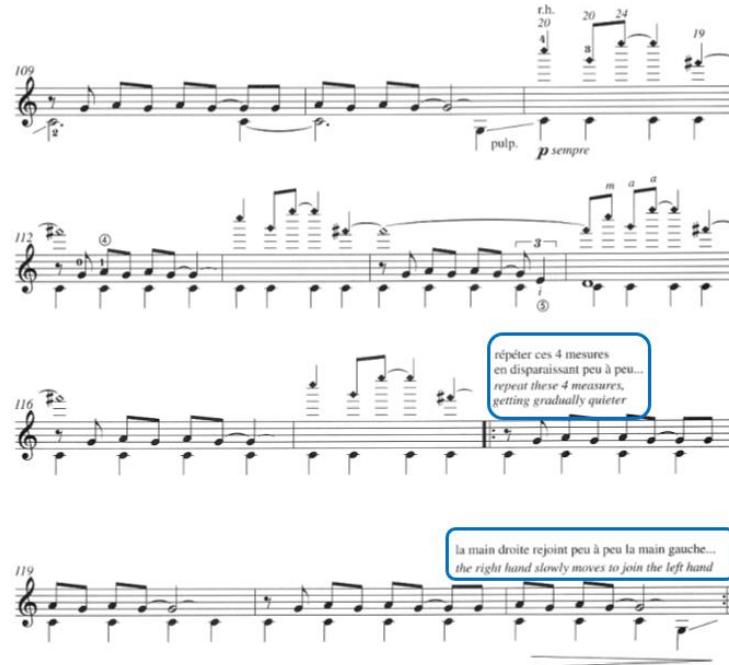
⁷ gitar çalımında sağ el parmaklarının ifadesi, başmak için p, işaret parmağı için i, orta parmak için m, yüzük parmağı için a, serçe parmağı için x harfleriyle yapılır.

Eserde, 91. ölçünün son vuruşunda başlayan inici kromatik hat ve dörtlüklerin güçsüz zamanlarına gelen eşlik partisindeki ritmik devinim ile köprü oluşturarak 93. ölçüde A¹ bölmesine bağlanmıştır.



Görsel 3.11. Roland Dyens – All of Me – 91. ve 93. ölçüler arası (Dyens, 2003)

109. ölçü Koda bölümü başlamaktadır. Sona doğru yaklaşırken besteci, A bölümünde eşlik partisinden ve Giriş bölümünden aldığı motifleri bir arada kullanmıştır. 118. ve 121. ölçüler arasındaki röprizin en az dört kere tekrarlanmasını isteyen Dyens, her tekrarda sağ elin sol ele giderek yaklaşması gerektiğini belirtmiştir. Bu sayede besteci eseri teatral bir ifade kullanarak sonlandırmıştır.



Görsel 3.12. Roland Dyens – All of Me – 109. ve 121. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.2. Bluesette

Müzik, 1922’de Belçika’da doğan armonika ve gitarist Jean ‘‘Toots’’ Thielemans, kariyerine dönemin en iyi caz müzisyenlerinden biri olan Benny Goodman (1909-1986)’ın grubunda gitarist olarak başlamıştır. Avrupa’da verdiği sayısız konserlerin ardından 1952’de Amerika’ya taşınmış ve burada Charlie Parker, Ella Fitzgerald, Quincy Jones ve Steve Wonder gibi dönemin önemli müzisyenleri ile albüm kayıtlarına ve konserlere katılmıştır. İlk kaydı 1962 yılında yapılmış olan *Bluesette* 1964’te yayımlanmıştır. Eser klasik caz grubunda bulunan elektronik piyano, kontrbas, davul ve gitar için bestelenmiştir fakat melodik hat Thielemans tarafından gitar ve ıslık ile unison⁸ olarak seslendirilmiştir. *Bluesette* bestecinin kendi geliştirdiği bu çalım biçimi sayesinde kısa sürede popüler olmuştur (http-11).

56

BLUESETTE -JEAN THIELEMANS/
NORMAN SIMBEL

The image shows a handwritten musical score for the song 'Bluesette'. It is written in 3/4 time and B-flat major. The score consists of ten staves of music. The first staff is the melody, and the subsequent staves are chords. The chords are: Bbmaj7, A-7b9, D7, G-7, C7, F-7, Bb7, Ebmaj7, Eb-7, Ab7, Dbmaj7, Db-7, Gb7, Cbmaj7, C-7, F7, D-7, Db7, C-7, F7, D-7, G7, C-7, F7, Bb6, (G-7, C-7, F7). The score is written in a clear, legible hand.

Görsel 3.13. Roland Dyens – *Bluesette* – orijinal eserin notası (http-27)

⁸ Aynı melodinin farklı enstrümanlar tarafından aynı anda çalınması anlamına gelen terim (http-38).

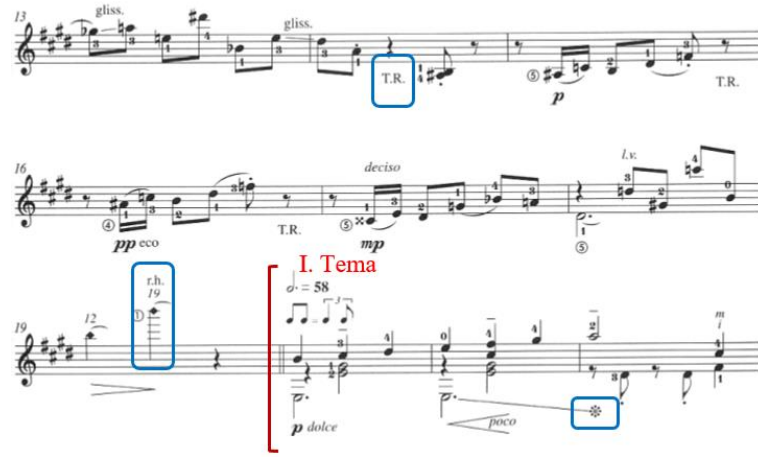
Tablo 3.2. Roland Dyens, *Bluesette*, Eserin Genel Formu

A			
Giriş (1-19)	I. Tema (20-43)	I. Tema <i>Çeşitleme</i> (43-67)	
B			
Birinci Fikir (68-91)	İkinci Fikir (92-115)	Üçüncü Fikir (116-139)	Dördüncü Fikir (140-160) Köprü (160)-(178)
A ¹			
I. Tema (179-202)	I. Tema <i>Çeşitleme</i> (203-238) Koda (239-248)		

Vals ritminde yazılmış olan eser ABA formunda düzenlenmiştir. Dyens, orijinal tonu Si bemol majör olan eseri gitarda teknik olarak kolaylık sağlamak amacıyla Mi majör tonuna aktarmıştır. Giriş bölümü iki ayrı yapıdan oluşmaktadır. Besteci, ilk yapıda eserin temel swing ritmini duyururken, ikinci yapıda swing sekizlikten normal sekizlik ritim kalıbına geçiş yaparak serbest doğaçlama bölümü oluşturmuştur. Eserin orijinal formuna sağdık kalan besteci, I. temayı peşi sıra duyurduktan sonra dört doğaçlama fikrinden oluşan B bölümüne bağlamıştır. A¹ bölümünde I. temayı çeşitlendiren besteci, eserin Giriş bölümündeki materyallerden oluşturduğu koda ile eseri sonlandırmıştır.

Eserin analizine geçilecek olursa, 14. ölçüde dörtlük susun altında kullandığı *T.R.* ifadesiyle sustan önce çalınan tüm seslerin susturulmasını isteyen besteci, eser boyunca tamamen sessizlik yaratmak istediği yerlerde bu işareti kullanmıştır. Besteci, 19. ölçünün ikinci vuruşunda kullanılan Si5 armonik notasını *r.h.* (*right hand*) işaretiyle belirterek notanın sağ el ile çalınmasını istemiştir. 20. ölçüde başlayan ana tema, vals ritminde yazılmış eşlik hattıyla desteklenmektedir. Melodiye cevap niteliğinde oluşturulmuş motifler, senkoplar ve üçlemelerden oluşan ritmik hareketliliklerle sunularak vals stiline yansıtılması amaçlanmıştır. 22. ölçünün birinci vuruşundaki La4 notası çalındığı anda, 21. ölçüde bas partisinde bulunan Mi2 notasının kesilmesi gerektiğini gösteren doğrusal

işaret, bestecinin oluşturduğu bir notasyon biçimi olup, disonans seslerin birbirine karışmasını engellemek amacıyla kullanılmıştır.



Görsel 3.14. Roland Dyens – Bluesette – 13. ve 22. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 33. ölçünün son vuruşundaki portamentoyu İtalyancada hassasiyet ile anlamına gelen *con tenerezza* ifadesiyle birlikte yazarak, çalıcıyı daha sakin ve *legato* bir geçiş yapması konusunda uyarıda bulunmuştur.



Görsel 3.15. Roland Dyens – Bluesette – 33. ve 35. ölçüler arası (Dyens, 2003)

39. ölçüde Si2 notasının altında bulunan, notanın beşinci telden çalınmaması gerektiğini ifade eden simge ile besteci, çalıcıya teknik kolaylık sağlamak amacıyla yazmış olduğu söylenebilir. Buna benzer yorumcuyu çalım teknikleri konusunda ayrıntılı olarak yönlendiren ifadeler alışlageldik gitar notasyonunda sıklıkla yer verilmemektedir. Aynı şekilde 40. ölçüde yer alan İtalyanca sağ elin yavaş yavaş on ikinci perdeye doğru yönelmesi anlamına gelen *paco a pacco verso il XIImo tasto* ibaresi ile besteci, kendi tımsal beklentileri konusunda çalıcıyı teknik olarak yönlendirmiştir. Besteci, 44. ölçüde I. temayı armonik, melodik ve form bakımından birebir aynı şekilde tekrarlarken, temanın girişindeki eşlik partisinde bulunan sekizlik swing süslemelerle ritmik devinimi sağlamıştır.



Görsel 3.16. Roland Dyens – Bluesette – 39. ve 45. ölçüler arası (Dyens, 2003)

68. ölçüde başlayan B bölümü bestecinin, I. temanın armonik yapısının dört kez tekrar ederek kendi müzikal fikirlerini sergilediği doğaçlama materyallerinden oluşmaktadır. B bölümünün ana melodi hattını oluşturan birinci ve ikinci fikir, eserin orijinalindeki Jean ‘Toots’ Thielemans tarafından yapılan doğaçlamaya aittir.

Dyens, 73. ölçünün son sekizliğinde yer alan La diyez 2 notasını parantez içine alarak, bu notanın sağ el kullanılmadan sadece sol el ile perdenin üzerine basılmasını istemiştir. Bu sayede tınlamakta olan armonik seslerin rezonansı güçlendirilmiştir.



Görsel 3.17. Roland Dyens – Bluesette – 71. ve 73. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 75. ölçünün son vuruşunda bulunan Mi3 sesinin, sol el kullanılmadan sağ elin gitarın perdesine çarpıtılmasıyla elde edilmesini istemiştir. Bu çalım stili *staccato* ile birleştirildiğinde, sol elin perdeye vurmasından oluşan ses vurmalı çalgı etkisi yaratarak renk çeşitliliği yaratmıştır.



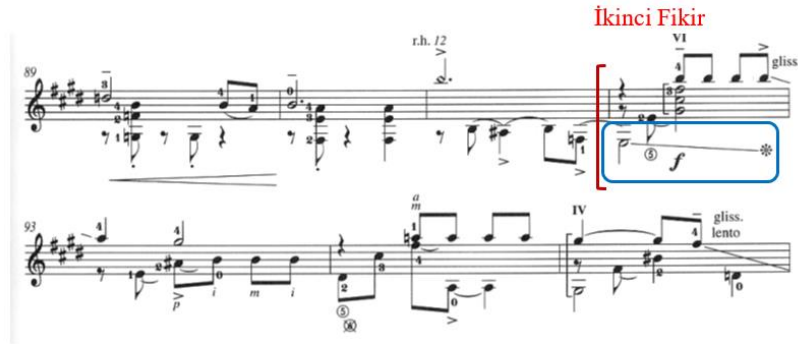
Görsel 3.18. Roland Dyens – Bluesette – 74. ve 76. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 77. ölçüde swing sekizlikten normal sekizlik ritmine geçerek, ritmik çeşitleme sağlamıştır.



Görsel 3.19. Roland Dyens – Bluesette – 77. ve 85. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Daha önce bahsedildiği gibi, 92. ölçüde Mi2 notasından başlayan yatay çizgi, yıldız sembolünün bulunduğu noktada sesin tınlamasının durdurulmasını ifade etmektedir.



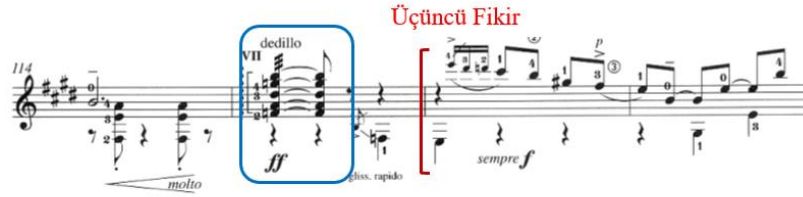
Görsel 3.20. Roland Dyens – Bluesette – 89. ve 95. ölçüler arası (Dyens, 2003)

107. ölçünün ilk vuruşunda bulunan Re5 notası Dyens tarafından yapılan eser kaydında Re bemol olarak icra edilmiştir. Besteci, 108. ölçüde bulunan eşlik partisini senkoplar ve üç zamanlı ritim kalıplarıyla oluşturduğu süslemelerle sonlandırmıştır.



Görsel 3.21. Roland Dyens – Bluesette – 105. ve 110. ölçüler arası (Dyens, 2003)

115. ölçüde bestecinin *dedillo* tekniğini kullandığı görülebilir. Dyens, İspanyolcada parmak ucu anlamına gelen *dedillo* tekniğini gitarın telleri üzerinde i ve a parmaklarının yukarı aşağıya hızlı hareket etmesiyle oluşan tremolo tekniği olarak tanımlamıştır. Bu teknik sayesinde üçüncü fikre etkili bir geçiş yapılmıştır.



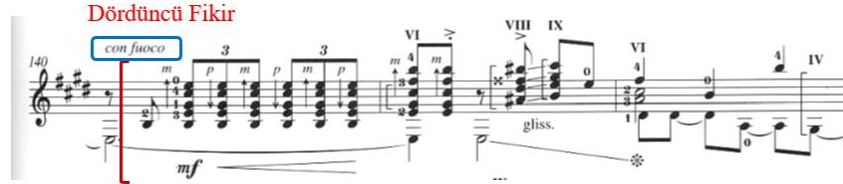
Görsel 3.22. Roland Dyens – Bluesette – 114. ve 117. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens'in 135. ölçüde kullandığı yatay çizgiyi dik kesen çizgilerden oluşan sembol, sol elin pozisyon geçişleri sırasında gitar klavyesi üzerinde oluşan sürtünme sesinin önlenmesini istenilmektedir. Bestecinin daha önce birçok kez yalnızca tek tel üzerindeki geçişler için kullanmış olduğu bu sembol, 135. ölçüde birden fazla telde oluşan sürtünme sesinin engellenmesi amacıyla kullanılmıştır.



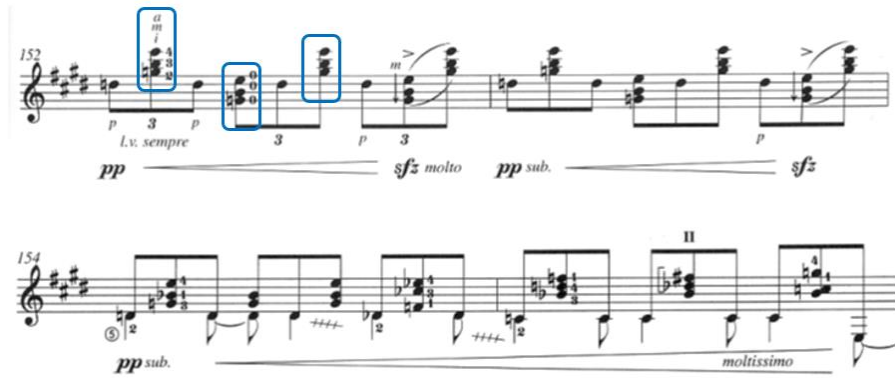
Görsel 3.23. Roland Dyens – Bluesette – 133. ve 135. ölçüler arası (Dyens, 2003)

115. ölçüde kullandığı *dedillo* 140. ölçüde üçlemelerle genişleterek etkisini arttıran besteci, İtalyancada canlı anlamına gelen *con fuoco* terimini notasyonda belirterek dördüncü fikrin geçiş etkisini güçlendirmeyi sağlamıştır.



Görsel 3.24. Roland Dyens – Bluesette – 140. ve 142. ölçüler arası (Dyens, 2003)

152. ve 155. ölçüler arasında latin ritim kalıplarını kullanarak dördüncü fikri çeşitlendiren besteci, bu sayede ritmik devinimin arttırılması sağlanmıştır.



Görsel 3.25. Roland Dyens – Bluesette – 152. ve 155. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 160. ölçüde B bölmesini A bölmesine bağlamak için girişte kullandığı motif yapısını köprü amaçlı kullanmıştır.

Köprü

A¹ Bölmesi

Come prima

Görsel 3.26. Roland Dyens – Bluesette – 159. ve 180. ölçüler arası (Dyens, 2003)

A¹ bölümünde ikinci kez tekrarlanan I. temanın bas hattı, 221. ölçüde başlayan on ölçülük oktav atlamalar ile çeşitlendirilmiştir.



Görsel 3.27. Roland Dyens – Bluesette – 221. ve 229. ölçüler arası (Dyens, 2003)

239. ölçüde başlayan koda, swing ritminde bas yürüyüşüyle oluşturulmuştur. Besteci, 245. ölçüde a parmağı ile gitarın gövdesine vurulması gerektiğini işaret eden, davul notasyonunda *hi-hat*⁹ için kullanılan çarpı sembolünü, gitar üzerinde vurmali çalgı etkisi yaratmak amacıyla kullanmıştır. Ünlü Amerikalı caz gitarist Wes Montgomery ile özdeşleşmiş olan p parmak kullanımını notasyonda belirtmiş olan besteci, caz gitar tınısını taklit ederek çalgıda renk çeşitliliği sağlamıştır. 246. ölçünün ikinci vuruşunda başlayıp 248. ölçüye kadar devam eden uzun bir glissando ile eser son bulmuştur.

⁹ iki zilin pedallı bir metal standda üst üste monte edilmesinden oluşan davul setinin parçası.

238

Koda

pizz.

dolce

241

secco T.R.

sfz

cf. lexique 2
perc. soundboard
alla Wes Montgomery

245

pdp.
p dolce ord.

gliss.

gliss. lentissimo

r.h. 24

T.R.

Görsel 3.28. Roland Dyens – Bluesette – 238. ve 248. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.3. Night and Day

Night and Day, 1891 yılında doğan Amerikalı besteci ve popüler şarkı yazarı Cole Albert Porter tarafından 1932 senesinde Gay Divorse adlı Broadway müzikali için bestelenmiştir. Eserin ilk yorumu dönemin ünlü dansçısı ve vokalisti Fred Astaire tarafından, Leo Reisman Orkestrası eşliğinde yapılmış ve eser kısa sürede popüler olmuştur (http-12).

NIGHT AND DAY - COLE PORTER

Görsel 3.29. Roland Dyens – *Night and Day* – eserin orijinal notası (http-28)

Roland Dyens'in caz düzenlemelerinden oluşan bu albüme adını veren *Night and Day* eserin giriş bölümü doğuşkanlar ve akorlardan oluşturulmuş. A bölümünde, I. temanın sakin bir eşlik hattıyla duyurulmasıyla başlamıştır. A¹ bölümünde balanço¹⁰ ritmi üzerine kurulan I. ve II. tema, çeşitlemelerle tekrarlanmış ve zenginleştirilmiştir. B bölümünde giriş bölümündeki sakin ve durağan yapıyla I. temayı çeşitleme olarak sunan besteci, A² bölümünde I. temayı *balanço* ritminde tekrar duyurmuş ve bölme kodaya bağlanarak eseri sonlandırmıştır.

¹⁰ swing ritim türü

Tablo 3.3. *Roland Dyens, Night and Day, Eserin Genel Formu*

A					
Giriş	I. Tema	I. Tema			
1-16	17-27	Çeyitleme			
		24-31			
		Köprü			
		32-35			
A ¹					
I. Tema	I. Tema	II. Tema	I. Tema	I. Tema	II. Tema
<i>Balanço</i>	<i>Balanço</i>	<i>Balanço</i>	<i>Balanço</i>	<i>Balanço</i>	<i>Balanço</i>
	<i>Çeyitleme</i>		<i>Çeyitleme</i>	<i>Çeyitleme</i>	<i>Çeyitleme</i>
35-43	44-51	52-59	60-67	68-75	76-83
B					
I. Tema					
Çeyitleme					
83-91					
A ²					
I. Tema					
<i>Balanço Çeyitleme</i>					
92-110					
Koda					
111-116					

Giriş bölümünde besteci, doğuşkanları kullanarak eserin orijinal girişinde bulunan davul hattını imgelemiştir. 8. ölçüde normal çalım tekniği ile devam eden hat, yine eserin orijinaline yer alan vokal melodisine gönderme niteliğinde motiflerden oluşmuştur.

Dyens, 2. ve 4. ölçülerde doğuşkanları farklı bir ses rengi elde etmek amaçlı kullanmış, aynı zamanda üst oktavda yeni bir hat elde etmiştir.

Liberamente $\text{♩} = \text{ca } 46$

⑥ = Mi \flat / Eb **Giriş**

rall. VI r.h. 18 a tempo

mp pp mp

poco

rall. molto 32 24 a tempo

pp

poco

allargando poco a poco VI

Görsel 3.30. Roland Dyens – *Night and Day* – 1. ve 6. ölçüler arası (Dyens, 2003)

15. ölçü üçüncü dörtlükte yer alan Si3, Re4 notalarını doğuşkan kullanan besteci, bu sayede notalar arası geçişte daha bağlı bir tını elde etmiştir. Besteci, 16. ölçünün son dörtlüğünde I. temayı ilk kez sakin bir yapıda duyurmuştur. Eşlik partisinde doğuşkanlarla desteklenerek zenginleştirilen melodi hattı bu sayede çok daha renkli bir duyuma erişmiştir.

I. Tema

lunga ca 5 sec. $\text{♩} = \text{ca } 63$

con tenerezza tempo sempre libero, molto flessibile

VIII

vib. poco p dolciś.

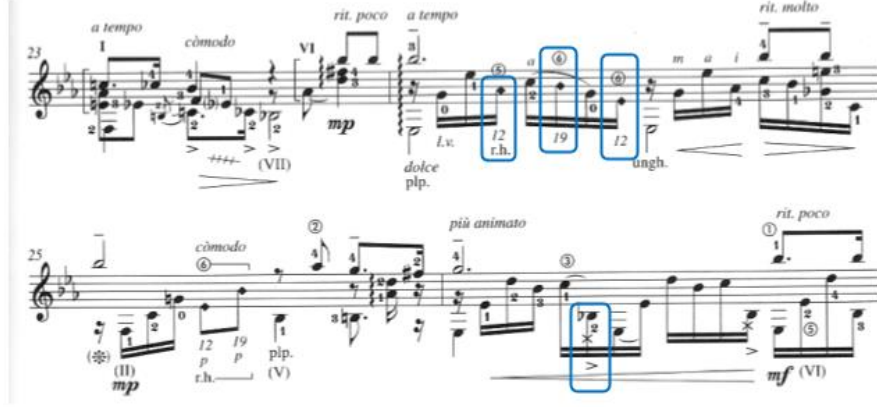
plp.

rit. vib. poco VIII a m 3 port. rit. a tempo

plp. (V) 12 ungh. 3 (III)

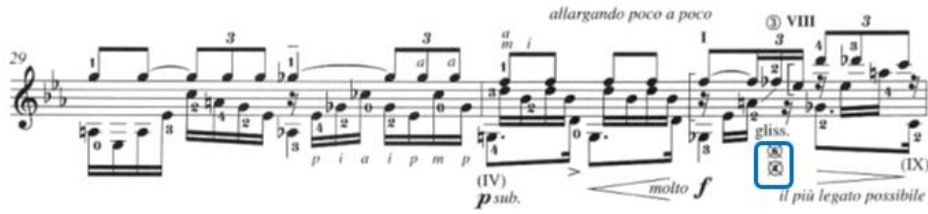
Görsel 3.31. Roland Dyens – *Night and Day* – 15. ve 22. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 24. ölçüde onaltılık nota birimlerinden oluşan eşlik partisinde doğuşkan sesleri kullanarak, bu hattı iççice geçen bir müzikal ifadeyle akıcı kılmıştır. 26. ölçüde aynı eşlik hattında kullanılan *tapping* tekniği ile çalım kolaylığı sağlanmıştır.



Görsel 3.32. Roland Dyens – *Night and Day* – 23. ve 24. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens 30. ölçüde işaretli olan imgelerle, kullanılmayan tellerin armoni dışı ses çıkartmaması için ayrıca susturulmasını istemiştir.



Görsel 3.33. Roland Dyens – *Night and Day* – 29. ve 31. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Tartım olarak 4/4'lük yazılan A bölümü, 32. ve 35. ölçüler arasında yer alan Köprü bölümünde 7/8'lik tartımla sunulmuştur. Bu sayede besteci, ritmik devinim ile A bölümünün temel ritim kalıbını oluşturan *balanço* ritmine hazırlık yapmıştır. Besteci, A bölümü boyunca kullandığı bir Brezilya swing ritim türü olan *balanço* ile ana melodiyi çeşitlendirmiştir. A bölümü bestecinin I. ve II temaları çeşitlendirmelerle tekrarladığı temalar üzerine kurulu doğaçlamalardan oluşmaktadır. Notasyonda herhangi bir vurmali çalgı türü bulunmamasına rağmen Dyens, *Night and Day* albüm kaydında bazı ritmik enstrümanlara yer vermiştir.

Eserin bas partisinde tınısal çeşitliliği sağlamak ve *apajatur*¹¹ notaları tınısal olarak belirginleştirmek için besteci *plp.* ve *ungh.* tekniklerinden yararlanmıştır. Dyens, *plp* tekniğinin p parmağının et kısmı ile çalınmasını ve *ungh* tekniğinin tırnak ile çalınmasını istediğini notasyonda belirtmiştir. 35. ölçüde bas partisinde bulunan Si bemol 2 notasının çalınmada *plp.* tekniğini kullanarak kapalı ve yuvarlak bir ses elde eden besteci, 36. ölçünün ikinci dörtlüğünde bulunan La2 notasının *ungh.* tekniği ile çalınmasıyla daha açık ve köşeli bir tını elde etmiştir. Bu tınısal farklılık bas partisinde hem renk çeşitliliğine hem de armonik hareketlerin daha belirgin duyurulmasına olanak sağlamıştır.

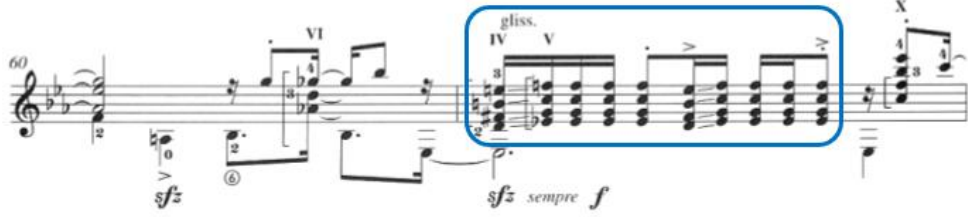
Görsel 3.34. Roland Dyens – *Night and Day* – 33. ve 37. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Armonik ve ritmik çeşitlendirmelerle tekrar edilen I. tema zenginleştirilmiştir. 51. ölçüdeki eşlik partisinde bulunan ritmik çeşitleme sayesinde besteci A bölümünün tamamında kullandığı *balanço* ritmini karakteristik süslemelerle çeşitlendirmeyi amaçlamıştır.

Görsel 3.35. Roland Dyens – *Night and Day* – 50. ve 51. ölçüler arası (Dyens, 2003)

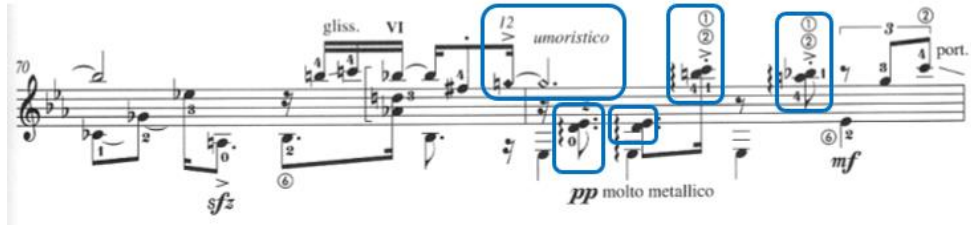
¹¹ Melodik bir süsleme olarak; genellikle esas notanın bir nota aşağısını veya yukarısını işaret eden ifadedir

61. ölçüdeki II. temada besteci, ana melodiye karşı ritmik doğaçlama motifini kullanarak vurmali çalgı etkisi yaratmış, bu sayede her seferinde tekrarlayan melodi hattını farklı bir atmosfer yaratmak amacıyla çeşitlendirmiştir. 62. ölçüde portamento, 63. ve 64. ölçülerdeki glissando tekniği bestecinin melodi akışına tınısal çeşitlik kazandırarak devinimi sağlamak için uyguladığı bir diğer teknik kullanımı olarak görülebilir.



Görsel 3.36. Roland Dyens – *Night and Day* – 50. ve 51. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 70. ölçünün son vuruşunda bulunan So4 notasını doğuşkan olarak tercih ederek melodinin sürekliliğini korumuş, bu sayede 71. ölçüde gitarın eşige yakın noktasında çalımıyla sağlanan metalik tınıyı kullanarak eşlik hattında renk çeşitliliği oluşturmayı amaçlamıştır. Besteci, esprili anlamına gelen *umoristico* ifadesiyle çalıcının ifade biçimini net olarak yönlendirmeyi hedeflemiştir.



Görsel 3.37. Roland Dyens – *Night and Day* – 70. ve 71. ölçüler arası (Dyens, 2003)

76. ve 79. ölçüler arasında bas partisinde yer alan ritmik devinim ve 80. ölçüde başlayan *balanço* ritminde yazılmış akorlarla 84. ölçüde doku açısından tamamen zıt karaktere sahip B bölmesine bağlanmıştır.

Görsel 3.38. Roland Dyens – *Night and Day* – 76. ve 85. ölçüler arası (Dyens, 2003)

B bölümünde giriş bölümünde olduğu gibi I. tema sakin bir yapıda poliritmik arpejler ve akorlar eşliğinde çeşitlendirilmiştir.

Görsel 3.39. Roland Dyens – *Night and Day* – 76. ve 85. ölçüler arası (Dyens, 2003)

A² bölümünde besteci, tekrar *balanço* ritmine dönerek melodi ve eşlik partisi arasında gelişen diyaloglarla temayı çeşitlendirmiştir 99. ölçüde başlayan bas partisindeki senkoplu yürüyüş ve 103. ölçüde bulunan partiler arası poliritmik materyal kullanımlarıyla I. tema tekrarı renklendirilmiştir. 96. ölçüde yer alan *dedillo* bestecinin kendi açıklamasına göre, i ve m parmaklarının yazılı sesler üzerinde aşağı yukarı hızlı

hareket ettirilmesiyle ortaya çıkan tremolo efektidir. Besteci bu teknikle beraber glissando kullanarak oktav atlaması sırasında dinamikmi güçlendirmeyi amaçlamıştır.

Görsel 3.40. Roland Dyens – *Night and Day* – 96. ve 103. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Kodada besteci 111. ölçüde başlayan çıkıcı on altılıklardan oluşan köprü motifi 114. ölçüdeki üç sesli doğuşkanlardan oluşan armonik seslere bağlanmıştır. Dyens'in burada yer verdiği çok sesli doğuşkan kullanımı besteciye özgü bir teknik olup daha önce benzerine rastlanılmayan bir tınısal özellik sağladığı söylenebilir. Eser hâlâ tınlamakta olan bir ölçü önce çalınmış seslerin ardından *tambora* tekniğiyle eşğin üzerine p parmağının dikey olarak vurularak çalındığı efektle sona ermiştir.

Koda

GSP-250

Görsel 3.41. Roland Dyens – *Night and Day* – 110. ve 115. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.4. *Misty*

Misty, Amerikalı caz piyanist Errol Garner tarafından bestelenmiştir. Eser ilk defa 1954'te *The Errol Garner Trio* adlı enstrümental caz grubu tarafından seslendirilmiş ve bir sene sonra bestecinin "Contrasts" isimli albümünde yayımlanmıştır. Sonrasında Jonny Burke tarafından sözleri yazılan eser kısa sürede popüler olmuş ve Joe Pass, Wes Montgomery, George Benson, Ella Fitzgerald, Frank Sinatra gibi ünlü caz müzisyenleri tarafından seslendirilmiştir (http-13).

MISTY — ERROL GARDNER

Görsel 3.42. Roland Dyens – Misty – eserin orijinal notası (<http-29>)

Genel hatlarıyla ABA formunda incelenen eser peşi sıra iki ana melodi hattından oluşmaktadır. Giriş bölümünde I. ve II. temalarından kesitler sunarak başlayan A bölümü, I. temanın çeşitlenerek II. temaya bağlanması ve tekrar farklı bir çeşitlemeyle I temaya dönülmesiyle oluşturulmuştur. B bölümü I. ve II. temalardan kesitler sunan doğaçlama kısmı olarak tanımlanabilir. Kısa bir köprü ile A¹ bölümüne bağlanan eser, temaların bas ve soprano hattındaki çeşitlemeleriyle kodaya geçiş yaparak son bulmuştur. Dyens, *Misty* düzenlemesinde eseri orijinal tonu olan Mi bemol majörde sunarak armonik yapıyı korumuştur.

Tablo 3.4. *Roland Dyens, Misty, Eserin Genel Formu*

A				
Giriş (1-4)	I. Tema (5-12)	I. Tema <i>Çeşitleme</i> (13-20)	II. Tema (20-28)	I. Tema <i>Çeşitleme</i> (29-36)
B				
Birinci Fikir (36-43)	İkinci Fikir (44-50)	Üçüncü Fikir (51-54)	Dördüncü Fikir (55-60)	Köprü (61-65)
A				
I. Tema <i>Çeşitleme</i> (66-73)	I. Tema (74-80)	II. Tema (81-89)	I. Tema <i>Çeşitleme</i> (90-95)	Koda (96-100)

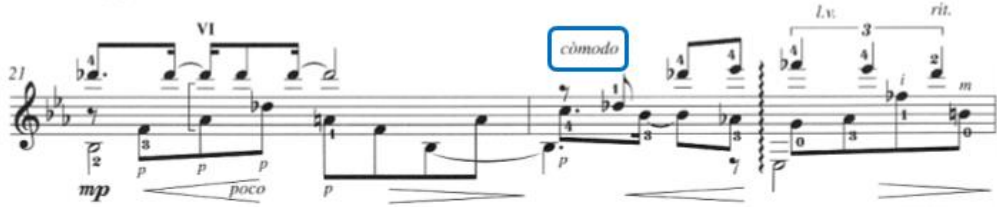
Eserin 4 ölçüden oluşan giriş kısmı I. temadan alınan minimal motiflerle oluşturulmuştur. Besteci, İtalyan dilinde kısa ve uzun anlamına gelen *breve, lunga* kelimelerini kullanarak yorumcuya *fermataların*¹² sürelerini betimlemiştir. Geleneksel nüans yazımı yerine seslendiriciyi kelimelerle ayrıntılı olarak yönlendirmeyi seçen besteci, bu sayede kurguladığı müzikal stil ve artikülasyonları net bir biçimde aktarmayı amaçlamıştır. Besteci, Les 100 de Roland Dyens adlı pedagojik çalışmasında kendi açıklamasıyla *plp.* tekniği ile piyanonun orta pedalını taklit ettiğini belirtmiştir (Dyens, 2013, s. 94). Bu doğrultuda, orijinalinin piyano için yazıldığı bilinen eserde *plp.* tekniğinin aynı amaçla yazıldığı kanısına varmak mümkündür.

¹² Durak anlamına gelen müzikal terim



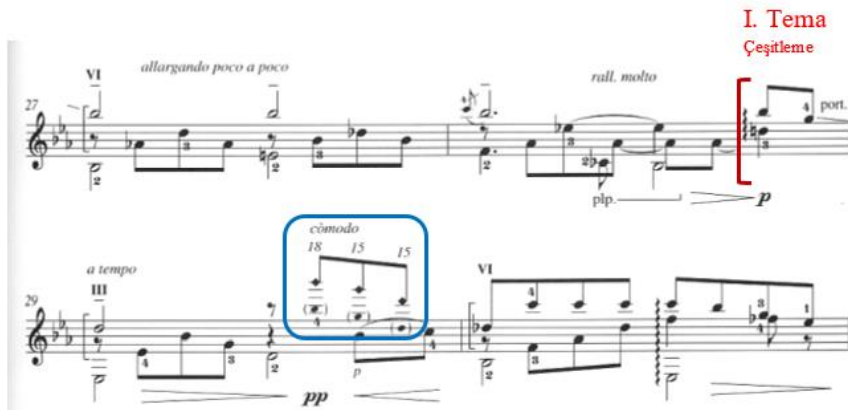
Görsel 3.45. Roland Dyens – Misty – 11. ve 12. ölçüler arası (Dyens, 2003)

22. ölçüsünde belirtilen *còmodo* ifadesi ile besteci zor pasajların rahat bir tempoda acele etmeden çalınmasını amaçlamıştır. Yorumcunun pozisyonundan kaynaklanacak bir ifade güçlüğü çekmemesi için Dyens'in çoğu düzenlemesinde görülen bu ve benzeri terimlerle müziğin sağlıklı şekilde ifade edilmesi amaçlanmıştır.



Görsel 3.46. Roland Dyens – Misty – 21. ve 22. ölçüler arası (Dyens, 2003)

13. ve 20. ölçüler arasında bulunan I. temanın ilk tekrarı eşlik hattındaki küçük ritmik elementler ile çeşitlendirilirken, 29. ölçüde başlayan I. temanın ikinci tekrarı melodiyi oktava taşıyan doğuşkanlarla zenginleştirilmiştir.



Görsel 3.47. Roland Dyens – Misty – 27. ve 30. ölçüler arası (Dyens, 2003)

B bölümü, bestecinin armonik hattı koruyarak doğaçlama fikirleri ile oluşturduğu doğaçlamalardan meydana gelmiştir. Birinci, ikinci ve dördüncü fikirlerde I. temayı, üçüncü fikirde ise II. temayı işleyen besteci, serbest doğaçlama öğelerini melodik hatlardan alınan kısa motiflerle birleştirerek A bölümünün form yapısını doğaçlama bölümünün bütününde korumuştur.

36. ölçüde başlayan birinci fikir on altılık ve otuz ikilik nota değerlerinden oluşan doğaçlama fikirlerinden meydana gelmiştir. Besteci serbest doğaçlama hattını çarpmalar, kısa *trill* ve *glissando* gibi süslemeler kullanarak zenginleştirmiştir.

B Bölmesi

The image shows a musical score for the B section of 'Misty' by Roland Dyens, covering measures 35 to 39. The score is written for guitar in G major, 4/4 time, with a tempo of approximately 53. The notation includes various ornaments such as trills and glissandos, and specific fingering instructions like 'plp.' and 'r.h. 12'. A red bracket highlights the first measure of the B section starting at measure 36. The score includes dynamic markings such as 'dolcissimo', 'pp', 'mp più tranquillo', and 'p i m'. The notation also includes various ornaments like trills and glissandos, and specific fingering instructions like 'plp.' and 'r.h. 12'.

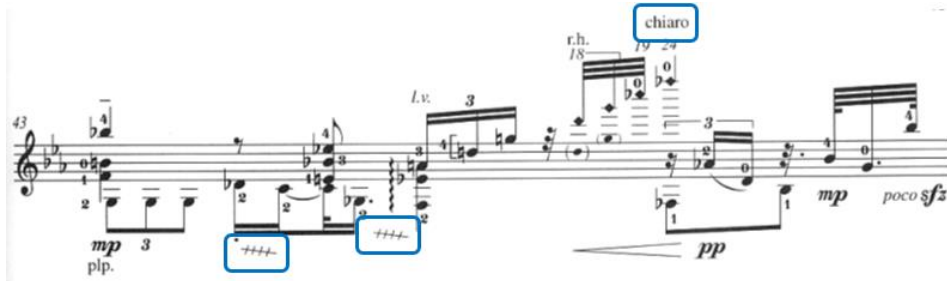
Görsel 3.48. Roland Dyens – *Misty* – 35. ve 39. ölçüler arası (Dyens, 2003)

40. ölçünün üçüncü vuruşundaki Fa4 notası üzerindeki çarpı (x) işaretiyle, notanın sağ eli kullanmadan sadece sol elin perdeye vurularak çalınması istenmiştir. Notasyondaki bu yazım biçiminin ilk kez Dyens tarafından kullanıldığı düşünülmektedir.



Görsel 3.49. Roland Dyens – Misty – 40. ölçü (Dyens, 2003)

43. ölçünün dördüncü vuruşunda bulunan Fa bemol6 notasının üzerindeki İtalyancada parlak anlamına gelen *chiaro* ifadesi ile bu notanın olabildiğince net ve parlak duyurulması istenmiştir. Bu doğrultuda bir sonraki cümleye tınısal olarak yumuşak ve bağlı geçiş yapılması hedeflenmiştir. Dyens, Les 100 kitabında bulunan Andile adlı eserin açıklamasına bu ve benzeri armonik notaların köprüye yakın bir yerden çalınmasını öğütlemektedir. Bu sayede armonik nota temiz ve parlak şekilde üretilebilir. Daha önce bahsedildiği gibi yatay çizgi üzerine dikey çizgilerden oluşan sembol ile Dyens, Re bemol3, Do3 ve Sol bemol2 notaları çalınırken pozisyon geçişleri sırasında oluşan sürtünme sesinin önlenmesini istemiştir.



Görsel 3.50. Roland Dyens – Misty – 43. ölçü (Dyens, 2003)

İkinci fikri, birinci fikre benzer tekniklerle doğaçlamayı devam ettiren Dyens, melodi ve eşlik hatları arasında ritmik çeşitlendirmeler yaparak aynı yapının devamını sunmuştur. 50. ölçünün son vuruşunda başlayan üçüncü fikir swing ritminde bas yürüyüşü üzerinde yapılanmıştır. Besteci *plp.* tekniği ile eserin başında piyanonun orta pedalının tınısını taklit ederken, üçüncü fikirde aynı etkiyi kontrbas çalgısını taklit ederek sunmayı amaçlamıştır. Bu sayede zengin orkestrasyon kullanımıyla gitarın renk çeşitliliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

Üçüncü Fikir

50 *p sub. plp.* T.R. *mp* gliss. 6

51 *p walking bass (plp. quasi sempre)* VI 3

Görsel 3.51. Roland Dyens – Misty – 50. ve 51. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 55. ölçüde başlayan I. temanın sade bir eşlik hattıyla duyurulduğu son doğaçlama fikrinde, melodi ve eşlik hatlarında birbirini tamamlayan motiflerin kullanımıyla köprüye bağlantı kurmuştur.

Köprü

61 *mf* T.R. *poco* *sf*

63 *accel. poco a poco* *rit.* I. Tema Çeşitleme

65 *a tempo* *accel.* *allarg. molto* **Declamato** *pp* *molto* *quasi f*

Görsel 3.52. Roland Dyens – Misty – 61. ve 65. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 65. ölçüde başlayan I. temayı bir alt oktavda duyururken üst partide eşlik hattına yer vermiştir. Bu sayede bestecinin tınısal çeşitlilik yaratmayı amaçladığı söylenebilir.

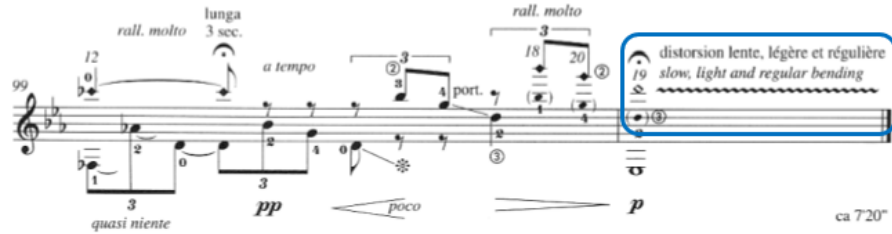
Görsel 3.53. Roland Dyens – Misty – 66. ve 69. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Eserin A bölümünde bulunan I ve II. temaların birebir duyurulmasının ardından I. temanın son tekrarında besteci, giderek ağırlaşarak kodaya bağlamıştır. Bu amaçla besteci, *allargando*, *rallentando*, *ritardando*, *più lento*, *còmodo* gibi birbirinden farklı terimler kullanmıştır. Dyens'in tempo ve müzikal ifade terimlerinde, birbirinden farklı ve öznel ifadelere yer verdiği bütün eserlerinde gözlemlenmektedir.

Görsel 3.54. Roland Dyens – Misty – 91. ve 96. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Bestecinin, kodayı giriş bölümündeki motiflerle oluşturduğu görülebilir. Kodanın son ölçüsünde üçüncü telde yapay doğuşkan seslendirirken, telin aşağıya doğru yavaş bir

şekilde esnetilerek glissando efekti oluşturulması istenmiştir. Bu tekniğin notasyondaki yazım biçiminin Dyens'e ait olduğu söylenebilir.



Görsel 3.55. Roland Dyens – Misty – 99. ve 100. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.5. All the Things You Are

1939'da Amerikalı besteci Jerome Kern tarafından bestelenen eser, aynı yıl Broadway'de bulunan Alvin Tiyatrosu'nda seslendirilmiştir. Kern, basit bir melodinin üzerine Johann Sebastian Bach'ın armonik yürüyüşüne benzer barok stilinde eşlik yazarak iki fikri ustaca bir araya getirmiştir (http-14).

C Instrument

All The Things You Are

Görsel 3.56. Roland Dyens – All the Things You Are – Eserin orijinal notası (http-30)

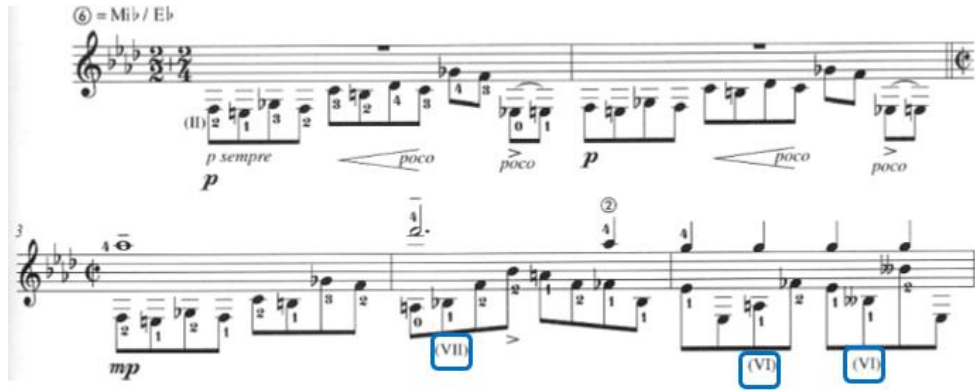
A bölümü boyunca sürececek olan bas yürüyüşü, eserin ilk iki ölçüsünde duyurulmuştur. B bölümü ise bestecinin diğer eserlerinde de görüldüğü gibi eserin doğaçlama bölümünü oluşturur. Melodi ve eşlik hatlarında yapılan ritmik ve armonik

varyasyonlar aracılığıyla doğaçlama zenginleştirilmiş ve birbirini takip eden müzikal dokular sergilenmiştir. A¹ bölmesinde eserin ana melodisi korunarak, barok stildeki eşlik ve süsleme materyallerinin kullanımıyla zenginleştirilmiştir. Besteci bu bölümde diğer bölümlerden farklı bir doku oluşturmuştur. Kısa swing çeşitlemesi ardından ana melodi tekrar duyurularak bölme kodaya bağlanmıştır. Eserde kullanılan La bemol majör tonu gitar için sıklıkla tercih edilmeyen bir tondur. Eserin orijinal tonunu değiştirmek istemeyen besteci, gitarın altıncı telini Mi₂ notasından Mi bemol 2 notasına yarım ses pesleştirmeyi tercih etmiştir.

Tablo 3.5. Roland Dyens, *All the Things You Are*, Eserin Genel Formu

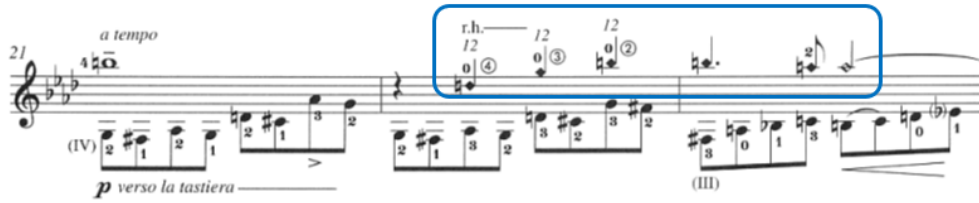
A				
Giriş (1-2)	I. Tema Fa (3-10)	I. Tema Do (11-17)	II. Tema (18-26)	I. Tema <i>Çeyizleme</i> (27-38)
B				
Birinci Fikir (39-46)	İkinci Fikir (47-54)	Üçüncü Fikir (55-63)	Dördüncü Fikir (63-71)	
A¹				
I. Tema <i>Barok Stil</i> (72-75)	I. Tema <i>Barok Stil (Do)</i> (84-89)	II. Tema <i>Swing</i> (90-99)	I. Tema <i>Swing</i> (99-108)	Koda (109-120)

73 metronomda ikilik artı iki dörtlük tartımıyla başlayan eser, A bölümü boyunca devam eden bas hattıyla başlamıştır. Kontrbası taklit eden besteci, bas ve melodik yapıyı korumak için büyük pozisyon atlamaları ile gitarın teknik sınırlarını zorlamıştır. Besteci, gitarın altıncı telini yarım ses pesleştirildiği için, değişen notaların yerlerini göstermek ve notasyonun okunmasında kolaylık sağlamak üzere perde numaraları kullanılmıştır.



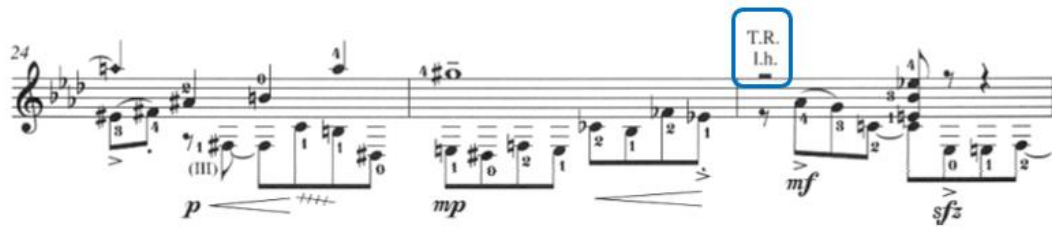
Görsel 3.57. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 1. ve 5. ölçüler arası (Dyens, 2003)

22. ölçüde bas ve melodi sürekliliğini sağlamak için gitarın doğuşkanlarını kullanmayı tercih eden besteci, bu notaların sağ el ile çalınmasını notasyonda belirtmiştir.



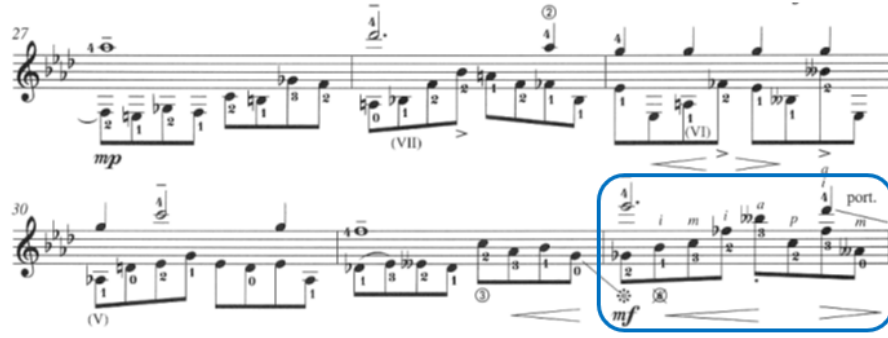
Görsel 3.58. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 21. ve 23. ölçüler arası (Dyens, 2003)

26. ölçünün ilk vuruşunda olası tınlayabilecek sesleri önlemek için gitarın tüm tellerinin sağ el ile susturulmasını *T.R.* ifadesi ile gösteren besteci, suslarda bir önceki pasajın keskin biçimde kesilmesini sağlamış ve bu sayede sonraki pasajın başlangıcını öne çıkarmayı amaçlamıştır.



Görsel 3.59. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 24. ve 26. ölçüler arası (Dyens, 2003)

A bölümünün 27. ölçüsünde başlayan I. temanın son tekrarı melodik hatta oktav atlamalarıyla zenginleştirilmiştir.



Görsel 3.60. Roland Dyens – All the Things You Are – 27. ve 32. ölçüler arası (Dyens, 2003)

B bölmesinde eserin orijinal armonik yürüyüşünü koruyan besteci, swing ritim kalıbında bir doğaçlama hattı oluşturmuştur. 39. ölçüde bulunan dört sesli akor grupları, besteci tarafından notasyonda yazılı olmayan p parmağının et kısmı çalınması anlamına gelen *plp.* tekniği kullanılarak çalınmıştır. Bestecinin, *plp.* tekniği ile caz gitarın tınısını elde etmeyi amaçlamış olduğu söylenebilir. 39. ölçüde akorun tiz sesi olan La3 notası parantez içine alınmıştır. Dyens, bu notanın sadece sol elle klavyede basılmasını ve diğer tellerde bulunan seslerin çalınmasıyla üçüncü telin de aynı anda titreşerek sesin akor içerisinde tınlamasını istemiştir. 41. ve 45. ölçülerde belirtilen *gliss. rapido* ve *gliss. lento* müzikal terimleriyle besteci farklı karakterde olmasını istediği hızlı ve ağır glissando türlerini belirtmiştir. Bu terimler Dyens'in notasyonda belirttiği ayrıntılı müzikal ifadelerine örnek olarak gösterilebilir.

B bölümü

The image shows a musical score for Roland Dyens' 'All the Things You Are'. The score is in G major, 4/4 time, and features a complex polyphonic texture. The measures shown are 39-46. Measure 39 is marked 'pp' and 'cf. lexique'. Measure 41 has a 'gliss. rapido' marking. Measure 43 has a 'gliss. lento' marking. The score includes various dynamics (p, mf, mp, pp), articulation (accents, slurs), and performance instructions (VI, V, cco, L:).

Görsel 3.61. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 39. ve 46. ölçüler arası (Dyens, 2003)

B bölümü 72-74. ölçüler arasında bulunan köprü hattıyla bestecinin *Alla "barocca"* olarak ifadelediği barok stilinde bestelenmiş A¹ bölümüne bağlanır. Bu bölümde besteci, eserin melodik hattını koruyarak, J.S. Bach stilinde armonik yürüyüş ve süslemeler ile eserin genel swing yapısından bağımsız bir müzikal doku oluşturmuştur. Eserin orijinalinde kullanılan eşlik hattındaki barok bas yürüyüşünden esinlenerek bu fikri geliştiren Dyens, diğer düzenlemelerinde bulunmayan bir polifonik yapı oluşturmuştur.

A¹ Bölmesi

The image shows a musical score for Roland Dyens' 'All the Things You Are' (measures 73-79). The score is in 3/4 time and features a complex rhythmic structure with syncopation and triplets. It includes dynamic markings such as *p*, *mf*, and *p sub.*, and performance instructions like *deciso* and *Allegro barocca*. A red bracket highlights the first section (measures 73-75). The score is written in a single staff with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first section (measures 73-75) is marked *p sub.* and *mf*. The second section (measures 76-78) is marked *p* and *i*. The third section (measures 79-81) is marked *p sub.* and *p*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Görsel 3.62. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 73. ve 79. ölçüler arası (Dyens, 2003)

90. ölçüde swing ritmine dönüş yapan besteci, önce II., ardından I. temaların melodik hatlarını caz stilinde tekrar duyurarak kodaya geçmiştir. 109. ölçüde başlayan koda, melodi hattında tutulan La₄ sesi altında eşlik partisindeki sekizlik akorların oluşturduğu düzensiz ritmik yapının geniş arpeje bağlanmasıyla son bulmuştur.

OVER THE RAINBOW

E. Y. HARBURG
HAROLD ARLEN

Ballad

Chords: EbΔ7 Cm7 Gm7 Eb7 AbΔ7 D7 Gm7 C7
Fm7 Db7 EbΔ7 Gm7 C7 Fm7 Bb7 1. EbΔ7 Fm7/Bb
2. EbΔ7 EbΔ7 Fm7 Bb7
Gm7 C7 Fm7 Bb7 EbΔ7
Am7b5 D7b9 Gm7 C7 Fm7 Bb7 EbΔ7 Cm7
Gm7 Eb7 AbΔ7 D7 Gm7 C7
Fm7 Db7 EbΔ7 Gm7 C7 Fm7 Bb7 EbΔ7

Görsel 3.64. Roland Dyens – Over the Rainbow – eserin orijinal notası (<http://31>)

Bestecinin eserin orijinalinde bulunan ABA form yapısını koruduğu *Over the Rainbow* düzenlemesi sakın bir giriş kısmıyla başlamıştır. Besteci eserin I. ve II. temalarını aralarına çeşitlemeler yaptığı I. tema tekrarlarıyla sunmuş ve A bölümünün ardından serbest doğaçlama yaptığı B bölümünü oluşturmuştur. B bölümü oluşturan diğer eserlerin doğaçlama fikirlerinden alınmış motiflerin, poliritmik çeşitlemelerin ve girift polifonik hatların kullanıldığı doğaçlama fikirlerinden oluşmuştur. I. ve II. temaların farklı çeşitlemelerle oluşturulduğu A¹ bölümü, A bölümüyle aynı form yapısını korumuştur. Giriş kısmındaki nakarat motiflerinin kullanıldığı koda ile eser son bulmuştur.

Tablo 3.6. Roland Dyens, *Over the Rainbow*, Eserin Genel Formu

A				
Giriş (1-21) (1-9) - (10-21)	I. Tema (22-29)	I. Tema Çeşitleme (30-37)	II. Tema (38-45)	I. Tema Çeşitleme (46-53)
B				
Birinci Fikir (54-61)	İkinci Fikir (62-69)	Üçüncü Fikir (70-77)	Dördüncü Fikir (78-84) Köprü (85-86)	
A ¹				
I. Tema (87-93)	I. Tema Çeşitleme (87-101)	II. Tema Çeşitleme (102-109)	I. Tema Çeşitleme (110-116) Koda (117-119)	

Giriş bölümünde besteci eserin nakarat bölümündeki hattı eşlik partisine taşıyarak üzerine giriş melodisi oluşturmuştur.

Giriş

Recitativo, con calma $\text{♩} = 63$

④ = Mi^b / E^b

pp lontano

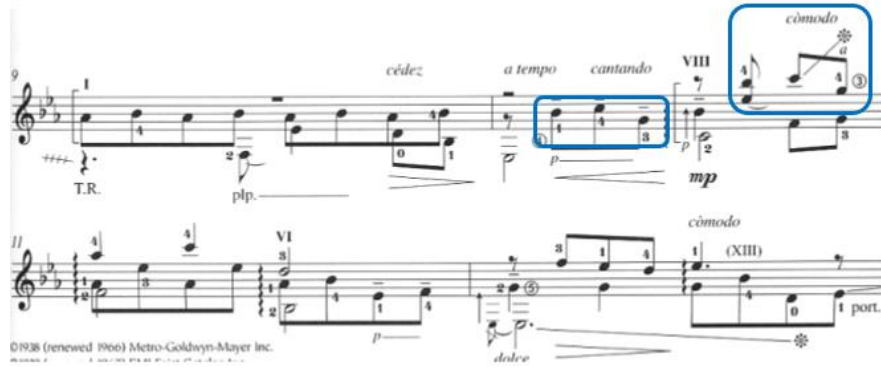
p tastiera

còmodo

còmodo

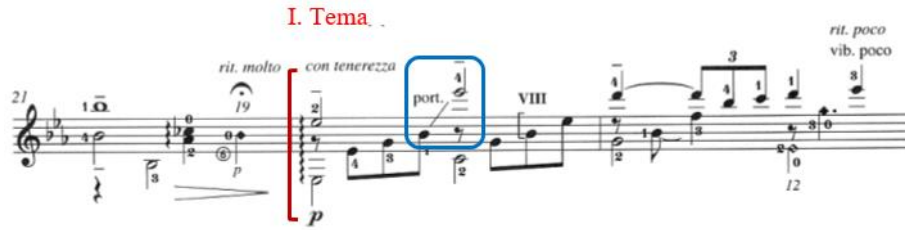
Görsel 3.65. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 1. ve 4. ölçüler arası (Dyens, 2003)

1. ve 9. ölçüde giriş melodisini iki kez duyuran besteci 10. ve 21. ölçüler arasında melodiyi orta partiye aktararak diğer hatlarda yaptığı arpej çeşitlemeleriyle zenginleştirmiştir.



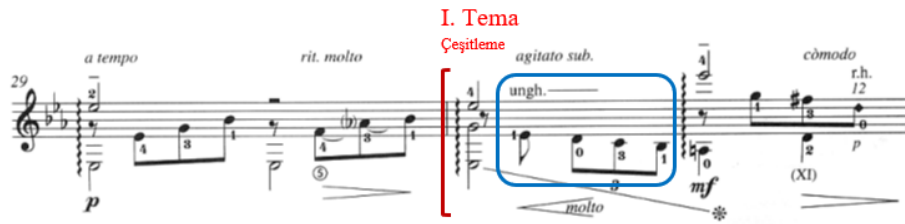
Görsel 3.66. Roland Dyens – Over the Rainbow – 9. ve 12. ölçüler arası (Dyens, 2003)

22. ölçüde eşlik hattında arpej yürüyüşleriyle başlayan I. tema sakin bir yapıya sahiptir. Ölçünün birinci vuruşunun sonunda yer alan Si3 notasını portamento ile melodi partisindeki Mi5 notasına taşımıştır.



Görsel 3.67. Roland Dyens – Over the Rainbow – 21. ve 23. ölçüler arası (Dyens, 2003)

I. temayı birebir tekrarlayan besteci, 30. ölçüdeki tema girişinde bas hattında oluşturduğu inici hareket ile melodiye devinim kazandırmıştır.



Görsel 3.68. Roland Dyens – Over the Rainbow – 29. ve 30. ölçüler arası (Dyens, 2003)

38. ölçüdeki II. temayı melodi hattında eserin orijinalindeki vokal partisinin üst oktavından duyurmak amacıyla armonik sesleri kullanan besteci, bu sayede daha yumuşak bir tını elde etmiştir.

II. Tema

The image shows a musical score for 'Over the Rainbow' by Roland Dyens. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has two flats. The score is divided into measures 37, 39, and 41. A blue box highlights the second staff from measure 38 to 41, labeled 'II. Tema'. Above this box, 'r.h. 15' and 'a tempo' are written. Below the box, 'p dolce' is written. To the right of the box, 'poco' is written with a wedge-shaped dynamic marking. In measure 39, 'còmodo' is written above the staff, and 'mp' is written below. In measure 40, 'pp' is written below. In measure 41, 'rit. molto' is written above the staff, and 'pfp.' is written below. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and articulation marks.

Görsel 3.69. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 37. ve 41. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, I. temadan motifler kullanarak bas partisinde melodik bir hat oluşturmuş ve 45. ölçüde I. temaya geçiş yapmıştır.

The image shows a musical score for 'Over the Rainbow' by Roland Dyens. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has two flats. The score is divided into measures 42, 44, and 46. A blue box highlights the first staff from measure 42 to 44, labeled 'I. Tema'. Above this box, 'a tempo', 'còmodo', and 'poco doloroso' are written. Below the box, 'en dehors' and 'mf' are written. To the right of the box, 'port.' is written. In measure 44, 'allarg.' is written above the staff, and 'VIII' is written below. In measure 46, 'rit. molto' is written above the staff, and 'pp' and 'mp' are written below. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and articulation marks.

Görsel 3.70. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 42. ve 46. ölçüler arası (Dyens, 2003)

54. ölçüde başlayan B bölmesinin birinci fikri I. temanın melodik hattını üçlemeler ve otuz ikilik süslemelerle çeşitlendirerek takip etmektedir.

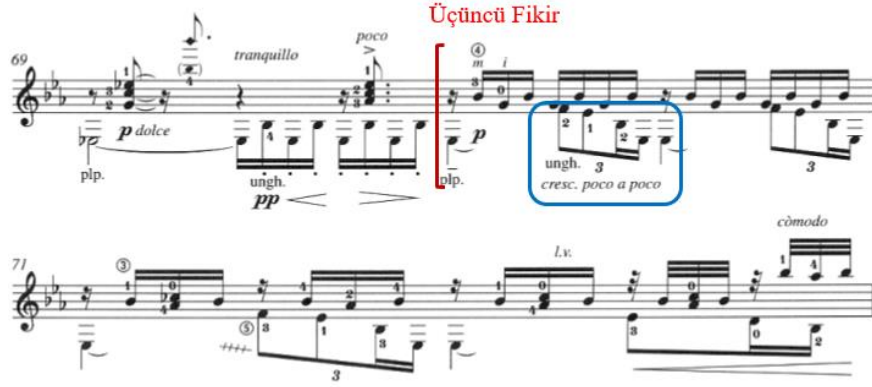
B Bölmesi
Birinci Fikir

Görsel 3.71. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 53. ve 66. ölçüler arası (Dyens, 2003)

61. ölçüde köprü görevindeki otuz ikiliklerden oluşan çıkıcı pasajla, 62. ölçüde başlayan ikinci fikre ulaşan besteci, üçlemelerin ve kromatik hareketlerin temel yapıyı oluşturduğu romantik serbest bir doğaçlama hattı oluşturmuştur.

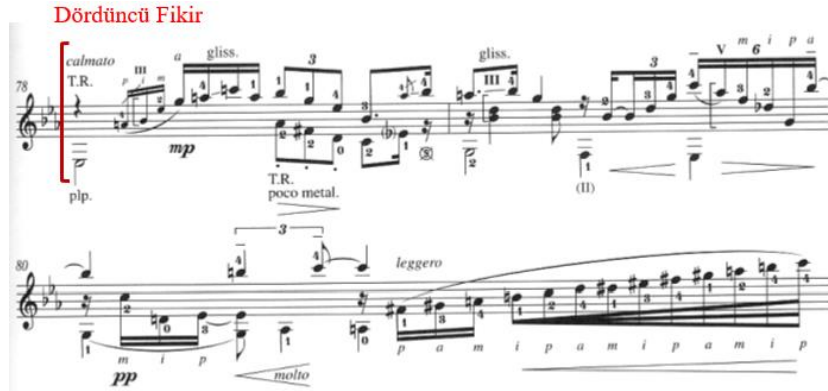
Görsel 3.72. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 61. ve 62. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 70. ölçüde başlayan doğaçlama bölümünün üçüncü fikrini II. tema üzerine kurgulamıştır. II. temanın sekizliklerden oluşan motiflerini bu sefer on altılık notalarla kurgulayan besteci, ritmik yapıda meydana gelen sıkışma sayesinde melodik hatta devinim yaratarak bas partisindeki melodik yapıyı ön plana çıkarmıştır. Bu melodik yapının daha belirginleştirilebilmesi için p parmağının tırnak ile çalımı, notasyonda *ungh.* terimi ile ifade edilmiştir.



Görsel 3.73. Roland Dyens – Over the Rainbow – 69. ve 71. ölçüler arası (Dyens, 2003)

78. ölçüde başlayan doğaçlama bölümünün son fikri bestecinin daha önce kullandığı müzikal fikirleri harmanlayarak yarattığı serbest doğaçlama hattından oluşmuştur. Besteci bu fikirde kromatik süslemeler, ritmik çeşitlendirmeler ve hatlar arası bağı güçlendiren kontrpuan tekniğiyle kendine özgü bir dil yansıttığı gözlemlenmektedir.



Görsel 3.74. Roland Dyens – Over the Rainbow – 78. ve 80. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, B bölümünü iki ölçülük köprü ile A¹ bölümüne bağlarken, I. temaya sekizlik sus ile melodiyi geciktirerek başlamayı tercih etmiştir. Dyens, *Night and Day* albümünün kaydında 89. ölçüde bulunan Fa5 notasını çalmamıştır. Bunun kayıt hatası yada notasyona sonradan eklenen bir fikir olduğu söylenebilir.

I. Tema

Görsel 3.75. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 87. ve 90. ölçüler arası (Dyens, 2003)

I. temanın A¹ bölümündeki ikinci gelişinde melodi partisi çeşitli bas yürüyüşleri ve çarpmalar ile çeşitlendirilmiştir. Bu sayede tekrar eden I. temanın daha zengin duyurulması sağlanmıştır.

I. Tema
Çeşitleme

Görsel 3.76. Roland Dyens – *Over the Rainbow* – 95. ve 98. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens 102. ölçüde başlayan II. temanın ilk iki ölçüsünü, bas partisinde üçlemelerden oluşturduğu arpej hattı ile çeşitlendirerek duyurmuş, ardından on altılık akorlar ve otuz ikilik süslemelerle çeşitlendirip son kez tekrarlanacak I. temaya bağlamıştır.

II. Tema
Çeşitleme

Görsel 3.77. Roland Dyens – Over the Rainbow – 101. ve 105. ölçüler arası (Dyens, 2003)

110. ölçüde başlayan I. temada *cômodo*, *ritardando* ve *lento* gibi tempoyu ağırlaştırarak terimler kullanarak eserin sona doğru yaklaştığını belirtilmiştir. 111. ölçünün son vuruşunda bulunan akorun *arp. lento* ifadesiyle arpej gibi geniş kırılması istenmiştir. İtalyancada rüya gibi anlamına gelen *onirico* terimi ile besteci, akorun altında belirttiği *ppp* nüansının kendi zihninde yarattığı yansımayı çalıcıya betimlemeyi amaçlamıştır.

Görsel 3.78. Roland Dyens – Over the Rainbow – 111. ve 112. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Kodayı A bölmesindeki II. temada bulunan doğuşkanlardan oluşturan besteci, eseri *p* parmağının yan tarafıyla köprüye vurulmasını işaret eden *tamb.* tekniği ile sonlandırmıştır. Bu sayede titreşim ile notaların doğuşkanlarını duyurmuştur.



Görsel 3.79. Roland Dyens – Over the Rainbow – 111. ve 112. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.7. Take the ‘A’ Train

Take The ‘A’ Train, 1939'da Billy Strayhorn tarafından bestelenmiş ve ardından Duke Ellington Orkestrası'yla özdeşleşen melodi haline gelmiştir. Eser, bugüne kadar swing döneminin en ünlü bestelerinden biri olarak anılmaktadır. Eserin hikayesi Ellington ve Strayhorn iş birliğinin başlangıcına dayanmaktadır. Orkestra yöneticisi 1939'da Strayhorn'a iş teklif etmiş ve ona Pittsburgh'dan New York City'ye vardığında "A" trenine binmesini söylemiştir. *Take the "A" Train* ifadesi ile besteci, New York City'den geçen ve o sırada Doğu Brooklyn'den Harlem ve Manhattan'a giden yeni A metro servis hattına atıfta bulunmuştur. 1941 senesinde Duke Ellington Orkestrası tarafından kayda alınan eserin sözleri 1944'te Duke Ellington orkestrası vokalisti Joya Sherrill tarafından eklenmiştir (<http-16>).



Görsel 3.80. Roland Dyens – Take the ‘A’ Train – eserin orijinal notası (<http-32>)

Swing ritminde bestelenmiş olan *Take the “A” Train* eserinin orijinal formuna sağdık kalan besteci, esere tematik olarak tren düdüğünü andıran kısa bir giriş fikriyle başlamaktadır. Besteci, klasik caz şarkısı formu olan A-A-B-A yapısını A ve A¹ bölmelerinde korumuş, B bölümünde gitarın renk paletini kullanarak temaları çeşitlendiren tekniklerle oluşturulmuş doğaçlama fikirlerini sunmuştur.

Tablo 3.7. Roland Dyens, *Take the “A” Train*, Eserin Genel Formu

A					
Giriş (1-4)	I. Tema (5-12)	I. Tema (13-20)	II. Tema (21-28)	I. Tema (29-36)	
B Doğaçlama Bölmesi					
Birinci Fikir (37-44)	Birinci Fikir <i>Çeşitleme</i> (45-52)	İkinci Fikir (53-60) Köprü (61-68)	Üçüncü Fikir (69-76)	Üçüncü Fikir <i>Çeşitleme</i> (77-84)	Dördüncü Fikir (84-99) Köprü (100-105)
A					
I. Tema (106-113)	I. Tema (114-121)	II. Tema (122-129)	I. Tema <i>Çeşitlendirme</i> (130-139) Koda (140-145)		

Dyens, orijinal eserde piyanonun çaldığı giriş bölümünü gitarın karakteristik özelliklerini kullanarak bire bir düzenlemiştir.

ölçüde başlayan birinci fikirde senkoplardan ve üçlemelerden oluşan ritim kalıpları kullanılmıştır. Bu ritim kalıplarının, genellikle caz orkestralarında bulunan bakır üflemelilerin *tutti* partilerinde görüldüğü söylenebilir. 45. ölçüde tekrarlanan birinci fikir oktav atlamalar ve akor çevrimleriyle çeşitlendirilmiştir.

Birinci Fikir

Birinci Fikir
Çeşitleme

Görsel 3.84. Roland Dyens – *Take the “A” Train* – 35. ve 48. ölçüler arası (Dyens, 2003)

53. ölçüde başlayan ikinci fikrin girişinde yer alan doğaçlamaya dayalı melodik hattın ardından besteci, caz orkestralarında sıkça rastlanan ani nüans değişikliğiyle köprüye geçiş yapmıştır.

İkinci Fikir

52 r.h. *pp* *p* *f sub.* *mp*

55 *pp* *pp* *f sub.* (XI)

58 *p sub.* *f sub.* *mp* (VII) IV

Görsel 3.85. Roland Dyens – Take the “A” Train – 52. ve 60. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, köprüyü I. tema ve birinci fikirdeki materyallerden oluşturmayı tercih etmiştir.

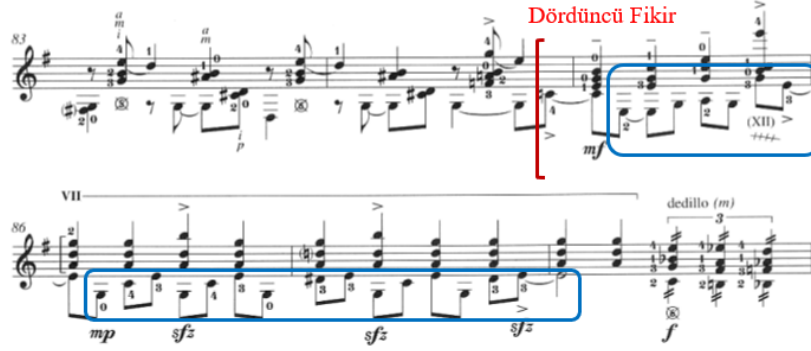
Köprü

61 *pp* *p* *mf*

64 *mf*

Görsel 3.86. Roland Dyens – Take the “A” Train – 61. ve 66. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens, sol elde klavyeye basılan parmakların kaldırılmasıyla boş telde tınlayan seslerden oluşan ritmik sekvensleri ve doğuşkanları kullanarak üçüncü fikri oluşturmuştur.



Görsel 3.89. Roland Dyens – Take the “A” Train – 83. ve 88. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 90. ölçüden itibaren üç ölçü boyunca swing ritim kalıbından normal ritim kalıbına geçmiştir. Dyens’in bu ölçüde, caz orkestrasında yer alan davulun solo partilerde kullandığı serbest ritmik yapıları, *rasgado* tekniği kullandığı akorlarla taklit etmeye çalıştığı söylenebilir.



Görsel 3.90. Roland Dyens – Take the “A” Train – 89. ve 90. ölçüler arası (Dyens, 2003)

91. ölçünün ikinci vuruşunda başlayan oktavlarda besteci, sol el orta parmağının çalınmayan teller üzerine hafifçe dokundurulmasını istemiştir. Böylece çalınmayan tellerde oluşabilecek uyumsuz sesler önlenmiştir. Bu teknik, ünlü Fransız caz gitaristi Django Reinhardt tarafından sıklıkla kullanıldığından Dyens, Django gibi anlamına gelen Alla Django ifadesiyle ünlü gitaristin çalımına gönderme yapmıştır. Eserde buna benzer 93. ve 94. ölçülerde yer alan farklı müzisyenlerin müzikal özelliklerini veya çalım stillerini tanımlamak amacıyla yazılmış ifadeler mevcuttur. Besteci, 93. ölçüde ünlü *soul*¹³ müzisyeni Al Green’in eserlerinde görülen ritmik öğeler bulunduğu için Al Green gibi anlamına gelen Alla Al Green ifadesini notasyona eklemiştir. Aynı şekilde besteci,

¹³ Amerikalı siyahiler tarafından popüler hale getirilmiş, kiliselerde çalınan müzik türü

94. ölçüde Django Reinhardt'ın teller üzerinde pena ile yukarı aşağı hızlı hareketini *dedillo* kullanarak taklit etmeyi amaçlamıştır.

The image shows a musical score for 'Take the "A" Train' by Roland Dyens, measures 91-95. The score is in 4/4 time and features a complex rhythmic pattern. Measure 91 is marked 'V' and 'Ala Django cf. lexique 3'. The tempo is 'sempre +++++' and the dynamics range from 'p' to 'sfz'. Measure 93 is marked 'Ala Al Green' and 'secco'. Measure 95 is marked 'Ala Reinhardt dedillo' and '(VIII)'. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Görsel 3.91. Roland Dyens – *Take the "A" Train* – 91. ve 95. ölçüler arası (Dyens, 2003)

100. ölçüde üçlemelerle başlayan köprü 102. ölçüde sol elin 12. ve 19. perdeler arası perdelere basmadan parmakların klavye üzerinde işaretler doğrultusunda ileri geri hareket ettirilmesi ve sağ elde düzensiz çalınan arpejlerin ses kümesi oluşturduğu efektle 106. ölçüde tekrar A bölmesine bağlanmıştır.

132 *veloce* *sim.* *sfz* (IV)

134 *mf* (I) *mp sub.* *plp. sempre* *cf. lexique 5* (VI) *+++*

137 *mf* *sfz* *+++*

Koda

140 *con spirito* *gliss.* *gliss.* *p sub.* *plp.* *+++ sempre* *p sub.*

Ala Count Basie

144 *plp.* *p* *gliss. lento* *rall. molto* *dolcissimo* *lunga* *ca 3'45"* *chiaro / clear*

Görsel 3.93. Roland Dyens – Take the ‘A’ Train – 132. ve 146. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.8. I Love Paris

1953'te Cole Porter tarafından yazılan *I Love Paris* şarkısı, aynı sene sahnelenen bestesi ve sözleri Cole Porter'a ait olan Can- Can müzikali ile ün kazanmıştır. Müzikal, Shirley MaLaine tarafından 1960 senesinde filme çevrilmiş böylece şarkı Frank Sinatra ve Louis Jordan tarafından tekrar yorumlanmıştır. Eserin en bilinen kayıtlarından biri ünlü caz vokal Ella Fitzgerald'ın 1956'da *Ella Fitzgerald Sings the Cole Porter Songbook* albümünde yayımladığı versiyonudur (http-17).

CD
 ◆ SPLIT TRACK/MELODY
 ◆ FULL STEREO TRACK

I LOVE PARIS
 FROM CAN-CAN
 FROM HIGH SOCIETY

WORDS AND MUSIC
 BY COLE PORTER

C VERSION SOFT SAMBA
 G⁺7

Görsel 3.94. Roland Dyens – I Love Paris – eserin orijinal notası ([http-33](http://33))

Eser sakin ve yavaş bir giriş temasıyla başlamıştır. I. ve II. temaları ritmik çeşitlemeler ile tekrar duyurulduğu A bölmesinin ardından doğaçlama fikirlerinden oluşan B bölümü başlar. Besteci, B bölümündeki fikirleri Tango ve Swing temalarında keskin geçişler yaparak oluşturmuştur. A¹ bölümündeki birebir aynı sunulan I. temanın ardından eşlik hattında yaptığı swing ritmindeki çeşitlemelerle II. temayı tekrar duyuran besteci, kodaya bağlanarak sakin bir kapanış yapmıştır.

Tablo 3.8. Roland Dyens, *I Love Paris*, Eserin Genel Formu

A				
Giriş	I. Tema	II. Tema	I. Tema Çeşitleme	II. Tema Çeşitleme
(1-8)	(9-20)	(21-29)	(30-39)	(40-78)
B				
Doğaçlama Bölmesi				
Birinci Fikir <i>Tango</i>	İkinci Fikir <i>Swing</i>	Birinci Fikir <i>Tango Çeşitleme</i>	İkinci Fikir <i>Swing Çeşitleme</i>	
(49-56)	(57-64)	(65-72)	(73-79)	
A ¹				
I. Tema (83-94)	II. Tema (95-100)			
	Köprü (101-104)			
	Koda (104-05)			

Giriş bölümü, orijinal eserin nakaratından esinlenerek yazılmış ve normal temposundan daha yavaş bir tempoda çalınması istenmiştir. 2. ölçünün son sekizliğinde bulunan Mi⁴ sesinin, sonrasında gelen Re⁴ sesi çalındığında susturulmasını ve bu sayede seslerin birbirine karışmamasını amaçlanmıştır. Bestecinin bu isteğini görsel 3.95'te işaretlenmiş sembol ile notasyonda belirtmiştir.

Giriş *Liberamente* $\text{♩} = \text{max. } 40$

Verse
⑥ = Ré / D

cf. lexique 1

mp sempre dolce

1

port. cédez a tempo rit. poco a poco gliss.

poco

3

19

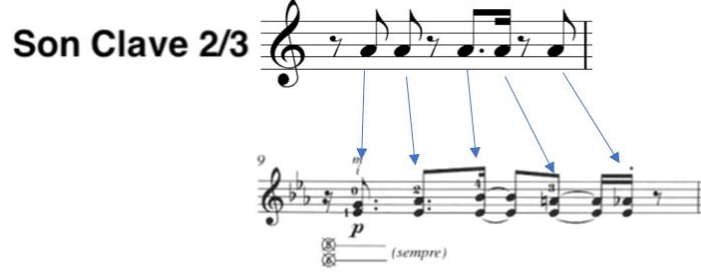
rit. poco a tempo allargando poco a poco

plp. T.R. soave dolcissimo

PPP

Görsel 3.95. Roland Dyens – *I Love Paris* – 1. ve 8. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, Afro-Küban temelli ritim kalıbı olan 2-3 *Son Clave* ritminden esinlenerek, I. tema eşlik partisinin ritim kalıbını oluşturmuştur. Görsel 3.96’da görüleceği gibi 2-3 *Son Clave* ritmi üzerine onaltılık nota birimleri ile ufak değişiklikler yapılmıştır.



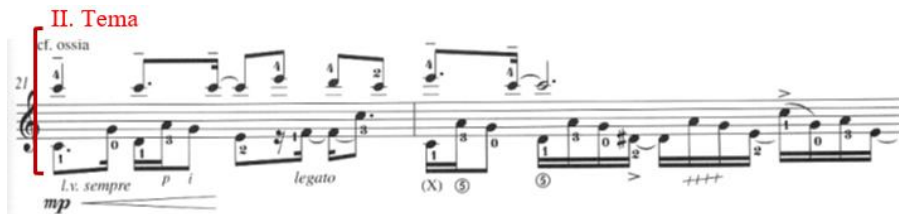
Görsel 3.96. Roland Dyens – *I Love Paris* – 9.ölçü ve *Son Clave* 2/3 ritmik örneği

Dört ölçü bu ritim kalıbını duyuran besteci, 13. ölçüde I. temayı duyurmuş ve olabildiğinde *legato* çalınması gerektiğini belirtmiştir.



Görsel 3.97. Roland Dyens – *I Love Paris* – 13. ve 14. ölçüler arası (Dyens, 2003)

II. tema eserin orijinalinde olduğu gibi Do majör tonundadır. Besteci, akorlardan oluşan eşlik hattında arpejlerle akıcı bir yapı kullanmayı tercih etmiş, bu sayede melodiye devinim kazandırmıştır.



Görsel 3.98. Roland Dyens – *I Love Paris* – 21. ve 22. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens, I. ve II. temaları eserin orijinal formuna sadık kalarak tekrar duyurmuş ve 49. ölçüde B bölmesine bağlamıştır. *Tango a Paris* ifadesiyle birinci fikrin tango stilinde

yazıldığını belirten besteci, otuz ikilik cümle geçişleri, *staccatolar*, *disonans* sesler ve keskin hatlardan oluşturduğu melodik yapılarla tango stilini yansıtmıştır.

B bölmesi

49 *mp*

51 *mf* *p* *poco a poco* *sfz*

Görsel 3.99. Roland Dyens – *I Love Paris* – 49. ve 52. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens, 57. ölçüde aniden swing ritmine geçiş yaparak *Tranquillo, con “groove”* *Back to the U.S* ifadesiyle tanımladığı ikinci doğaçlama fikrine başlamıştır. Yavaş swing stilinde oluşturulmuş olan bu bölümde besteci, melodiye cevap niteliğinde doğuşkanları ve kontrbası taklit etmek amaçlı *plp.* tekniğini kullanmıştır.

İkinci Fikir

57 *pp* *mp* *mf*

59 *plp.* *mf* *ungh.*

Görsel 3.100. Roland Dyens – *I Love Paris* – 57. ve 59. ölçüler arası (Dyens, 2003)

65. ölçüde Tango stilini tekrar sunan besteci, tango müziğinin yüksek tansiyonlu karakteristik yapısını otuz ikilik süslemeleri ve *staccatoları* daha sık kullanarak geliştirmiştir. Aynı ölçünün üçüncü vuruşunda çalınan Do3 sesinin sağ el kullanılmadan sadece sol el parmağının perdeye çarptırılarak çalınmasıyla çalıcıya kolaylık teknik

sağlayan Dyens, bu tekniği ilgili notanın kuyruğuna eklediği çarpı işaretiyle notasyonda göstermiştir.

Birinci Fikir
Tango Çeşitleme

65 2e Tango à Paris

66

ord. IV VIII

T.R. pp pizz.

Görsel 3.101. Roland Dyens – *I Love Paris* – 65. ve 66. ölçüler arası (Dyens, 2003)

71. ölçünün son vuruşunda accelerando ile çalınan çıkıcı kromatik pasajın üzerinde bulunan İtalyancada kayma anlamına gelen *scorrevole* ifadesiyle besteci, keskin bir geçişle tango fikrinin son cümlecğine bağlanmış ve 73. ölçüde kontrast swing fikre son kez geçiş yapmıştır.

71 *deciso*

scorrevole

p m i p a m i p a m i m

pp *molto*

72

f *pp sub.* *f sub.* *mp*

İkinci Fikir
Swing Çeşitleme

Back again to the U.S.

pp *mp dolce* *gliss.*

plp. sempre *++++*

Görsel 3.102. Roland Dyens – *I Love Paris* – 71. ve 73. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, *Back again to the U.S.* fikrini ikinci kez geliştirirken swing ritminde, akor kullanımını artırmış ve özellikle ritmin hissedilmesi için akorları İtalyancada ağır anlamına gelen *pesante* terimiyle nitelendirmiştir.

The image shows a musical score for Roland Dyens' 'I Love Paris' measures 75-77. The score is in 3/4 time and features a complex harmonic structure. Measure 75 is marked 'pesante' and 'molto', with a blue box highlighting the first three measures. Measure 76 is marked 'L.v.' and 'i p m i a'. Measure 77 is marked 'pp' and 'sfz', with a blue box highlighting the last three measures. The score includes various musical notations such as chords, accidentals, and dynamics.

Görsel 3.103. Roland Dyens – *I Love Paris* – 75. ve 77. ölçüler arası (Dyens, 2003)

83. ölçüde A¹ bölmesine bağlanan besteci, eserin başındaki I. temayı bire bir aynı şekilde duyurmuştur. II. tema, B bölmesinde bulunan swing ve on altılık ritim kalıplarının ani değişimleri ile çeşitlendirilmiştir.

97 *p* *sfz*

98 *cf. lexique 2*

99 *p dolce* *mf*

100 **Köprü**

101 *T.R.*

Görsel 3.104. Roland Dyens – *I Love Paris* – 97. ve 101. ölçüler arası (Dyens, 2003)

101. ve 104. ölçüler arasında kodaya köprü oluşturan besteci, 104. ölçünün son vuruşunda B bölümünde olan *tango* stilinde yazdığı motifler ile kodayı oluşturmuş ve düzenlemeyi doğuşkan notalar ile bitirmiştir.

(MIDI AFRO) **A NIGHT IN TUNISIA** DYENS GILLESPIE

BASS VAMP E^b7 Dmi E^b7 Dmi E^b7 Dmi

E^b7 Dmi E^b7 A7(b9) Dmi 2. Dmi

A^b7 D⁷(b9) Gmi Gmi⁷ C⁷

G^b7 C7(b9) F^b E^b7 A7(b9) D.S. al. ϕ

(ϕ) Dmi INTERLUDE: E^b7 E^b7^{#11} G7^{#11}

Dmi Gmi⁷ Gmi⁷ G^b7(b9)

(SOLO BREAK) Fmaj⁷ (E^b7) (A7(b9))

LEE MORGAN - "THE CODIKER"

Görsel 3.106. Roland Dyens – A Night in Tunisia – eserin orijinal notası (<http://34>)

ABA¹ formunda sunulan eser, barındırdığı birçok teknik ve tınısal özellik bakımından geleneksel gitar notasyonundan oldukça farklıdır. A bölümünde, gitarın vurmalı çalgı olarak kullanıldığı ritmik doğaçlamayla başlayan eser, ritmik yapı eşliğinde melodiden alınmış motiflerin duyurulmasıyla swing ritmindeki I. temaya bağlanır. Sonrasında gelen II. ve III. temalar melodik hattın ve perküsyif kullanımların iç içe geçmesinden oluşmaktadır. B bölümünde I. temayı arpejler ve orkestrasyonu gitaristik tekniklerle çeşitleyerek tekrarlayan besteci, bölmeyi farklı fikirlerle geliştirdiği doğaçlama yapılarıyla zenginleştirmiştir. A¹ bölümünde I. ve II. tema tekrar çeşitlenerek duyurulmuş, I temanın son tekrarıyla koda bölümü glissando ve tremolo gibi efektlerin karakteristik kullanımlarıyla eser son bulmaktadır.

Tablo 3.9. Roland Dyens, *A Night in Tunisia*, Eserin Genel Formu

A						
Giriş (1-29) (1-21) <i>Vurmalı</i> (22-29) <i>Tapping</i>	I. Tema (29-44)	II. Tema (45-53)	I. Tema (54-60)	III. Tema (61-77)		
B						
Doğaçlama Bölmesi						
I. Tema <i>Arpej Çeşitleme</i> (78-85)	I. Tema <i>Arpej Çeşitleme</i> (86-93)	Birinci Fikir <i>Swing</i> (94-101)	I. Tema <i>Arpej Çeşitleme</i> (102-108)	İkinci Fikir (109-117)	Üçüncü Fikir <i>Swing</i> (118-125)	Dördüncü Fikir (126-133)
A ¹						
I. Tema (134-148)	II. Tema (149-157) <i>Çeşitleme</i>	I. Tema (158-163) <i>Çeşitleme</i> Koda (164-168)				

Besteci, giriş bölümünde gitarı vürmalı çalgı olarak kullanmıştır. Dyens, notasyonda belirttiği farklı pozisyonlarda yer alan çarpı işaretleriyle gitarın farklı bölgelerinin kullanımını işaret etmiştir. ‘w’ ile işaretlenen notaların elin bileğe yakın kısmıyla, bas karakterli bir tını elde etmek amaçlı gitarın gövdesinin üst kısmında, a ile işaretlenen notaları sağ elin yüzük parmağıyla gövdenin alt kısmında, m ve i ile işaretlenen notaların tiz karakterli bir tını elde etmek amacıyla sağ elin işaret ve orta parmaklarıyla yine gövdenin alt kısmında çalınmasını istediğini açıklamalarda belirtmiştir. Dyens, bu notasyon biçimini oluştururken vürmalı çalgılarda kullanılan notasyonlardan esinlenmiştir.

Giriş

Tempo moderato $\text{♩} = 69$

④ = Ré / D
cf. lexique 1

Görsel 3.107. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 1. ve 9. ölçüler arası (Dyens, 2003)

15. ölçüde gitarın gövde kısmında sağ elde a ve p parmakları ile yapılan tremolo üzerine sol elin çaldığı ritmik hat ile besteci aynı anda iki ayrı elde farklı elementleri sunmuştur. Dyens, kendi ifadesiyle sol elde çalınan ritmik hat ile *clave*¹⁴ çalgısının tınısal özelliğini taklit etmeyi amaçlamıştır.

Görsel 3.108. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 14. ve 16. ölçüler arası (Dyens, 2003)

22. ölçüde sağ elde çalınmaya devam eden tremolo ile eş zamanlı olarak, sol elle klavye üzerine vurularak çalınan *tapping*¹⁵ tekniğiyle orijinal eserin girişinde yer alan kontrbas partisi taklit edilmiştir. İki porte kullanımı gitar müziğinde sık rastlanılan bir olgu değildir. Özellikle 20. yüzyılda Nikita Koshkin'in 1978'de *Fall of Birds* adlı eserinde birbirinden farklı müzikal fikirleri ayrı portelerde duyurması gibi, Dyens'in bu eserinde de aynı amaç için kullanıldığı söylenebilir.

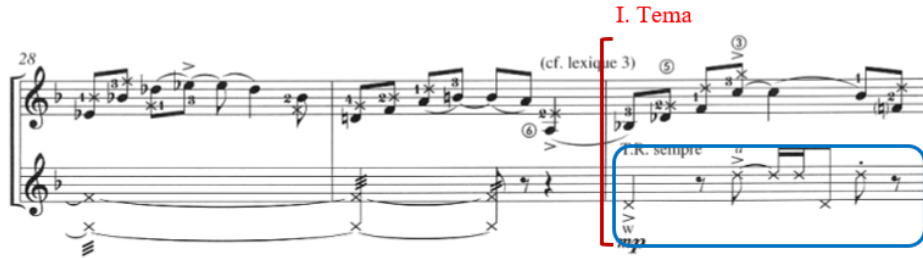
¹⁴ Birbirine vurularak çalınan bir çift kısa tahta çubuktan oluşan vurmali çalgı.

¹⁵ Sol el ile sağ el kullanılmadan gitarın klavyesine vurularak çalınan teknik.



Görsel 3.109. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 22. ve 24. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, I. temayı *tapping* tekniği ile duyururken sağ elde yer alan perküsyif hattı devam ettirerek birbirinden bağımsız iki ayrı yapının tek çalgı üzerinde duyulmasını sağlamıştır.



Görsel 3.110. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 28. ve 30. ölçüler arası (Dyens, 2003)

44. ölçüde, swing ritminde yürüyüşüyle başlayan II. tema, solo ve eşlik hattındaki bas yürüyüşünün oluşturduğu kontrpuan yapısıyla geliştirilmiştir. Dyens, güçsüz zamanda gelen aksanlarda *plp.* tekniğini kullanarak, bas hattındaki swing yürüyüşün tınısal özelliğini korumuştur.



Görsel 3.111. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 43. ve 47. ölçüler arası (Dyens, 2003)

54. ölçüde melodik ve armonik olarak birebir aynı gelmekte olan I. temada, ikinci partiyonda olan ritim hattındaki ilk vuruş yazılmamıştır. Besteci, swing bölmesinden sonra tekrar gelen I. temayı daha güçlü duyurmak amacıyla melodinin *plp.* tekniği ile çalınmasını istemiştir. 29. ölçüde başlayan I. temada melodi ve ritmik hat ayrı ellerde çalınırken, 54. ölçüde I. tema tekrarında iki hat sağ elde bir arada çalınmaktadır. 56. ölçüde bas gitar *slap* tekniği kullanılmıştır. Bestecinin açıklamasına göre p parmağının dikey bir şekilde yukarıdan tellere vurulmasıyla uygulanan *slap* tekniği, bas gitarın tınsal özelliğini taklit etmek için kullanılmıştır.

I. Tema

Görsel 3.112. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 54. ve 56. ölçüler arası (Dyens, 2003)

61. ölçünün son sekizlik değerinde başlayan III. tema, eserin orijinaliyle birebir aynı armonik ve melodik özelliklere sahiptir. Besteci, caz orkestrasında bakır nefeslilerin bir arada duyurduğu güçsüz zamanlara gelen aksanları, akorlar halinde gelen yapılarla gitarda taklit etmiştir.

III. Tema

Görsel 3.113. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 60. ve 65. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 74. ölçüde ritmik doğaçlama ile A ve B bölmeleri arasında bağlantıyı güçlendirmiştir. B bölümünde olan 78. ve 93. ölçüler arasındaki I. tema, arpejler ve süslemeler ile çeşitlendirilmiştir.

Görsel 3.114. Roland Dyens – A Night in Tunisia – 72. ve 79. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Doğaçlama bölümündeki birinci fikre iki ölçülük swing ritminde giriş yapan besteci, üçlemelerden oluşan devinimi arttırdığı bağlı, kısa melodik cümleciklerle serbest bir doğaçlama bölümü oluşturmuştur.

Birinci Fikir

Görsel 3.115. Roland Dyens – A Night in Tunisia – 92. ve 100. ölçüler arası (Dyens, 2003)

101. ölçüde çeşitlilik gösteren süslemeleri, tınısal çeşitliliği arttırmak amacıyla mizahi bir dille kullanan besteci, 102. ölçüde I. temayı ufak ritmik değişikliklerle tekrar duyurmuştur.

I. Tema
Arpej Çeşitleme

Görsel 3.116. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 101. ve 106. ölçüler arası (Dyens, 2003)

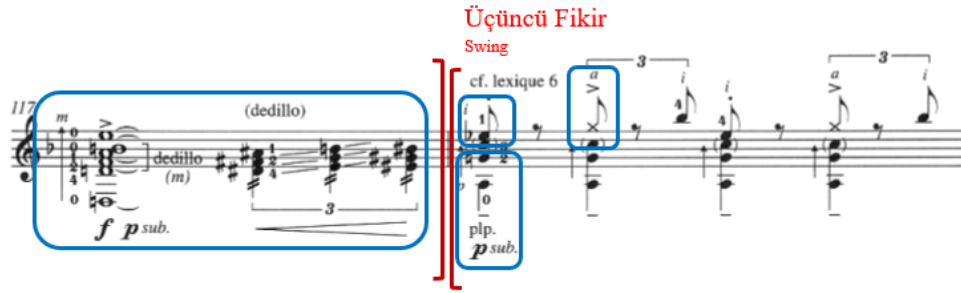
109. ve 117. ölçüler arasında *rasguado*¹⁶ ile çalınan ritmik akorlar ve gitarın vurmalı çalgı olarak kullanıldığı ritmik çeşitlemeler arasında soru cevap niteliğinde bir doğaçlama bölmesi oluşturmuştur. Besteci, farklı tınısal elementleri ayrı hatlarda kullanarak gitar üzerinde iki ayrı enstrüman tınısı oluşturmaya devam etmektedir.

İkinci Fikir

Görsel 3.117. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 109. ve 112. ölçüler arası (Dyens, 2003)

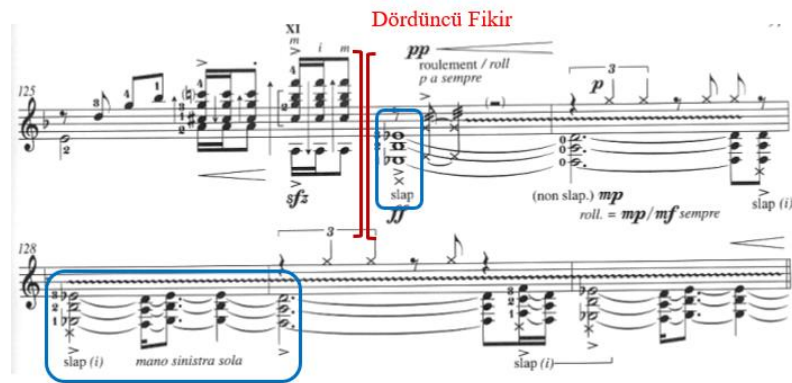
¹⁶ Çalgının ilgili telleri üzerine, sağ el ile yukarı aşağıya çalınması.

117. ölçüde *dedillo* kademeli glissando ile akor geçişlerine dinamizm kazandırmak amaçlı kullanan besteci, 118. ölçüde başlayan swing temalı üçüncü doğaçlama fikrine geçiş yapmıştır. Dyens üçüncü fikirde, caz gitarın tınısal özelliğini *plp.* tekniği ile çaldığı akorlarla taklit etmiştir. Melodi hattını ortaya çıkarmak için i parmağını kullanan besteci, swing hissini güçlendirmek için güçlü zamanlarda a parmağıyla gitarın gövdesine (golpe) vurulmasını istemiştir.



Görsel 3.118. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 117. ve 118. ölçüler arası (Dyens, 2003)

126. ölçüde, eserin 15. ve 21. ölçüler arasında bulunan yapıyla birlikte, bas partisinde *slap* tekniği kullanılarak dördüncü fikir oluşturulmuştur. 128. ölçüde İtalyancada yalnızca sol el ile anlamına gelen *mano sinistra sola* ifadesiyle besteci, gitarın dördüncü, beşinci ve altıncı tellerindeki seslerin sol elin işaret parmağıyla çalınmasını istemiş, bu sayede sağ elde gitarın gövdesinde çalınan tremolo sürekliliğini sağlamıştır.



Görsel 3.119. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 125. ve 130. ölçüler arası (Dyens, 2003)

134. ölçüden itibaren eserin başında olduğu gibi iki kere tekrar eden I. tema, birinci gelişinde baştaki hattı birebir tekrarlarlarken, ikinci gelişinde ise melodik hatta ufak bir

motif değişikliği yapılmıştır. 149. ölçüde başlayan II. tema görselde işaretlenmiş olan doğaçlamaya dayalı çeşitli süslemelerle zenginleştirilmiştir.

II. Tema
Çeşitleme

149

152

pp sempre quasi f

Görsel 3.120. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 149. ve 154. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 158. ölçüde I. tema kodaya bağlanmadan önce son kez duyurmuştur. Ölçü başında İtalyancada sinirli anlamına gelen *Con rabbia* ve 159. ölçüde vahşi anlamına gelen *selvaggio* terimleri ile besteci daha keskin bir ifadeyle çalınmasını istediğini belirtmiştir.

I. Tema
Çeşitleme

Con rabbia

158

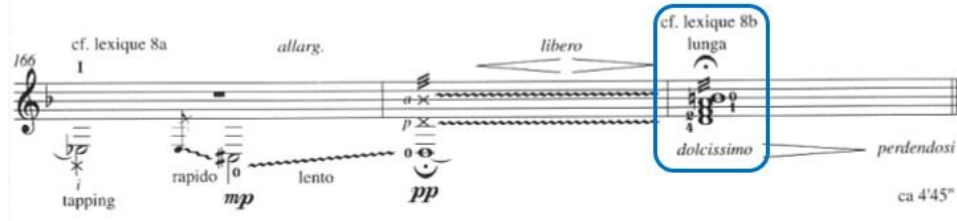
cf. lexique 7a

salvaggio (metal.) sfz

Görsel 3.121. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 158. ve 159. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Koda, 164. ölçüde birbirini takip eden oktav atlamalı inici motifler ile son üç ölçüde yer alan, farklı tekniklerin iç içe kullanıldığı finale bağlanmaktadır. 166. ölçüdeki Mi bemol2 sesinin i parmağı ile *tapping* çalınmasını isteyen besteci, parmak telden çekilir çekilmez akordu Re2 sesinden Do diyez 2 sesine yarım perde indirerek glissando ile tekrar Re2 sesine yükseltmesini istemiştir. 167. ölçüde gitarın gövdesi üzerinde p ve a parmaklarıyla tremolo çalınmasının ardından, son ölçüde m parmağının iç kısmıyla bütün tellerde yukarı aşağı hızlı bir hareketle yapılması istenmiştir. Bu sayede bestecinin, yaylı

çalgılarda arşenin teller üzerinde çıkardığı tremolo etkisini gitara yansıtmış olduğu söylenebilir.



Görsel 3.122. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 166. ve 168. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.10. *Polkadots and Moonbeams*

Polkadots and Moonbeams, Amerikalı besteci Jimmy Van Heusen tarafından bestelenmiştir. Eserin, 1940 yılında dönemin popüler caz vokalisti Frank Sinatra ve Tommy Dorsey Orkestrası tarafından kaydı alınmış ve eser aynı yıl yayımlanmıştır. En çok çalınan ilk 100 caz standartlarından biri olan eser, Wes Montgomery, Bob Dylan ve Sarah Vaughan gibi birçok caz müzisyeni tarafından çalınmış ve kaydedilmiştir. *Polkadots and Moonbeams Night and Day* albümü içerisinde yer alan tek oda müziği eseridir. Dyens, diğer tüm eserleri solo gitar için düzenlemiş fakat bu düzenlemede vibrafon ve gitar ikilisini kullanmayı tercih etmiştir.

Polkadots & Moonbeams

Music by Jimmy Van Heusen
Lyric by Johnny Burke

Med. Ballad

A

F_{MA}⁷ D_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ C⁷ F_{MA}⁷ D_{Mi}⁷

A coun-try dance was be-ing held in a gar-den, I felt a bump and heard an

G_{Mi}⁷ E_{Mi}⁷⁽¹⁹⁾A⁷ D_{Mi} (D⁹) B_{Mi}⁷⁽⁹⁾/D^b F/C A_{Mi}⁷ A_{Mi}⁷

"Oh, beg your par-don," Sud-den-ly I saw pol-ka-dots and moon-beams

G_{Mi}⁷ C⁷ A_{Mi}⁷ D_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ C⁷ F_{MA}⁷ D_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ C⁷

all a-round a pug-nosed dream. The mu-sic start-ed and was I the per-plexed one

F_{MA}⁷ D_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ E_{Mi}⁷⁽¹⁹⁾A⁷ D_{Mi} (D⁹) B_{Mi}⁷⁽⁹⁾/D^b

I held my breath and said, "May I have the next one?" In my fright-ened arms

F/C A_{Mi}⁷ A_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ C⁷ F⁶ B_{Mi}⁷⁽¹⁹⁾ E⁷

pol-ka-dots and moon-beams spark-led on a pug-nosed dream. There were

B

A_{MA}⁷ A^{#07} B_{Mi}⁷ E⁷ A_{MA}⁷ F_{Mi}^{#7} 3

ques-tions in the eyes of oth-er danc-ers as we float-ed o-ver the

B_{Mi}⁷ E⁷ A_{MA}⁷ A^{#07} B_{Mi}⁷ E⁷ (F_{Mi}^{#7} B⁷) A⁷ D⁷

floor; There were ques-tions, but my heart knew all the an-swers, And per-haps a

G_{Mi}⁷ C⁷ F_{MA}⁷ D_{Mi}⁷ G_{Mi}⁷ C⁷

few things more. Now in a cot-tage built of li-lacs and laugh-ter,

Görsel 3.123. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – eserin orijinal notası (http-35)

Vibrafon ve gitar için düzenlenen eser, ABA¹ formundan oluşmaktadır. A bölümü eserin orijinal formuyla birebir aynıdır. B bölümünde besteci gitar partisinde doğaçlamalara yer vermiştir. Vibrafon A bölümündeki I. ve II. temada temel melodi hattını, doğaçlama bölümünde bas yürüyüşünü sade bir dille duyurmakta gitar ise eser boyunca eşlik hattının yanında melodik çeşitlendirmeleri ve tınısal çeşitliliği içeren dokusuyla bir orkestra görevi üstlenmektedir. A1 bölümünde I. temanın çeşitlendirmeleri iki kez sunulmuş ve kodada vibrafondan gitara bağlanan melodik köprü eşliğinde eser son bulmuştur.

Tablo 3.10. *Polkadots and Moonbeams* düzenlemesinin form analizi

A				
Giriş (1-3)	I. Tema (4-11)	I. Tema Çeşitleme (12-19)	II. Tema (19-27)	I. Tema Çeşitleme (28-35)
B Doğaçlama Bölmesi				
Birinci Fikir (36-50)	İkinci Fikir (52-58)	Üçüncü Fikir (60-66)		
Köprü (51)	Köprü (59)	Köprü (67-71)		
A ¹				
I. Tema Çeşitleme (72-79)	I. Tema Çeşitleme (80-88)	Koda (89-96)		

Eserin ilk üç ölçüsünde yer alan, I. temadan alınmış motiflerden oluşturulmuş solo gitar girişinden oluşmaktadır. 4. ölçüde vibrafon I. temayı melodi hattında duyururken gitar çok sesli eşlik partisini seslendirmektedir. Dyens, Fransızca da sonsuz nostalji ile anlamına gelen *avec une infinie nostalgie* ifadesiyle yorumcunun zihninde canlandırmasını istediği resmi betimlemiştir.

The image shows a musical score for the piece "Polkadots and Moonbeams" by Roland Dyens. It features two staves: Vibraphone (or marimba) and Guitar. The score is divided into sections: "Giriş" (Introduction) and "I. Tema" (First Theme). The introduction is marked "liberamente" and "p dolce". The first theme is marked "avec une infinie nostalgie" and "pp". The score includes fingerings, dynamics, and performance instructions like "rit." and "poco".

Görsel 3.124. Roland Dyens – *Polkadots and Moonbeams* – 1. ve 4. ölçüler arası (Dyens, 2003)

8. ölçüde yer alan *ungh.* terimi ile p parmağının tırnak ile çalınması gerektiği belirtilmiştir. Üçüncü vuruşta yer alan motif, vibrafonun melodik hattına bir cevap niteliği taşımaktadır. Besteci bu tekniği öne çıkarmak istediği motifleri nüans değişikliği yapmadan, gitarın tınısal çeşitliliğini kullanarak ifade etmek amacıyla kullanmıştır.



Görsel 3.125. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 1. ve 4. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Eserin orijinal formuna sağdık kalan besteci, I. temayı 12. ölçüde tekrar duyurmuştur. Melodinin ikinci tekrarı vibrafonda bir oktav yukarıdan duyurulmuş ve gitar eşliğinde melodi hattından motifler kullanılarak solo ve eşlik partisi arasındaki bağ kuvvetlendirmiştir.



Görsel 3.126. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 11. ve 14. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Görsel 3.128. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 27. ve 32. ölçüler arası (Dyens, 2003)

36. ölçüde başlayan B bölümü swing ritminde yazılmıştır. Çeşitli doğaçlama fikirleri ile oluşturulan bu bölümde vibrafon, A bölümünde melodik hattı sürdürmek yerine bestecinin kontrbası taklit ederek oluşturduğu bas partisini seslendirmektedir. Bu sayede gitarın doğaçlama alanı genişletilerek çalgı melodik olarak ön plana çıkartılmıştır. Klasik caz sololarında kullanılan doğaçlama fikirlerini melodik ve ritmik olarak taklit etmiş olan besteci, gitar partisinde kullandığı iç içe geçen ritmik yapıları girift biçimde notasyona aktarmıştır.

60. ölçüde başlayan üçüncü fikir gitar partisinde dört ayrı cümlecikten meydana gelmiştir. Besteci, vibrafonun eşlik partisinde bas yürüyüşünü devam ettirmesiyle gitarın melodik yapıyı çeşitlendirmesini kolaylaştırmıştır.

Üçüncü Fikir

Görsel 3.131. Roland Dyens – *Polkadots and Moonbeams* – 60. ve 62. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Besteci, 63. ölçünün üçüncü vuruşunda görülen Mi5 sesinin, üç oktav genişliğinde iki sesin pozisyon olarak pasaj içerisinde çalımı mümkün olmaması sebebiyle, sağ el ile armonik çalınmasını istemiş ve bu sayede melodi ve eşlik devamlılığını sağlamıştır.

Görsel 3.132. Roland Dyens – *Polkadots and Moonbeams* – 63. ölçü (Dyens, 2003)

Doğaçlama boyunca ritmik varyasyonlar ve melodik süslemelerle çeşitlenen bölme, 67. ölçüde swing ritim kalıbından çıkarak on altılıklardan oluşan basit ritmik kalıplarla A¹ bölmesine bağlanmıştır.

Köprü

Görsel 3.133. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 66. ve 69. ölçüler arası (Dyens, 2003)

A¹ bölümü I. temanın vibrafon partisinde tekrar duyulmasıyla 72. ölçüde başlamıştır.

A¹ Bölmesi

Come prima $\text{♩} = \text{ca } 50$

Görsel 3.134. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 72. ve 73. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Melodi hattını küçük süslemelerle zenginleştiren besteci, gitar partisinde kullandığı poliritmik materyaller ve süslemelerle eserin orijinal orkestrasyonunu gitarın tınısal renk paletiyle sunmayı amaçlamıştır.

Görsel 3.135. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 82. ve 85. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Dyens, 88. ölçünün ilk vuruşunda pozisyon olarak çalımı mümkün olmayan Sol minör eksik yedili akorunun dokuzuncu sesi olan La4 sesinin, dördüncü telin yedinci perdesinde sağ el ile yapay armonik sesi kullanarak tınlamasını sağlamıştır.

Görsel 3.136. Roland Dyens – Polkadots and Moonbeams – 88. ve 90. ölçüler arası (Dyens, 2003)

Koda, vibrafon partisinde I. temanın giriş motifi tekrarlanarak sonlandırılmıştır. Bu motifin gitar partisinde son kez doğuşkanlarla duyulması ve vibrafonda bulunan Mi6 sesinin arşeyle çalımıyla son bulmuştur.

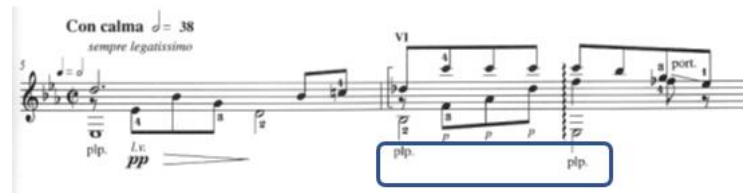


Görsel 3.137. Roland Dyens – *Polkadots and Moonbeams* – 94. ve 96. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.11. *Night and Day* Albümünde Kullanılan Teknikler

3.11.1. *Pulp* (*plp.*) tekniğinin farklı kullanım amaçları

Pulp tekniği, sağ elin baş parmağının tırnak yerine et ile çalınması anlamına gelmektedir. Bu sayede gitardan daha kapalı ve yuvarlak bir ton elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu teknik ile gitarın renk paletini çeşitlendiren bestecinin, piyanonun orta pedalı, kontrbasın ve caz gitarın tınısal özellikleri gibi farklı çalgıların karakteristik özelliklerini taklit etmeyi amaçladığı gözlenmektedir. Orijinalinin piyano için yazıldığı *Misty* düzenlemesinde besteci, bas seslerde piyano tınısını elde etmek amacıyla eserin bas partisinde *plp.* tekniğini kullanarak piyanonun orta pedalını taklit etmiştir. caz orkestrasyonun temel yapı taşlarından biri olan bas yürüyüşünün elementlerini düzenlemelerinde sıkça kullanan Dyens, *Misty* düzenlemesinin 51. ölçüsünde kontrbasın yuvarlak ve bas karakterli tınısına *plp.* tekniği ile yaklaşmayı amaçlamıştır. Birden fazla tele yukarıdan aşağıya doğru uygulanan *plp.* tekniği ile caz gitarların yuvaklar tınısı taklit edilmiş olduğu söylenebilir. Görsel 3.140'ta görüldüğü gibi La2 ve Sol3 sesleri *plp.* tekniği ile çalınırken, Mi4 sesi ise i parmağı ile çalınarak iki ayrı çalgı tınısı oluşturulmuştur.



Görsel 3.138. Roland Dyens – *Misty* – 5. ve 6. ölçü arası, *plp.* tekniği (Dyens, 2003)



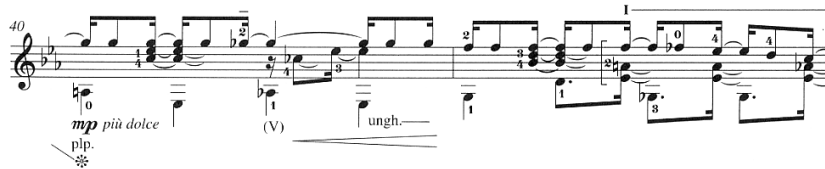
Görsel 3.139. Roland Dyens – *Misty* – 51. ölçü, *plp. Tekniği* (Dyens, 2003)



Görsel 3.140. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 117. ve 118. ölçüler arası, *plp. tekniği* (Dyens, 2003)

3.11.2. *Unghia* (*ungh.*) tekniği

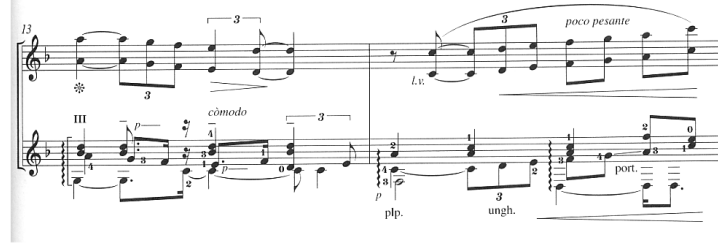
İtalyancada tırnak anlamına gelen *unghia*, p parmağının tırnak ile çalınmasını ifade etmektedir. *Plp.* tekniğinin aksine daha açık bir tını elde etmek amaçlı kullanılmaktadır. Besteci, *plp.* tekniğini sık kullandığı pasajlarda bas partisinde tınısal açıdan kontrast yaratarak farklı bir renk elde etmek için kullanmıştır. Bu teknik ile *Night and Day* düzenlemesinin 40. ve 41. ölçüleri arası bas hattında renk çeşitliliği sağlamıştır. Dyens, *apojatür* sesleri nüans değişikliği yaparak belirginleştirmek yerine *ungh.* tekniğini kullanmayı tercih etmiştir. *Night and Day* düzenlemesinin 36. ölçüsündeki La2 sesinde bu teknik ile parlak bir tını elde ederek notanın belirginleştirilmesi sağlanmıştır. *Polkadots and Moonbeams* düzenlemesinin 14. ölçüsünde yer alan *ungh.* kullanımı ile melodi hattını unison çalan gitarın orta partisinin, eşlik partileri arasından sıyrılarak ön plana çıkması amaçlanmıştır.



Görsel 3.141. Roland Dyens – *Night and Day* – 40. ve 41. ölçüler arası, *ungh. tekniği* (Dyens, 2003)



Görsel 3.142. Roland Dyens – *Night and Day* – 36. ve 37. ölçüler arası ungh. Tekniği (Dyens, 2003)



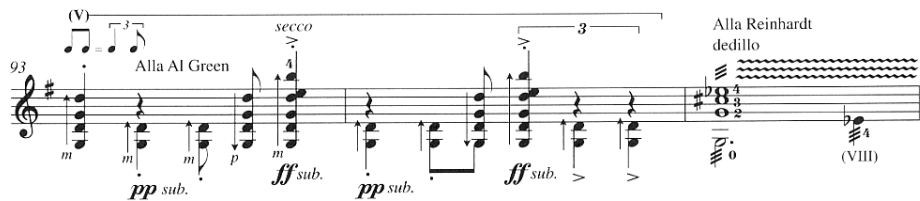
Görsel 3.143. Roland Dyens – *Night and Day* – 13. ve 14. ölçüler arası, ungh. tekniği (Dyens, 2003)

3.11.3. Dedillo

Dedillo, yaylılardaki tremolo tekniğinin gitardaki karşılığı için kullanılan terimdir. Bu teknik, gitarın telleri üzerine orta ya da işaret parmakları ile yapılan aşağı yukarı hızlı hareketle uygulanmaktadır. *Night and Day* düzenlemesinin 96. ölçüsünde dörtlük nota üzerinde dinamik bir geçiş için kullanılmış olan teknik, *Take the ‘A’ Train* düzenlemesinin 95. ölçüsünde ölçü boyunca uygulanarak, tellerin tümünde çalınan tremolo olarak kullanılmıştır.



Görsel 3.144. Roland Dyens – *Night and Day* – 96. ve 97. ölçüler arası, dedillo tekniği (Dyens, 2003)



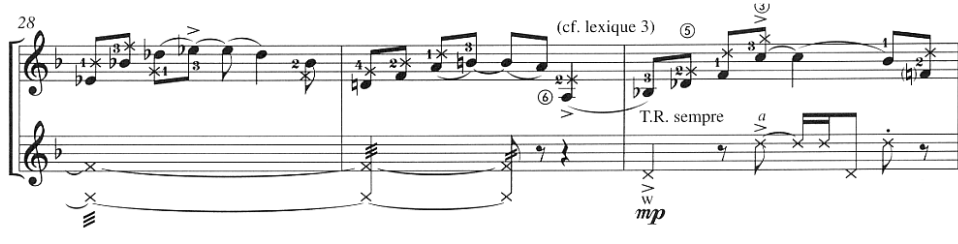
Görsel 3.145. Roland Dyens – *Take the ‘A’ Train* – 93. ve 95. ölçüler arası, dedillo tekniği (Dyens, 2003)

3.11.4. Tapping tekniği

Tapping, sağ elin kullanılmadan sol elin perdeler üzerine vurulmasıyla çalınan teknik olarak bilinmektedir. Dyens, birçok eserinde eşlik hattında akıcılığı sağlamak amacıyla bu tekniği kullanmıştır, Bestecinin *Night and Day* düzenlemesinin 26. ölçüsü buna örnek olarak incelenebilir. *A Night in Tunisia* düzenlemesinde ise melodi ve sağ el ile tremolo beraberindeki ritmik öğelerin çalınımını mümkün kılmak amacıyla *Tapping* tekniğinden yararlanan besteci, bu sayede birden fazla materyalin eş zamanlı kullanımını sağlamayı amaçlamıştır.



Görsel 3.146. Roland Dyens – *Night and Day* – 25. ve 26. ölçüler arası, tapping tekniği (Dyens, 2003)



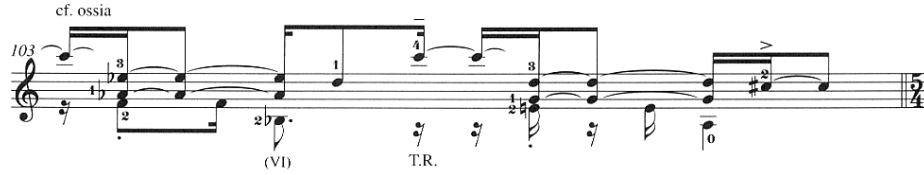
Görsel 3.147. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 28. ve 30. ölçüler arası, tapping tekniği (Dyens, 2003)

3.11.5. T.R. tekniği

T.R. tekniği olası tınlayabilecek tüm seslerin susturulması anlamına gelmektedir. Bir başka çalışması olan *Les 100* adlı çalışmasının eser notlarında besteci tekniği şu şekilde açıklamaktadır: ‘‘Rezonansı en verimli şekilde sustur. Bunu başarmak için sol el genellikle çok yardımcı olacaktır (Dyens, 2013, s. 1)’’. Besteci *Bluesette* düzenlemesinin 14. ölçüsünde de görüldüğü gibi bu tekniği genellikle tamamen sessizlik yaratmak amacıyla kullanmıştır. Tekniğin bir diğer kullanımı, çalınmayan tellerin titreşmesinden oluşan doğuşkanların, devam eden bir hattın armonik yapısını korumak amaçlı susturulmasıdır. *I Love Paris* düzenlemesinin 103. ölçüsü bestecinin bu kullanımına örnek olarak gösterilebilir.



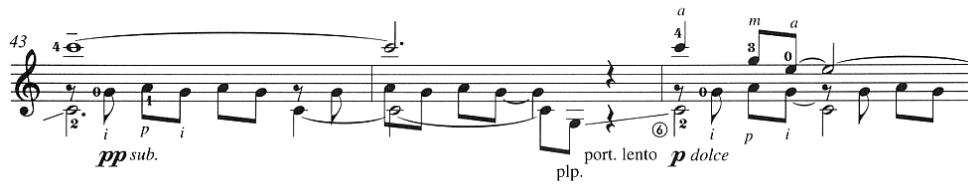
Görsel 3.148. Roland Dyens – *Bluesette* – 13. ve 15. ölçüler arası, T.R. tekniği (Dyens, 2003)



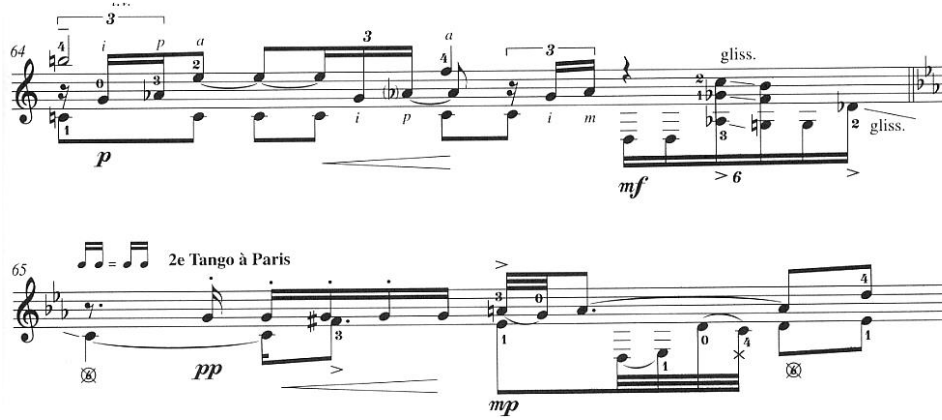
Görsel 3.149. Roland Dyens – *I Love Paris* – 103. ölçü, T.R. tekniği (Dyens, 2003)

3.11.6. Portamento ve Glissando ayrımı

Genellikle gitarda karıştırılan portamento ve glissando terimlerinin ikisi de temelde bir notadan diğerine kayarak geçmek anlamına gelmektedir. Portamentoda bitiş sesinin çalınması beklenirken, glissandoda yalnızca sol elin kaydırılmasıyla bitiş notasına varılması ifade edilmektedir. *All of Me* düzenlemesinin 43. ve 44. ölçülerini birbirine bağlayan portamentoyla, cümlenin sonundaki dörtlük sus sırasında sessizlik içerisinde oluşturduğu sürtünme sesiyle cümlelerin legato bağlantısını sağlamış, *I Love Paris* düzenlemesinin 64. ve 65. ölçüleri arasında geçiş sağlayan glissando cümle sonundaki düşüş hissiyle tango karakterini güçlendirmiştir.



Görsel 3.150. Roland Dyens – *All of Me* – 40. ve 45. ölçüler arası, portamento (Dyens, 2003)



Görsel 3.151. Roland Dyens – *I Love Paris* – 64. ve 65. ölçüler arası, glissando (Dyens, 2003)

3.11.7. Gitarın perküsyon amaçlı kullanımı

Gitarın gövdesinin vurmalı çalgı olarak kullanıldığı bu teknik ile gitarın farklı noktalarına vurarak çalgının bir çeşit darbuka olarak kullanımı sağlanmıştır. Dyens, perküsyon notasyonunu taklit ederek gitarda çalınmasını istediği bölgeleri birbirinden farklı notalarla ifadelendirmiştir. *A Night in Tunisia* düzenlemesinin girişinde bulunan gitarın perküsyon olarak kullanıldığı notasyonda besteci, Sol anahtarındaki Re sesinin konumunda bulunan simgeyle sağ el bilek içi ile bas karakterli, Si sesiyle yüzük parmağı ve Fa sesiyle sol el orta ve işaret parmakları ile tiz karakterli tını elde edilmesini işaret etmiştir. Darbukada yapılan tek el tremolo tekniğini kullanan besteci, gitar gövdesi üzerinde sağ elle uygulanmasını istemiştir.

à Yvonne, ma grand-mère

A Night in Tunisia

arr. Roland Dyens

John "Dizzy" Gillespie

Tempo moderato $\text{♩} = 69$
④ = Ré / D
cf. lexique 1

pp *lontano* w

4 *poco* *p*

7 *sim.* *poco a poco* *mp*

10 *sfz* *mf*

12 *sfz* *mf*

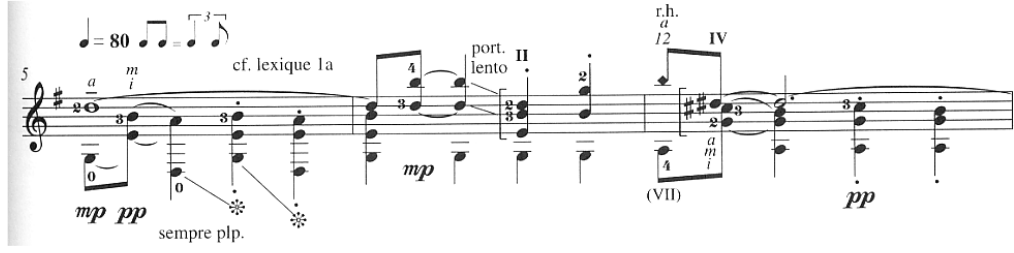
14 *cf. lexique 2* *p* *pp sub.*

© 1944 Universal Music Corp. Copyright Renewed
All Rights Reserved Used by Permission GSP-250

Görsel 3.152. Roland Dyens – A Night in Tunisia – 1. ve 16. ölçüler arası, perküsyon amaçlı kullanım (Dyens, 2003)

3.11.8. Susturma işaretleri

Dyens, seslerin birbirine karışmasını ya da gitarın akustik yapısından kaynaklı titreşimle oluşan doğuşkan tınılarını engellemek amaçlı notasyona eklenen işaretler kullanmıştır. *Take the "A" Train* düzenlemesinin 5. ölçüsünün bas partisinde bulunan yıldız işaretleri bestecinin oluşturduğu bir notasyon biçimi olup bir notanın çalındığı anda bir önceki notanın susturulması gerektiği anlamına gelmektedir. *I Love Paris* düzenlemesinin 9. ölçüsünde bulunan çarpıyla işaretli yuvarlakların içerisindeki sayılarla besteci, kullanılmayan tellerin numaralarını ifade ederek armoni dışı seslerin engellenmesini istemiştir.



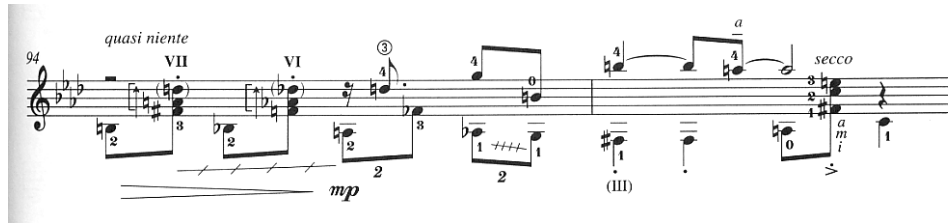
Görsel 3.153. Roland Dyens – *Take The A Train* – 5. ve 7. ölçüler arası (Dyens, 2003)



Görsel 3.154. Roland Dyens – *I Love Paris* – 9. ve 10. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.11.9. Pozisyon geçişleri sırasında sürtünme sesinin engellenmesi

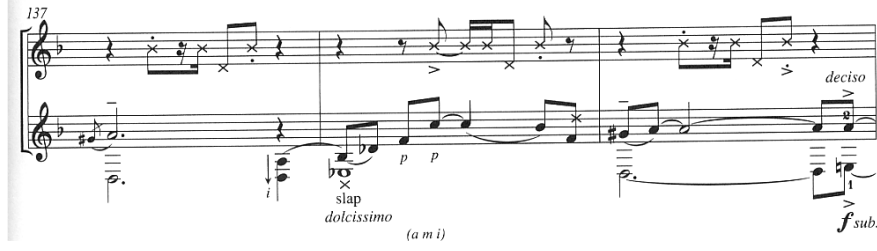
Dyens, pozisyon geçişleri sırasında dördüncü, beşinci ve altıncı tellerde oluşabilen sürtünme seslerinin engellenmesini, yatay çizgi üzerinde bulunan dikey çizgilerden oluşan sembol ile notasyonda belirtmiştir. Bestecinin *All the Things You Are* düzenlemesinin 94. ölçüsündeki kromatik bas hattının altına bu sembolü koymasına buna örnek olarak gösterilebilir.



Görsel 3.155. Roland Dyens – *All the Things You Are* – 94. ve 96. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.11.10. Slap tekniği

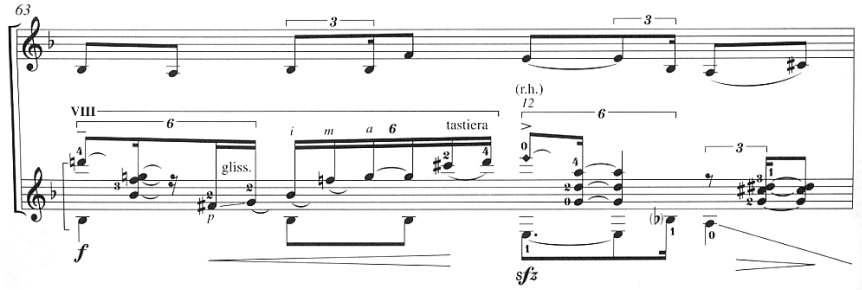
Slap tekniği, sağ el baş parmağının perdeye dikey olacak biçimde çalınmak istenen tele vurulması anlamına gelmekte ve genellikle elektro bas gitarda kullanılmaktadır. Dyens, tuşe ile telin çarpışmasından oluşan bu tekniği klasik gitarda uygulayarak çalgının renk paletini genişletmek istemiştir. *A Night in Tunisia* düzenlemesinde bulunan *slap* tekniği notasyonda 3.156. görseldeki gibi gösterilmektedir.



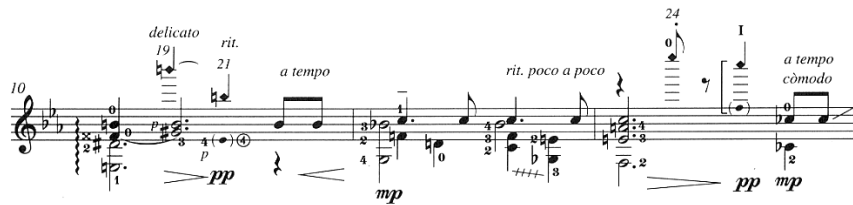
Görsel 3.156. Roland Dyens – *A Night in Tunisia* – 137. ve 139. ölçüler arası (Dyens, 2003)

3.11.11. Doğuşkanların kullanım çeşitleri

Roland Dyens'i diğer gitarist ve bestecilerden ayıran en karakteristik özelliğinin çalgı vezerindeki armonik kullanımı olduğu söylenebilir. Melodi eşlik devamlılığını sağlamak için çalımı mümkün olmayan pasajlarda besteci, doğuşkanları kullanarak hatların devamlılığını sağlamayı amaçlamıştır. *Polkadots and Moonbeams* düzenlemesinin 63. ölçüsü buna örnek olarak gösterilebilir. Armonik seslerin kullanımı ile farklı hatlar oluşturulmuş ve bu sayede eşlik partilerinde tınısal çeşitlilik sağlanmıştır. *Night and Day* düzenlemesinin 10. ve 12. ölçüler arası armonikler ile ayrı bir yapı oluşturulmuş ve 23. ve 24. ölçüler arası ise eşlik hattı zenginleştirilmiştir.



Görsel 3.157. Roland Dyens – *Polkadots and Moonbeams* – 63. ölçü (Dyens, 2003)



Görsel 3.158. Roland Dyens – *Night and Day* – 10. ve 12. ölçüler arası (Dyens, 2003)

23 *a tempo* *còmodo* *rit. poco* *a tempo* *rit. molto*

mp *dolce plp.* *ungh.*

l.v. r.h. ungh.

(VII)

Görsel 3.159. Roland Dyens – *Night and Day* – 23. ve 24. ölçüler arası (Dyens, 2003)

SONUÇ

Francisco Tarrega'nın öncüsü olduğu Tarrega okulunun gitar müziğinin gelişiminde dünyada etki yaratan önemli yaklaşımlardan biri olduğu düşünülebilir. Gitarist bestecinin yaptığı pedagojik çalışmalar, farklı enstrümanların repertuvarlarından gitara düzenlemeler, bestelediği ABA formlu eserler ve farklı tınısal arayışların yol gösterdiği teknik gelişimler Tarrega okulunun gelişiminde rol oynamıştır. Tarrega, birçok değerli gitarist yetiştirmiştir. Dünyanın farklı yerlerinde sahne alan ve öğrenci yetiştirmeye devam eden bu gitaristler Tarrega okulunun geleneğinin uluslararası alanda tanınmasını sağlamışlardır. Dyens'in hocası olan Alberto Ponce'nin Tarrega'nın öğrencisi Emilio Pujol ile çalışmış olduğu düşünüldüğünde, Dyens'in gitarist ve besteci olarak Tarrega okulundan etkilendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Dyens'in yaptığı pedagojik çalışmalar, yazdığı küçük formlu eserler, farklı müzik türlerinden gitara düzenlemeler ve yeni tınısal arayışlar amacıyla geliştirdiği teknikler bu fikri destekler niteliktedir.

20. yüzyıl gitar müziğinin önemli isimlerinden Roland Dyens, yazdığı çok sayıda solo ve oda müziği eseri, farklı müzik türlerinden gitara yaptığı düzenlemeleri ve kendine has performans stiliyle gitar müziğine yenilikçi bir bakış getiren gitarist bestecidir. Konserlerinde kendi yazdığı eserleri ve düzenlemeleri çalan Dyens, hemen her konserinde yaptığı doğaçlamalara yer vermiştir. Bestecinin doğaçlama temellerine oturan eserleri, eklektik bir yapıya sahip olup birçok farklı müzik türünden öğeler içermektedir. Müzikal olarak farklı alanlara da ilgi duyan Dyens, Ravel'in *Pavane pour une infante defunte* ve Villa-Lobos'un *Bachianas Brasileiras no. 5* gibi klasik müzik düzenlemelerinin yanı sıra Fransız şarkıları, caz standartları, tangolar ve latin müziği gibi birçok türde düzenleme yapmıştır.

Dyens, düzenlemelerinde orijinal eserlerin form ve tınısal özelliklerinin korunmasına büyük önem vermiştir. Eserlerin gitara uyumlandırılması sürecinde, tınısal elementlerin gitardaki karşılıklarının aranması, farklı ses renklerinin ve bu sayede farklı tekniklerin gelişiminde büyük rol oynamıştır. Dyens'in yaptığı düzenlemelerin büyük bir kısmında eserlerin form yapısı bakımından korunduğu ve eserlerin orkestrasyonlarının gitarın kısıtlı ses aralığına ustaca aktarıldığı gözlemlenmiştir. Alışla geldik gitar yazısının bağlayıcı müzikal ifadelerle zenginleştirilmesi bestecinin yorumcudan beklentileri konusunda belirleyici bir çerçeve oluşturmaktadır.

Dyens'in *Night and Day* albümünde bulunan 10 parçanın tamamında kullanılan teknikler incelenmiş ve form analizleri yapılmıştır. Form analizlerinde kullanılan tekniklerin kullanım amaçları saptanmaya çalışılmış, bu sayede uygulama yöntemleriyle ilgili ayrıntılı bilgiye ulaşılması amaçlanmıştır. Eserlerin analizleri sonucunda, bestecinin kullandığı öznel müzikal ifadelerin amaç ve açıklamaları hakkında bilgi verilmiş, albümün genelinde bulunan tekniklerin farklı görevleri ve çalım teknikleri incelenmiştir.

Dyens'in detaylı notasyon yazımı, popüler müzik türlerini klasik gitara uyarlama yöntemleri, çalgının teknik kapasitesini geliştirmesi ve renk üretim kapasitesini artırması besteciyi ön plana çıkaran temel özellikler olarak görülebilir. *Night and Day* albümü bestecinin özel ilgi alanı olan caz müziği düzenlemelerini içermesi sebebiyle içerdiği çok sayıda teknik ve müzikal yönlendirmeye değer bulunmuştur. Bu sayede bestecinin kullandığı yenilikçi tekniklerin tanınması ve çalım yöntemlerinin daha yakından anlaşılması konusunda ayrıntılı bilgiye ulaşılması hedeflenmiştir.

KAYNAKÇA

- Birch, M. (2005). *Jazz Mind and Classical Hands - Roland Dyens and his Style of Arranging and Performing*.
- Cooper, C. (1998). Ao Vivo. Classical Guitar Magazine.
- Çoğulu, T. (2009). *Interview with Roland Dyens By Tolgahan Çoğulu*. Andante, Cilt 38.
- Dyens, R. (2003). *Night and Day 10 Jazz Arrangements for Solo Guitar*, Guitar Solo Publications: San Francisco.
- Dyens, R. (2013). *Les 100 de Roland Dyens*, Les Productions d'OZ 2000: Kanada.
- Ko, Y. (2009). *An Analytical And Comparative Study Of Francisco Tárrega's Two Volumes Of Guitar Studies: Volume One—Thirty Elementary Level Studies And Volume Two—Twenty-Five Intermediate And Advanced Level Studies*. Doktora Tezi. Hindistan, Muncie: Ball State University
- Purcell, R. (2004). Miguel Llobet. www.naxos.com,
http://www.naxos.com/mainsite/blurbs_reviews.asp?item_code=8.557351&catNum=557351&filetype>About%20this%20Recording&language=English# (Erişim tarihi: 02.11.2020)
- Phillips, R. (2002). *The Influence Of Miguel Llobet on The Pedagogy, Repertoire, and Stature of The Guitar in The Twentieth Century*. Doktora Tezi Florida, Amerika: University of Miami
- Summerfield, J. (2002). *The Classical Guitar: Its Evolution, Players and Personalities Since 1800* (Blaydon-on-Tyne: Ashley Mark Publishing Co.), s. 228.
- Ünlenen, E. (2015). *Andres Segovia'nın Modern Gitar Müziğine Katkıları*. Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt 5 Sayı 2, sf. 157-171
- Ünlenen, E. (2017). *Leo Brouwer'in Seçilmiş Gitar Konçertoları Üzerine Kapsamlı Bir Analiz* Saarbrücken: Lap Lambert Academic Publishing.
- Ünlenen, E. (Radyo Sunucusu). (2018, 23 Aralık). Gitarın Ustaları [Radyo Yayını]. İstanbul: Borusan Klasik Radyosu
- Ünlenen, E. (Radyo Sunucusu). (2019, 25 Ekim). Gitarın Ustaları [Radyo Yayını]. İstanbul: Borusan Klasik Radyosu.
- Vincens, G. (2009). The Arrangements Of Roland Dyens And Sérgio Assad: Innovations In Adapting Jazz Standards And Jazz-Influenced Popular Works To The Solo Classical Guitar. Doktora Tezi. Amerika Birleşik Devletleri: Arizona Üniversitesi.
- Wade, G. (2001). *A Concise History of The Classical Guitar*. Mel Bay Publications. Amerika Birleşik Devletleri.
- Wade, G. (2010). Emilio Pujol (1886-1980). www.naxos.com,
<https://www.naxosmusiclibrary.com/catalogue/item.asp?cid=8.572843> (Erişim tarihi: 28.04.2021)

İnternet Kaynakları:

- http-1: <https://rmclassicalguitar.com/tarrega/> (Erişim tarihi: 16.02.2021)
- http-2: <https://musictales.club/article/miguel-llobet-delivered-flawless-skill-future-stars-classical-guitar-worldwide> (Erişim tarihi: 19.02.2021)
- http-3: http://www.guitarramagazine.com/andres_segovia_memory_558 (Erişim tarihi: 21.12.2020)
- http-4: <http://www.tar.gr/en/content/content/print.php?id=558> (Erişim Tarihi: 06.07.2020)
- http-5: <http://www.tar.gr/en/content/content/print.php?id=561> (Erişim tarihi: 5.12.2020)
- http-6: <http://classicalguitarmagazine.com/from-the-classical-guitar-archive-andres-segovia-on-the-road/> (Erişim tarihi: 10.01.2021)
- http-7: <https://classicalguitarmagazine.com/method-roland-dyens-immortal-tango-en-skai-a-study-in-fluidity-and-rhythm/#:~:text=Published%20in%201985%20by%20Henry,or%20PVC%3A%20polyvinyl%20chloride> (Erişim tarihi: 26.01.2021)
- http-8: <https://classicalguitarmagazine.com/album-review-enzo-voorhorst-and-orchestra-celebrate-roland-dyens/> (Erişim tarihi: 01.01.2021)
- http-9: <http://www.jazzstandards.com/compositions-0/allofme.htm> (Erişim tarihi: 15.10.2020)
- http-10: https://www.songhall.org/awards/winner/All_Of_Me (Erişim tarihi: 08.10.2020)
- http-11: <https://www.jazziz.com/short-history-Bluesette-toots-thielemans-1964/> (Erişim tarihi: 12.10.2020)
- http-12: https://www.cleveland.com/arts/2008/10/cleveland_heights_alcazar_exud.html (Erişim tarihi: 20.11.2020)
- http-13: <https://www.jazzguitar.be/blog/Misty/> (Erişim tarihi: 29.11.2020)
- http-14: <https://www.jazzstandards.com/compositions-0/allthethingsyouare.htm> (Erişim tarihi: 30.11.2020)
- http-15: <https://news.columbia.edu/news/over-rainbow-story-behind-song-century> (Erişim tarihi: 05.12.2020)
- http-16: <https://www.jazzstandards.com/compositions-0/taketheatrain.htm> (Erişim tarihi: 10.12.2020)
- http-17: <https://www.theatreinparis.com/blog/i-love-paris> (Erişim tarihi: 15.12.2020)
- http-18: <https://www.nytimes.com/1993/01/07/arts/dizzy-gillespie-who-sounded-some-of-modern-jazz-s-earliest-notes-dies-at-75.html> (Erişim tarihi: 19.12.2020)
- http-19: [https://jaz.fandom.com/wiki/Polka_Dots_And_Moonbeams_\(song\)](https://jaz.fandom.com/wiki/Polka_Dots_And_Moonbeams_(song)) (Erişim tarihi: 28.12.2020)

- http-20: http://www.humbertobruni.com/infoobras/Tarrega.Recuernos_en.php (Erişim tarihi: 14.10.2020)
- http-21: <http://www.maestros-of-the-guitar.com/miguelllobet.html> (Erişim tarihi: 15.10.2020)
- http-22: <https://sessionville.com/articles/10-things-you-now-know-about-andres-segovia> (Erişim tarihi: 05.01.2021)
- http-23: <https://rmclassicalguitar.com/pujol/> (Erişim tarihi: 06.01.2021)
- http-24: <https://neuguitars.com/2017/05/13/video-alberto-ponce-for-guitar-on-neuguitars-blog/> (Erişim tarihi: 01.02.2021)
- http-25: <https://www.ludwig-van.com/toronto/2016/11/23/truth-and-matter-tribute-to-roland-dyens/> (Erişim tarihi: 03.02.2021)
- http-26: <https://tr.pinterest.com/pin/622411610986277528/> (Erişim tarihi: 14.03.2021)
- http-27: <https://www.sheetmusicplus.com/title/Bluesette-digital-sheet-music/19426506>
- http-28: <https://tr.pinterest.com/pin/543809723760118691/> (Erişim tarihi: 18.04.2021)
- http-29: <https://www.sheetmusicplus.com/title/Misty-digital-sheet-music/1942576> (Erişim tarihi: 13.03.2021)
- http-30: https://www.youtube.com/watch?v=uiYZYE7XLJ8&ab_channel=LearnJazz
LearnJazz (Erişim tarihi: 12.03.2021)
- http-31: <https://tr.pinterest.com/pin/644788871622101762/> (Erişim tarihi: 20.02.2021)
- http-32: <https://jazztutorial.altervista.org/take-the-a-train-play-along-backing-track/> (Erişim tarihi: 19.02.2021)
- http-33: <https://www.musicnotes.com/sheetmusic/mtd.asp?ppn=MN01116437> (Erişim tarihi: 17.09.2020)
- http-34: <https://tr.pinterest.com/pin/342555115377934605/> (Erişim tarihi: 14.11.2020)
- http-35: <https://jazztutorial.altervista.org/polka-dots-and-moonbeams-trumpet-theme-tutorial-pdf-bb-free-download/> (Erişim tarihi: 26.11.2020)
- http-36: <https://viva.pressbooks.pub/openmusictheory/chapter/swing-rhythms/> (Erişim tarihi: 01.04.2021)
- http-37: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000022059> (Erişim tarihi: 06.01.2021)
- http-38: <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6z%C3%BCk/ingilizce/unison> (Erişim tarihi: 11.12.2020)

http-39:

<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000027525> (Erişim tarihi: 29.10.2020)

EKLER

EK-1. Roland Dyens'in eserlerinin listesi

Solo Gitar Eserleri ve Solo Gitar Düzenlemeleri

- 1980 Trois Saudades
- 1985 Tango en Skaï
- 1986 Libra Sonatina
- 1987 Hommage à Villa-Lobos
- 1992 Aria de La Bachianas Brasileiras N.5 – villa lobos
- 1994 Citrons doux et le Quatuor Accorde
- 1994 Hommage à Franck Zappa
- 1994 L.B. Story
- 1994 Mambo des Nuances et Lille Song
- 1994 Muguet et L'Allusive
- 1994 Valse en skaï
- 1995 Songe Capricorne
- 1997 Santo Tirso
- 1997 Hommages à Marcel Dadi
- 1998 Eloge de Léo Brouwer
- 1999 Ville d'Avril
- 2000 Trois pièces polyglottes
- 2001 20 lettres
- 2003 Triaela
- 2005 Lulla by Melissa
- 2005 Valse des anges
- 2007 Anyway
- 2008 Comme le jour
- 2008 Djembe
- 2012 The Delights of Jetlag

Oda Müziği Eserleri

Gitar İkilisi

- 1994 Côté Nord
- 2000 Comme Des Grands

- 2012 Niteroi
- 2014 Hakuju Pulse

Gitar Üçlüsü

- 2012 Varna-Future Memories
- #### Gitar Dörtlüsü ve Gitar Orkestra

- 1991 Côté Sud
- 1991 Aria
- 1996 Rythmaginaires
- 1999 Hamsa
- 1999 Ville d'Avril
- 2000 French Pot-Pourri
- 2001 Suite Polymorphe
- 2002 Variations sur un thème de la Flûte Enchantée
- 2003 Brésils
- 2008 Seul à seuls (kısa müzikal komedi)
- 2008 Soleils levants
- 2009 Austin Tango
- 2010 La Valse à mi-temps
- 2012 Festival de Paris (ve bas)
- 2013 April Song
- 2013 Carillons
- 2013 Comme un rond d'eau
- 2014 4 Moods & Coda
- 2014 Au fil de l'Aude (ve bas)
- 2015 Introduction du célèbre duo L'encouragement (ve bas)
- 2017 The Bolero of Ravel

Gitar ve Yaylı Dörtlüsü

- 1997 Tango en Skai
- 2002 Rossiniana n°1 d'après Mauro Giuliani
- 2006 7 Études de Sor
- 2007 Djembe (gitar ve flüt)

Solo Gitar ve Gitar İkili için Konçertoları

- 1991 Concerto en si

- 1999 Concertomaggio (gitar ikilisi)
- 1999 Concerto metis

Gitar ve Diğler Çalgılar için Eserleri

- 1997 Traveling Sonata (gitar ve flüt)

Solo Gitar Düzenlemeleri

- 1990 Chansons Françaises Vol.1
 - La Bicyclette (Yves Montand)
 - L'Hymne à l'Amour (Edith Piaf)
 - Cécile Ma Fille (Claude Nougaro)
 - Il Pleut dans ma chambre (Charles Trenet)
 - Göttingen (Barbara)
 - Syracuse (Henri Salvador)
 - La Javanaise (Serge Gainsbourg)
 - Sa Jeunesse (Charles Aznavour)
 - Il n'y a plus d'après (Guy Béart)
 - Brave Margot (Brassens)
 - La Chanson des Vieux Amants (Jacques Brel)
 - Un jour Tu Verras (Marcel Mouloudji, Jacques Dutronc)
 - La Java des Bombes Atomiques (Boris Vian)
- 1995 Chansons françaises Vol.2
 - La Foule (Edith Piaf)
 - Avec Le Temps (Léo Ferré)
 - Revoir Paris (Charles Trenet)
 - La Java Bleue (Fréhel)
 - Ma Plus Belle Histoire (Barbara)
 - Ce Petit Chemi (Mireille)
 - Ne me quitte Pas (Jacques Brel)
 - Adieu Foulards (Traditionnel Antillais)
 - Ile de Ré (Claude Nougaro)
 - Plaisirs d'Amour (Paul Martini)
 - Trousse-Chemise (Charles Aznavour, Jacques Mareuil)
 - Les Loups (Louis Bessiers, Albert Vidalie)

- La Ballade des Dames du temps jadis (Georges Brassens)
- 1998 Pavane de Ravel
- 2001 Mes arrangements à l’amiable
 - Mazurka op. 68 no. 4, Valses op. 69 no.1 & 2 (Frédéric Chopin)
 - El Choclo (Ángel Villoldo)
 - Round Midnight (Thelonious Monk)
 - Gnossienne no. 1 (Erik Satie)
 - Indifférence (Tony Muréna)
 - Nuages (Django Reinhardt)
- 2005 *Night and Day*
 - *All of Me* (Seymour Simons, Gerald Mark)
 - *Bluesette* (Jean ‘Toots’ Thielemans)
 - *Night and Day* (Cole Porter)
 - *Misty* (Eroll Garner)
 - *All the Things You Are* (Oscar Hammerstein II)
 - *Over the Rainbow* (Harold Arien)
 - The the ‘A’ Train (Billy Strayhorn)
 - *I Love Paris* (Cole Porter)
 - *A Night in Tunisia* (John ‘Dizzy’ Gillespie)
 - *Polkadots and Moonbeams* (Jimmy Van Heusen)
- 2006 Alfonsina y el mar, Mercedes Sosa
- 2009 Naquele tempo, Alfredo da Rocha Viana Filho
- 2010 Barcarolle, Pyotr İlyiç Çaykovski
- 2010 Tango, Isaac Albéniz
- 2016 The Last Tango, Astor Piazzola
 - Adios Noniño
 - Chau Paris
 - Chiquilin de Bachin
 - Libertango
 - Milonga del Angel
 - Oblivion
 - Primavera Porteña

- Verano Porteño
- Otoño Porteño
- Invierno Porteño